

▶ รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อน สถาบันการอาชีวศึกษา สู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ของ คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา
สู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ของ
คณะกรรมการการการศึกษา วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

นายตวง อันทะไชย
ประธานคณะกรรมการ

นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก ประสาท สุขเกษตร
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง

นายทรงเดช เสมอคำ
รองประธานคณะกรรมการ
คนที่สาม

นายอน กาจกระโทก
เลขานุการคณะกรรมการ

นายเฉลา พวงมาลัย
โฆษกคณะกรรมการ

นายพีระศักดิ์ พอจิต
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ

พลเอก ู้ด เบื้องบน
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล
ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายเฉลิมชัย เทืองคอน
กรรมการ

พลเอก สลีน ทองภักดี
กรรมการ

นางสุนี จิงวิโรจน์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกีจวร
กรรมการ

นายรณวิทย์ ปรียฉัตรตระกูล
กรรมการ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙/(ร ๔๑)

วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา
สู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา เป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนา การศึกษาในทุกกระดับและทุกรูปแบบของชาติแต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชน โดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึงเน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทยบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายตวง อันทะไชย	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายทรงเดช เสมอคำ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายออน กาจกระโทก	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. นายเฉลา พวงมาลัย	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายพีระศักดิ์ พอจิต	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. พลเอก อู๊ด เบื้องบน	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายวีระศักดิ์ ฟุตระกูล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมการ
๑๑. นางสุนี จึงวิโรจน์	กรรมการ
๑๒. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	กรรมการ
๑๔. นายรณวริทธิ์ ปริยฉัตรตระกูล	กรรมการ

บัดนี้...

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว ต่อวุฒิสภามาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) ตวง อันทะไชย

(นายตวง อันทะไชย)

ประธานคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

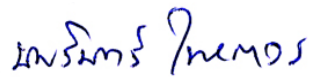
สำเนาถูกต้อง

(นางอำพรธনী ปินตาวงศ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นายพนรินทร์ ไทยถาวร)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการศึกษา
สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๑๗ - ๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : edu.senateth@gmail.com

นพรินทร์ พิมพ์

อำพรธনী/เจตจำนงค์ ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง
ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
ของคณะกรรมการการการศึกษา วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๙) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภาเป็นคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบของชาติแต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ การให้บริการทางการศึกษาสำหรับประชาชนโดยคำนึงถึงความเป็นมาตรฐาน เป็นธรรมและทั่วถึงเน้นความเป็นเลิศทางปัญญา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะ ความเป็นไทยบนพื้นฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พิจารณาศึกษา ติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ” และได้จัดทำรายงานการพิจารณาการศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภาซึ่งปรากฏผล ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้ตั้งคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาตามคำสั่งที่ ๑๘/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นายทรงเดช เสมอคำ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง
๓. นายวีระศักดิ์ พุทธระกุล	รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง
๔. นายสัมพันธ์ เย็นสำราญ	อนุกรรมการ
๕. นายสถิต สำราญสุข	อนุกรรมการ
๖. นายทิวา แจ่มสุข	อนุกรรมการ
๗. นางสาวชมพูนุช บัวบังศรี	อนุกรรมการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ วชิรวิภากร	อนุกรรมการ
๙. รองศาสตราจารย์อนุชัย รามวงษ์กูร	อนุกรรมการ
๑๐. นายวิรัตน์ อัครวานวิตร	อนุกรรมการ
๑๑. นางอร่ามศรี อาภาอดุล	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑๒. นายณพรินทร์ ไทยถาวร	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๓. นายวีระศักดิ์ วงษ์สมบัติ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นายคม แร่งสูงเนิน	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายกมล พิณรัตน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. พลตรีหญิง อุษณีย์ เกษมสันต์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรพล พุฒคำ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๘. นายทวีศักดิ์ คิ้วทอง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

โดยให้คณะอนุกรรมการนี้มีอำนาจหน้าที่

๑. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์การจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา สภาพปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๒. ศึกษาและติดตามการดำเนินนโยบาย งบประมาณ แนวทางและกระบวนการ ในการส่งเสริมการสนับสนุน การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการอาชีวศึกษา และการพัฒนาอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๓. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลกฎหมายด้านการอาชีวศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา และอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

๔. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการการศึกษาขอหมาย เพื่อนำผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ต่อไป

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุม

คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง การเดินทางไปศึกษาดูงาน การสะท้อนประเด็นปัญหาจากผู้ที่เกี่ยวข้องที่คณะอนุกรรมการเชิญเข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็น ดังนั้น จึงได้มีการประชุมเพื่อพิจารณาศึกษาในประเด็นดังกล่าว รวม ๑๑ ครั้ง ดังนี้

- การประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๕ วันพุธที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
- การประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๖
- การประชุม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๖ วันพุธที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

๒.๒ การเดินทางไปศึกษาดูงาน

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน ณ วิทยาลัยพัฒนวิชาการเซตุน เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร

(ค)

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพังโคนพิชยการ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการโรงแรมและการท่องเที่ยวไทย อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
ณ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และความร่วมมือในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการ ณ บริษัท อาซาฮีแมชชีน
จำกัด อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยนครพนม อำเภอเมือง
จังหวัดนครพนม

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ อำเภอเมือง
จังหวัดบึงกาฬ

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม
การต่อเรือนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้
อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา ณ วิทยาลัยเทคนิคตรัง อำเภอเมือง
จังหวัดตรัง

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพ
และการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ บริษัทในกลุ่มสมบุญ แอ็ดวานซ์เทคโนโลยี จำกัด
(มหาชน) (Somboon Learning Academy) และสถานประกอบการในเครือบริษัทฯ นิคมอุตสาหกรรม
อมตะซิตี้ ตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ True Digital Academy โครงการ ทรุติดิจิทัลพาร์ค ทรุติดิจิทัล อคาเดมี แคมปัส ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ บริษัท ภูพานเฮ 2021 (ไทยแลนด์) จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์การนักวิชาชีพ ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ณ อาคารสำนักงาน บริษัท เลิศวิลัยแอนด์ซันส์ จำกัด เขตบางแค กรุงเทพมหานคร และศูนย์บูรณาการระบบอัตโนมัติ ถนนเศรษฐกิจ ๑ ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกะหุ้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่ ณ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษา ณ สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร
- การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบเรียนคู่งาน – งานคู่เรียน และการจัดหลักสูตรการเรียนรู้อุปการะมีงานทำโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล” ณ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

๒.๓ การจัดการเสวนา

- การจัดการเสวนาเกี่ยวกับการรับฟังข้อสรุปว่าด้วยการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาศาสตร์ชาติ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ (๔ ภูมิภาค) ณ โรงเรียนวัดป่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

- การจัดการเสวนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางและกระบวนการบริหารจัดการอาชีวศึกษา (แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Cisco Webex Meeting) เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๔

- การจัดการเสวนาเพื่อติดตามและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษามาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันด้วยศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ โรงแรม บีเค เพลส บึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

- การจัดการเสวนาเพื่อติดตามและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษามาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษากับโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันด้วยศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ณ โรงแรมธรรมรินทร์ ธนา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

- การจัดการเสวนา เรื่อง การติดตามการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการศึกษา (กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ณ ห้องประชุมแกรนด์บอลรูม โรงแรมเนวาด้า คอนเวนชั่น ชั้น ๒ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๒.๔ การพิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ/กฎหมาย

- ๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๒) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อบังคับ /นโยบาย /ยุทธศาสตร์ /ประกาศ /หลักเกณฑ์

- ๑) ข้อบังคับวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
- ๓) ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา
ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙)
- ๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙
- ๕) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ของคณะกรรมการอิสระ
เพื่อปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ๖) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
- ๗) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี
(นายเศรษฐา ทวีสิน)
- ๘) นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
(พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง “ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบัน การอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ” โดยได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ การอาชีวศึกษาพิจารณาศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ บท ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

บทที่ ๒ ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพ

บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ บรรณานุกรม

คณะกรรมการได้มีมติเห็นชอบรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “ยุทธศาสตร์และ การขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ” ซึ่งคณะอนุกรรมการ การอาชีวศึกษา ได้ดำเนินการจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงาน การพิจารณาศึกษาดังกล่าวพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ตามรายงานทำนองนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณา รวมทั้ง ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการแล้ว ขอให้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาล คณะรัฐมนตรี และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศไทย และประชาชนสืบไป

(นายอน กาจระโทก)

เลขานุการคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

การพิจารณาศึกษาเพื่อวิเคราะห์รูปแบบในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในทิศทางเดียวกัน โดยนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนก็ต้องเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถาบันการอาชีวศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน โดยที่สถาบันการอาชีวศึกษาตั้งขึ้นตามนัยของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ โดยมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีและสร้างความเข้มแข็งให้กับการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาและเป็นหน่วยปฏิบัติการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่อาชีพ ซึ่งเกิดจากการรวมเอาสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมในพื้นที่ใกล้เคียง ๓ - ๔ จังหวัด ยุกระดับและจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการใช้ทรัพยากร บุคลากร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษามีอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน ในขณะที่มาตรา ๑๕ ให้สถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภายใต้หลักการข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ จำนวน ๑๙ สถาบัน จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา เกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมและเทคโนโลยี โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาทางด้านเกษตรกรรม จำนวน ๔ สถาบัน ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการจะมีการออกกฎกระทรวงข้างต้นทั้ง ๒ ฉบับ และมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาไปแล้ว จำนวน ๒๓ แห่งก็ตาม ในขณะที่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดจำนวน ๔๓๓ แห่ง แต่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวจำนวนเพียง จำนวน ๒๐๒ แห่งเท่านั้น และในจำนวนดังกล่าวก็มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาบางแห่งที่เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาผิดประเภท ส่งผลกระทบต่อบทบาทภารกิจและการขับเคลื่อนนโยบายในการบริหารจัดการต่าง ๆ อาจจะไม่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เหลืออีก จำนวน ๒๓๑ แห่ง ยังไม่เข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาใด ๆ

ภาพรวมโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นไปในลักษณะของการบริหารจัดการ ๒ รูปแบบใน ๑ ระบบ ที่เป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญ ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ขาดความเป็นเอกภาพ และไม่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กล่าวข้างต้น ทำให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา และไม่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ขาดความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก ทั้งที่เป้าหมายสำคัญของการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษานั้น คือ การบูรณาการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน รวมทั้งทรัพยากรบุคคลร่วมกันสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเมื่อมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในฐานะผู้บริหารองค์กรสูงสุดของหน่วยงานดังกล่าว ยังไม่มีการดำเนินการตามกฎหมาย โดยเฉพาะการมอบอำนาจหรือการกระจายอำนาจในการบริหารงานและการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และด้านอื่น ๆ ไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดงบประมาณ และบุคลากร

จากสาระสำคัญและรายละเอียดข้างต้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลประกอบสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงได้จัดทำรูปแบบและยุทธศาสตร์และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา ใน ๔ รูปแบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการอาชีวศึกษาได้มีการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

๑) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดเข้าอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษา และเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒) การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิม ภายใต้หลักการเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ มีความสมดุลกัน มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

๓) การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มจากเดิม เป็นการแยกวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีปรัชญาการจัดการศึกษาเฉพาะทางหรือหลักสูตรระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ออกมาเป็นอีกหนึ่งสถาบันการอาชีวศึกษา โดยนำวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีอยู่ทั่วประเทศจำนวน ๓๕ แห่ง เข้าอยู่ในสังกัด เพื่อให้การบริหารจัดการ กลไกการขับเคลื่อนและการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิมจำนวน ๒๓ สถาบัน โดยไม่มีการแยกประเภทของสถาบันการศึกษาแบบเดิม (อาชีววะ + เกษตร) แต่จะมีการจัดสรรจำนวนสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ใหม่ทั้งหมดเพื่อเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาตามบริบทพื้นที่ โดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในศาสตร์ที่ต่างกันเข้าไว้ด้วยกันตามความพร้อมและความเหมาะสม เพื่อให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษามีความหลากหลายในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายศาสตร์ และหลากหลายกลุ่มอาชีพ

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๔ รูปแบบที่นำเสนอไว้นี้ มีหลักการสำคัญ คือ การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัดของสถาบันการอาชีวศึกษา และให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษา มีสถานะเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริงตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งจะทำให้สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการไปได้อย่างเข้มแข็งและมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาที่สังกัดในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบาย ให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในทุกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำกับ ติดตาม เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

ถึงแม้ปัจจุบันมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาไปแล้วจำนวน ๒๓ แห่ง ซึ่งเสมือนว่าเป็นการดำเนินการตามหลักการกระจายอำนาจและการสร้างความมั่นคงให้กับระบบการศึกษาอาชีวศึกษาก็ตาม แต่ในบริบทโครงสร้างการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นจริงนั้น กลับยังไม่ได้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบและมีความเป็นรูปธรรมตามมาตรา ๑๐ (๑) ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินการขับเคลื่อนในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างมาก สถาบันการอาชีวศึกษาหากได้รับการกระจายอำนาจหรือรับมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติแล้วนั้น จะสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาและยกระดับการอาชีวศึกษา อันจะส่งผลต่อการผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมเนื่องจากสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่อาชีพ และปฏิบัติการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการ เจ้าของอาชีพในพื้นที่อาชีพอย่างแท้จริง ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและเกิดความเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา จึงมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงาน ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๔.๒.๑ ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

๑) สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถที่จะสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาในระดับพื้นที่ให้มีมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันในระดับจังหวัดหรือกลุ่มภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงควรกำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบให้สถาบันการอาชีวศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาในระดับภูมิภาคและระดับจังหวัด เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่ต่าง ๆ

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา คือความหวังในการยกระดับและพัฒนาการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงควรต้องมีการจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในการศึกษาสายวิชาชีพเป็นการเฉพาะ ที่จะสามารถเข้าสู่การแข่งขันกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนได้ ตลอดจนต้องมีการทำความร่วมมือในการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีความหลากหลายและเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อแสวงหาความมั่นคง ความเข้มแข็งและความก้าวหน้าให้การอาชีวศึกษา โดยต้องมีแนวทางสร้างแรงจูงใจรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๓) การสร้างและยกระดับสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเยาวชนและสังคมไทยให้เกิดการยอมรับการเรียนสายอาชีพ การเป็นช่างเทคนิค การเป็นช่างฝีมือ การเป็นนักปฏิบัติการหรือนักเทคโนโลยีในระดับปริญญา ซึ่งต้องการนักปฏิบัติการและนักเทคโนโลยีทุกระดับเป็นจำนวนมาก ในโลกของธุรกิจปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งจะเป็นทางเลือกใหม่ที่สำคัญของเยาวชนคนรุ่นใหม่

๔) เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทั้งระบบ มีความเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางเดียวกันอย่างสมบูรณ์ จึงควรต้องนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยอาจจะใช้แนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบต่าง ๆ ทั้ง ๔ รูปแบบที่นำเสนอข้างต้น และรายละเอียดการดำเนินการตามที่ปรากฏ ในบทที่ ๓ และสรุปผลการพิจารณาศึกษาข้างต้น โดยสรุป ดังนี้

๔.๑) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ที่มีอยู่จำนวน ๒๓ แห่ง ตามประเภทและเป็นการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดเข้าอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษา

๔.๒) การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิม ภายใต้หลักการเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ มีความสมดุลกัน มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

๔.๓) การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มจากเดิม เป็นการแยกวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน ๓๕ แห่ง โดยเน้นการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ ออกมาจัดตั้งเป็นอีกหนึ่งสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการ กลไกการขับเคลื่อนและการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๔) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิมจำนวน ๒๓ สถาบัน โดยไม่มีการแยกประเภทของสถานศึกษาแบบเดิม (อาชีวะ + เกษตร) แต่จะมีการจัดสรรจำนวนสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ใหม่ทั้งหมดเพื่อเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาตามบริบทพื้นที่ โดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในศาสตร์ที่ต่างกัน เข้าไว้ด้วยกันตามความพร้อมและความเหมาะสม เพื่อให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษามีความหลากหลายในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายศาสตร์ และหลากหลายกลุ่มอาชีพ

โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าสังกัดภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษาตามหลักการข้างต้นทั้ง ๔ รูปแบบนั้น เพื่อสร้างความร่วมมือและร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพ และหากปล่อยปละละเลยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการ ๒ รูปแบบใน ๑ ระบบ ซึ่งก็คืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษาและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยตรงแล้วนั้น ปัจจุบันก็มีปัญหาในการบริหารจัดการหลายประเด็น และในอนาคตอาจมีปัญหามากขึ้นตามมามากมาย และที่สำคัญจะไม่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

๕) กระบวนการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการรับสมัครผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทางด้านเทคโนโลยีสายปฏิบัติการนั้น เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสถาบันการอาชีวศึกษาสามารถ

จัดการเรียนการสอนและสามารถรับผู้เรียนเพิ่มได้ตามความต้องการของตลาดแรงงานและตามความเหมาะสมในสาขาวิชาและหลักสูตรตามที่ภาคประกอบการต้องการ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงมาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพของผู้เรียนด้วย

๖) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน มีส่วนสำคัญในการสร้างและเป็นเครือข่ายร่วมกับสถาบันการอาชีวศึกษาในการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาอย่างมาก ดังนั้นในการยกระดับและพัฒนาการอาชีวศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกันทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภายใต้มาตรฐานและคุณภาพระดับเดียวกัน

๔.๒.๒ ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ

๑) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑) ต้องจัดทำแนวทาง แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีขั้นตอน มีระบบที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาดำเนินการไปได้อย่างมีระบบและมีคุณภาพ

๑.๒) ต้องมอบอำนาจให้นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาและผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการเร่งด่วน

๑.๓) ต้องดำเนินการกระจายอำนาจในการบริหารทั้งทางด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และอื่น ๆ เพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ชัดเจนที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๔) ในการวางกรอบแนวทาง รูปแบบและขั้นตอนการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) ทั้งทางด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น ต้องมีการกำหนดกรอบระยะเวลา (Time Frame) ที่ชัดเจนและต้องกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง

๑.๕) ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันให้กับบุคลากรอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าด้วยกันเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและทราบแนวทางในการขับเคลื่อนการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๑.๖) ต้องหาแนวทางและจัดทำความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันการอาชีวศึกษา อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รวมทั้งหน่วยงานอื่นในพื้นที่ตั้งของแต่ละสถาบันการอาชีวศึกษา

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑) ดำเนินการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ในสังกัด เพื่อขยายผลการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นไปตามความต้องการของภาคประกอบการ

๒.๒) ดำเนินการพิจารณา จัดทำและออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับต่าง ๆ ที่เป็นไปและสอดคล้องตามความต้องการของภาคประกอบการ จัดการเรียนการสอน ในสาขาวิชาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาวิชาชีพที่เป็นกลุ่มอาชีพใหม่ ๆ

๒.๓) ต้องเร่งหาแนวทางการบูรณาการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาร่วมกัน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัด เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเพิ่มสาขาวิชาหรือประเภทวิชาได้มากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๓) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑) ดำเนินการสำรวจความพร้อมทุกด้านเพื่อเตรียมการในการจัดการศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีความพร้อม เมื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง ของสถาบันการอาชีวศึกษา

๓.๒) ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น จะทำให้ลด ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

๓.๓) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ควรเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ และสถาบันการอาชีวศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัด การศึกษาร่วมกันในสาขาวิชาและประเภทวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นความต้องการ ของภาคแรงงานและสอดคล้องกับสถานการณ์แรงงานอาชีพในปัจจุบัน

๔.๒.๓ ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ประกาศและมีผลบังคับใช้ มากกว่า ๑๐ ปี จนถึงปัจจุบันถึงยังไม่มีกรออกกฎหมายลำดับรอง ทั้งกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวยังไม่มืบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม จึงทำให้ผู้บริหารหน่วยงานไม่เร่งดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองให้เป็นไปตามบทบัญญัติของ กฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและ เพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษาขับเคลื่อนกระบวนการต่าง ๆ ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหาร จัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ดังนี้

๑) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑) ขับเคลื่อนให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นนิติบุคคลที่แท้จริงและเป็น ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑.๒) ให้สภาสถาบันการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล ในสถาบันการอาชีวศึกษา กำหนดคุณสมบัติของครู อาจารย์ ผู้บริหาร และสายสนับสนุน เพื่อให้ได้ ผู้ปฏิบัติงานตรงกับจัดการเรียนการสอนสายอาชีพเป็นการเฉพาะ ที่มีความแตกต่างไปจากระบบ การบริหารงานบุคคลของการศึกษา สายสามัญทั่วไป รวมทั้งจัดให้มีการจ้างครู ผู้สอน วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางในรูปแบบใหม่ จ้างเป็นชั่วโมง จ้างเป็นโครงการ จ้างตามความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาขาดแคลนครู มีครูผู้สอนทันต่อความต้องการและทันต่อ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๓) จัดทำพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาขึ้นใหม่แทนกฎหมายฉบับเดิมที่ใช้มาเป็นระยะเวลาช้านาน ข้อมูลและสาระสำคัญบางส่วน ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการอาชีวศึกษาในยุคปัจจุบัน หรืออาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว โดยกำหนดให้มีบทกำหนดโทษกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหากไม่ดำเนินการในส่วนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้างต้น ทั้งสองกรณีดังกล่าวจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างดี

๑.๔) ต้องเร่งจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน โดยอาจจัดทำเป็น กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานได้นำไปใช้เป็นกลไกขับเคลื่อน การปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เมื่อมีการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งเข้าสังกัด ในสถาบันการอาชีวศึกษา

๑.๕) ดำเนินการจัดทำกฎหมายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสามารถเข้ามา มีบทบาท มีส่วนร่วม หรือเป็นเครือข่ายการจัดการศึกษา ร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษา อาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑) สถาบันการอาชีวศึกษาเมื่อมีสถานะเป็นนิติบุคคลจำเป็นต้อง มีการกำหนดกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ โดยอาจจะดำเนินการจัดทำเป็น พระราชบัญญัติในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ เพื่อความสะดวก เหมาะสมและเป็นประโยชน์กับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในทุกๆระดับ

๒.๒) สถาบันการอาชีวศึกษาจะต้องดำเนินการจัดทำ กฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับเฉพาะของแต่ละสถาบันฯ เพื่อใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในการจัดการอาชีวศึกษา ให้มีรูปแบบและทิศทางที่ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำนำ

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศทั้งระดับจุลภาคและระดับมหภาคอย่างมาก การจัดอาชีวศึกษาในปัจจุบันดำเนินการโดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จำนวน ๔๓๓ แห่ง และเอกชน ๔๔๔ แห่ง โดยจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี (มาตรา ๔ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑) อนึ่ง การบริหารจัดการอาชีวศึกษาของรัฐที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายด้าน เช่น การกระจายอำนาจ การศึกษาทั้งด้านการบริหารงานบุคคล งบประมาณ วิชาการ และบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นปัญหาสะสมมาอย่างยาวนาน กอปรกับการบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๕๙ ส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาต้องกำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน เข้ามาสู่การบริหารจัดการในระบบเดียวกัน

การบริหารจัดการอาชีวศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติที่สำคัญ กำหนดให้มีสถาบันการอาชีวศึกษาเกิดขึ้น แต่พบว่าสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดตั้งไว้เป็นบางส่วน คือมีสถาบันการอาชีวศึกษา ๒๓ แห่ง ที่ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเกษตร เป็นบางส่วน ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๕๐ ยังบริหารจัดการรูปแบบเดิมโดยไม่ได้เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา จึงมีผลต่อการบริหารจัดการที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ขาดบรรทัดฐานการบริหารอาชีวศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านวิชาการ ด้านงานบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป แม้แต่การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ยังขาดประสิทธิผล และประสิทธิภาพ เนื่องจากยังขาดความรู้ ความเข้าใจและไม่มีกฎหมายที่ว่าด้วยการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเฉพาะ จึงมีผลต่อการประสานงานเพื่อการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ไม่ครอบคลุมและบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร สภาพปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา จึงเล็งเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางที่จะเสนอ “ยุทธศาสตร์และขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารที่มีประสิทธิภาพ” ขึ้นเพื่อมุ่งหวังให้สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาได้ตระหนักและทำความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การบริหารจัดการอาชีวศึกษาในประเทศไทย เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

ขอขอบคุณอนุกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการอาชีวศึกษาทุกท่าน ที่ได้ช่วยระดมความคิดเห็น และเสียสละเวลาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานฉบับนี้ โดยเฉพาะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการอาชีวศึกษาที่ได้พยายามค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ทุ่มเท เสียสละและมีความอุตสาหะเป็นที่ตั้ง อันส่งผลให้การจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร)
ประธานคณะกรรมการอาชีวศึกษา
ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑) - (๓)
คำนำ	(๔)
สารบัญ	(๑๑)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา	๔
๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา	๕
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ	๕
บทที่ ๒ ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐	๗
๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓	๘
๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๑๗
๒.๔ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๒๓
๒.๕ นโยบายของรัฐบาล (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี)	๒๗
๒.๖ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)	๒๘
๒.๗ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑	๓๑
๒.๘ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙)	๓๗
๒.๙ การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	๓๙
๒.๑๐ แนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ (PMQA ๔.๐) และ ITA	๔๐
บทที่ ๓ หลักการ แนวคิดและความเป็นมาในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา	๔๓
๓.๑ สถานการณ์และความร่วมมือในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา	๔๓
๓.๒ กระบวนการและการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา	๔๗
๓.๓ สถานการณ์และสภาพปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา	๕๒
๓.๔ บทวิเคราะห์สถานการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการของสถาบันอาชีวศึกษา	๗๒
๓.๕ ยุทธศาสตร์และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อเป็นกลไก ในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา	๗๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อเสนอแนะ	๘๕
๔.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา	๘๕
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๘๗
บรรณานุกรม	๙๓
ภาคผนวก	๙๕

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ทางการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญในการปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส หลักการข้างต้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ที่ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนามบนพื้นฐานของหลักการและแนวคิด โดยเฉพาะการสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับการใช้เงื่อนไข ๒ ประการ ได้แก่ ความรู้โดยการใช้องค์ความรู้ทางวิชาการที่รอบด้าน และคุณธรรม โดยยึดถือผลประโยชน์ของประชาชนและความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม รวมทั้งแนวคิด Resilience ที่มุ่งเน้นลดความเปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลง เป็นการพัฒนาความสามารถ ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัด ต้านทาน ความยากลำบาก รวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว (๒) การปรับตัว (Adapt) หมายถึง การปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง พร้อมกระจายความเสี่ยง และปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ (๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงโดยที่มุ่งหมายการพัฒนาก็เพื่อการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดัน การพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้น เป็นประเด็นที่มีลักษณะเชิงบูรณาการ ซึ่งสามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน

จากยุทธศาสตร์ทางการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ และหลักการสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ สื่อให้เห็นถึงการบริหารจัดการ ภาครัฐที่จะต้องมีการบูรณาการความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจ โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทภารกิจหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่หรือให้บริการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา พัฒนาให้คนไทย มีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งความรู้ พฤติกรรมและคุณลักษณะตามบรรทัดฐาน ที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อ

การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพสูงขึ้น ซึ่งหลักการดังกล่าวจะต้องเริ่มที่ “การศึกษา” เนื่องจากการศึกษาเป็นการพัฒนาคนในประเทศสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนด้วยการเรียนรู้ในศาสตร์และวิทยาการรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์เข้าสู่การประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย และเนื่องจากการศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ การฝึกปฏิบัติ การอบรม การสืบสานประเพณี วัฒนธรรม สร้างสรรค์ก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันนำไปสู่การมีงานทำและการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต และการศึกษาอาชีวศึกษาก็เป็นระบบการศึกษาที่มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิด ทักษะ (Skills) และองค์ความรู้ (Knowledge) เพื่อให้มีพื้นฐานในการประกอบอาชีพจริง และเป็นการเตรียมความพร้อมในการทำงานและปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่าง ๆ ได้จริงเมื่อสำเร็จการศึกษา

โดยที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาไว้ในมาตรา ๒๐ ความตอนหนึ่งว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต่อมาได้มีการจัดทำพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ออกมาเพื่อบริหารจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาเป็นการเฉพาะ เป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการอาชีวศึกษา และเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่ได้กำหนด แนวทางการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และการจัดการศึกษาสายอาชีวศึกษาไว้อย่างครบถ้วน โดยได้บัญญัติให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อควบคุมดูแลการจัดการอาชีวศึกษา รวมทั้งการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพนั้น เป็นกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อการเพิ่มผลผลิตและยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากล ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพโดยอิสระและพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวยังได้กำหนดให้มีสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและเป็นนิติบุคคลในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีการจัดอาชีวศึกษาที่ดำเนินการได้อย่างเป็นเอกภาพในด้านนโยบาย และมีการกระจายอำนาจไปสู่ระดับปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในทุกระดับมีคุณภาพและประสิทธิภาพเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะนักเรียนและนักศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันการอาชีวศึกษา เป็นสถานศึกษาและเป็นหน่วยปฏิบัติการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่อาชีพ เกิดจากการรวมเอาสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมในพื้นที่ใกล้เคียง ๓ - ๔ จังหวัด ยกระดับและตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการใช้ทรัพยากรบุคลากร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษานั้น

มีอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการออกกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ จำนวน ๑๙ สถาบัน และกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมและเทคโนโลยี โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาทางด้านเกษตรกรรม ประกอบด้วยส่วนราชการ จำนวน ๔ สถาบัน

แต่ปัญหาสำคัญ คือ ปัจจุบันยังมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหลายแห่งไม่ได้เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาใด ๆ ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้เป็นไปอย่างไม่เป็นระบบ กล่าวคือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งบริหารจัดการภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา อีกส่วนหนึ่งที่ไม่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาจะบริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยตรง ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ และทำให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งอาจเนื่องมาจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อดีข้อเสียหรือความเข้มแข็งของการเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่ชัดเจน ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการรวมสถาบันและจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษานั้นเพื่อต้องการบูรณาการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนร่วมกันสำหรับพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเมื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่มีการมอบอำนาจในการบริหารงานและการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และด้านอื่น ๆ ไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) นอกจากนี้ ปัญหาที่สำคัญอีกส่วนคือ จากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน โดยที่คำสั่งดังกล่าวทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องกำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากปัญหาการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขแล้วนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่เข้ามาอยู่ในสังกัดก็ยังไม่มิติศทางที่ชัดเจนในการบริหารจัดการ รวมทั้งแนวทางการเข้าไปมีส่วนร่วมในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ ก็ยังไม่มิติศทางที่ชัดเจน

ต่อประเด็นปัญหาข้างต้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา พิจารณาแล้วเห็นว่า การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษาทางด้านอาชีพ เนื่องจากการอาชีวศึกษาจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศในภาพรวม หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันการอาชีวศึกษาสามารถสร้างระบบการบริหารจัดการและมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดต่าง ๆ ทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ทั้งที่อยู่ในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง ให้มีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ มีกระบวนการและขั้นตอนที่สามารถตรวจสอบการบริหารจัดการได้อย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบกฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการเช่นเดียวกัน จะสามารถสร้างมาตรฐานที่ดีต่อระบบการศึกษาอาชีวศึกษา สร้างความเข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการศึกษาได้อีกทางหนึ่งด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน แนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา และการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา

๑.๒.๓ เพื่อแสวงหาวิธีการในการขับเคลื่อนกระบวนการและแนวทางในการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับการอาชีวศึกษา

๑.๒.๔ เพื่อหาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับนำไปกำหนดเป็นแนวนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๕ นำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาศึกษา สรุปผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลพร้อมจัดทำความเห็น ข้อเสนอแนะและข้อเสนอนโยบาย และยกร่างเพื่อจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อเสนอต่อวุฒิสภา และหน่วยงานทางด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๑.๓ ขอบเขตของการศึกษา

การพิจารณาศึกษาเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และแนวทางในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพครั้งนี้ เป็นการพิจารณาศึกษาแนวคิด ที่มา สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ อันเนื่องมาจากการออกกฎกระทรวงในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๒๓ แห่ง ซึ่งเป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ และเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้การอาชีวศึกษา แต่กระบวนการ วิธีการ และแนวทางในการกระจายอำนาจยังไม่สอดคล้องและไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ เอกสารงานวิจัย บทความวิชาการ สภาพปัญหาที่ได้รับการสะท้อนผ่านช่องทางต่าง ๆ การเชิญผู้แทนหน่วยงานเข้าร่วมประชุม การจัดเสวนา การเดินทางไปศึกษาดูงาน การจัดทำแบบสอบถามออนไลน์ ตลอดจนการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา และการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา ดังนั้น เพื่อแสวงหาแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นการสนับสนุนให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนมีอิสระในการดำเนินการกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งทางด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านอื่น ๆ เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในภาพรวมได้เป็นอย่างดี

๑.๔ วิธีการดำเนินการศึกษา

๑.๔.๑ ศึกษาเอกสารเผยแพร่และข้อมูลต่าง ๆ ศึกษาเอกสารงานวิจัย บทความกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงรายงานการพิจารณาศึกษาในเรื่องที่สอดคล้องกัน

๑.๔.๒ ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๔.๓ เชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม เพื่อนำเสนอข้อมูลเอกสาร และให้ความเห็นในประเด็นที่พิจารณาศึกษา

๑.๔.๔ การศึกษาดูงาน และประชุมร่วมกันโดยการเชิญผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล เอกสารเพิ่มเติม และให้ความเห็นในประเด็นที่พิจารณาศึกษา

๑.๔.๕ จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ Google Form และเก็บข้อมูลด้วยระบบออนไลน์

๑.๔.๖ จัดการเสวนา /เสวนาออนไลน์ เพื่อรับฟังสภาพปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้อง และระดมความคิดเห็นในประเด็นที่พิจารณาศึกษา

๑.๔.๗ นำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการวิจัยเบื้องต้น โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประมวลผล และสรุปประเด็นความเห็นในส่วนต่าง ๆ พร้อมดำเนินการจัดทำและยก่างรายงานการพิจารณาศึกษา เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ รับทราบสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบันการอาชีวศึกษา

๑.๕.๒ รับทราบข้อมูลกฎหมาย กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา และการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา

๑.๕.๓ ได้แนวทางและวิธีการในการขับเคลื่อนกระบวนการและแนวทางในการกระจายอำนาจไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับการอาชีวศึกษา

๑.๕.๔ ได้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป็นแนวนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะ

สอศ.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
สช.	หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ปวช.	หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปวส.	หมายถึง ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

	<p>สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาเอกชน ที่จัดการเรียนการสอน ทางด้านอาชีพ หรืออาชีวศึกษา อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๕๙ และได้รับอนุญาตให้จัดการเรียนการสอน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)</p>
<p>สมาคม</p>	<p>หมายถึง สมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p>
<p>สถาบันการอาชีวศึกษา</p>	<p>หมายถึง การรวมตัวกันของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมในพื้นที่ใกล้เคียง ๓ - ๔ จังหวัด ยกระดับ และตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากร ร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการใช้ทรัพยากร บุคลากร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษานั้นมีอยู่ร่วมกัน เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาและการพัฒนา วิชาชีพร่วมกัน</p>

บทที่ ๒

ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่ต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทย บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน ด้วยวิสัยทัศน์ประเทศดังกล่าว เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่สำคัญ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนา อย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยประเมินผล การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) ชีตความสามารถ ในการแข่งขัน ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ การพัฒนาประเทศช่วงเวลา ของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยที่ ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามี ๕ ยุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และ ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติ มั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับ ภัยคุกคามและ ภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะ เกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่นาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล การปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้าง

คุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่กับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี การเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในชาติได้ในคราวเดียว

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้าน มีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัด

๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนเพื่อส่วนรวม กระจายอำนาจ และความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การเตรียมความพร้อมของประชากรทั้งในมิติสุขภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า ปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย เป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม

๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการชี้ประเด็นที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่

ความเจริญเติบโตที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการและแนวคิดสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่

๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีควบคู่กับการใช้เงื่อนไข ๒ ประการ คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาและใช้องค์ความรู้ทางวิชาการที่โดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนและความเป็นธรรมในทุกมิติของสังคม

๒) แนวคิด Resilience เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการลดความเปราะบางต่อความเปลี่ยนแปลงอันประกอบด้วยการพัฒนาความสามารถใน ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึงความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัดและต้านทานความยากลำบาก รวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติอย่างรวดเร็ว (๒) การปรับตัว (Adapt) หมายถึง การปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง พร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ (๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง

๓) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” โดยมุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งในมิติของการมีปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ การมีสภาพแวดล้อมที่ดี การมีปัจจัยสนับสนุนให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ การมีโอกาสที่จะใช้ศักยภาพของตนในการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี รวมถึงการมุ่งส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดีไปยังคนรุ่นต่อไป

๔) โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจใน ๓ รูปแบบควบคู่กัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว โดยอาศัยฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของประเทศอันประกอบด้วยความหลากหลายทางชีวภาพและความหลากหลายทางวัฒนธรรม พร้อมการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อผลักดันให้ประเทศเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และสามารถกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งได้อย่างทั่วถึง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา การวางกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีความมุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วถึง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

โดยที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๕ ประการ ประกอบด้วย

๑) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม โดยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการสำคัญให้สูงขึ้น และสามารถตอบโจทย์พัฒนาการของเทคโนโลยีและสังคมยุคใหม่ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงเศรษฐกิจท้องถิ่นและผู้ประกอบการรายย่อยกับห่วงโซ่มูลค่าของภาคการผลิตและบริการ รวมถึงพัฒนาระบบนิเวศที่ส่งเสริมการค้าการลงทุนและนวัตกรรม

๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ภาคการผลิตและบริการเป้าหมายที่มีศักยภาพและผลิตภาพสูง รวมทั้งพัฒนาหลักประกันและความคุ้มครองทางสังคมเพื่อส่งเสริมความมั่นคงในชีวิต

๓) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

๔) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน โดยปรับปรุงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในการผลิต และบริโภคให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ แก้ไขปัญหามลพิษสำคัญด้วยวิธีการที่ยั่งยืน โดยเฉพาะมลพิษทางอากาศ ขยะ และมลพิษทางน้ำ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon neutrality)

๕) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ โดยการสร้างความพร้อมในการรับมือและแสวงหาโอกาสจากการเป็นสังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยโรคระบาด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและกลไกทางสถาบันที่เอื้อต่อการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

หมุดหมายการพัฒนา เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่ภาพของการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ จึงได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ ‘เป็น’ มุ่งหวังจะ ‘มี’ หรือต้องการจะ ‘จัด’ เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงเวลา ๕ ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ โดยหมุดหมายการพัฒนาทั้ง ๑๓ ประการ มีที่มาจาก การประเมินโอกาสและความเสี่ยงของไทยในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้มีการพิจารณาถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระดับโลก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 รวมถึงผลการพัฒนาในประเทศในระยะเวลาที่ผ่านมา

หมุดหมายการพัฒนาที่กำหนดขึ้นเป็นประเด็นเชิงบูรณาการ สามารถนำไปสู่การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน ทำให้หมุดหมายแต่ละประการสามารถสนับสนุนเป้าหมายหลักได้มากกว่าหนึ่งข้อ โดยหมุดหมายทั้ง ๑๓ ประการ แบ่งเป็น ๔ มิติ ดังนี้

๑) มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

หมุดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

หมวดหมู่ที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญ
ของภูมิภาค

หมวดหมู่ที่ ๖ ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรม
ดิจิทัลของอาเซียน

๒) มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม

หมวดหมู่ที่ ๗ ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง
และสามารถแข่งขันได้

หมวดหมู่ที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เดิบดีได้อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครอง
ทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

๓) มิติความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมวดหมู่ที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ

หมวดหมู่ที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔) มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ

หมวดหมู่ที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา
แห่งอนาคต

หมวดหมู่ที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

แผนภาพความเชื่อมโยงระหว่างหมวดหมู่การพัฒนา กับเป้าหมายหลัก

ทั้งนี้ หมายความว่าเกี่ยวข้องกับการจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษานี้ คือ หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

เป้าหมายการพัฒนา

๑) ความเชื่อมโยงของหมุดหมายกับเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ และ ยุทธศาสตร์ชาติ หมายความว่า ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต ๒ เป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาคนสำหรับยุคใหม่ โดยพัฒนาคนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนา ในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิต สามารถสร้างงาน อนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งการพัฒนา ระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถ เรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยหมายความว่า ๑๒ ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันสูงขึ้น ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ และสังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและ สนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ และกระจายศูนย์กลางความเจริญ ทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒) เป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมุดหมาย

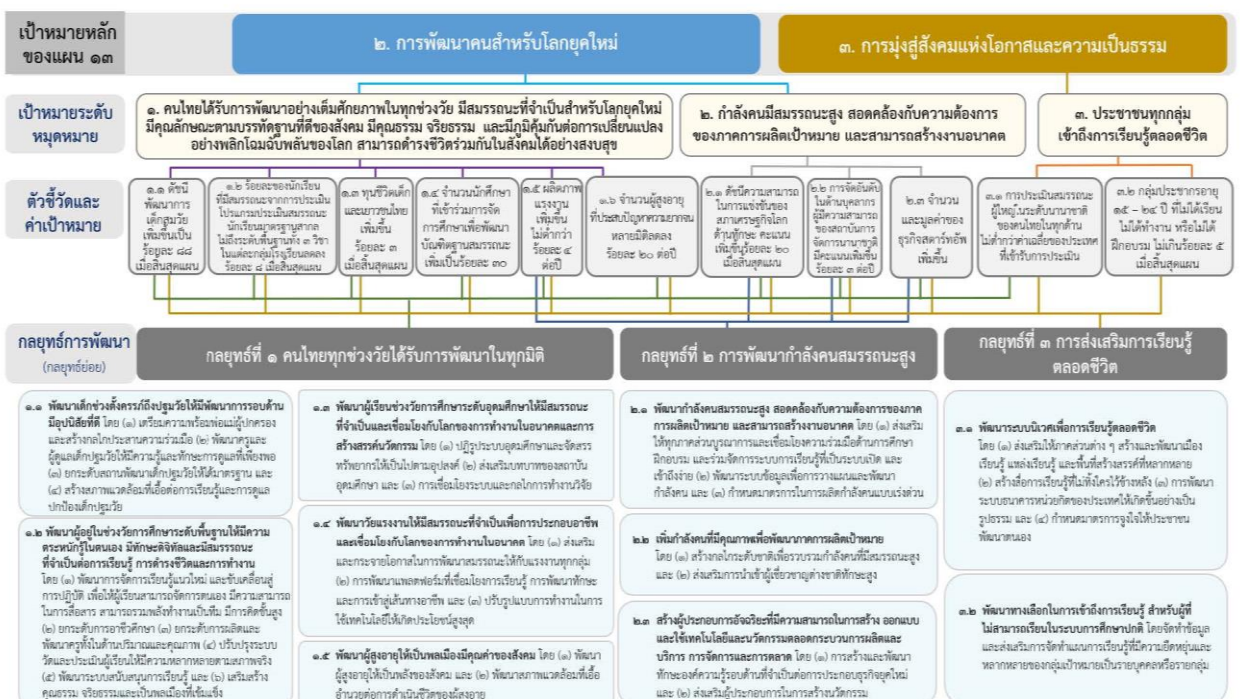
เป้าหมายที่ ๑ คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะ ที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข

เป้าหมายที่ ๒ กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต

เป้าหมายที่ ๓ ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓) แผนที่กลยุทธ์

๔) กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๑ พัฒนาเด็กช่วงตั้งครรภ์ถึงปฐมวัย ให้มีพัฒนาการรอบด้าน มีอุปนิสัยที่ดี โดยการเตรียมความพร้อมพ่อแม่ผู้ปกครองและสร้างกลไกประสานความร่วมมือ เพื่อดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ และดูแลเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ - ๖ ปี การพัฒนาครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เพียงพอ มีจิตวิทยาการพัฒนารอบด้านของเด็กปฐมวัย สามารถทำงานร่วมกับพ่อแม่ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการสมวัยตามหลักการพัฒนาสมองและกระบวนการเรียนรู้ ควบคู่ไปกับพัฒนาการด้านร่างกาย สาธารณสุขและโภชนาการ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีรอบด้านก่อนเข้าสู่วัยเรียน การยกระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้มาตรฐาน จัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นกลไกการพัฒนาเด็กปฐมวัยรายพื้นที่ที่มีคุณภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการดูแลปกป้องเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน สติปัญญาสมวัย โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน รวมถึงพัฒนาระบบสารสนเทศเด็กรายบุคคลเพื่อการส่งต่อไปยังสถานศึกษาและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๒ พัฒนาผู้เรียนระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดย

๑) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีคุณธรรม จริยธรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ โดยนาร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุนความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

๒) การยกระดับการอาชีวศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษาสายปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดงาน มีงานทำและมีรายได้ตามสมรรถนะ และเป็นผู้ประกอบการใหม่ได้

๓) การยกระดับการผลิตและพัฒนาครูทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยวางแผนจำนวนความต้องการครูในแต่ละสาขา พัฒนาหลักสูตรการผลิตครูที่มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ พัฒนาระบบการคัดกรองที่สะท้อนสมรรถนะวิชาชีพครู ปรับบทบาทของครูจาก “ผู้สอน” เป็น “โค้ช” ที่อำนวยความสะดวกการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งสู่การยกระดับครูสู่วิชาชีพชั้นสูง

๔) การปรับปรุงระบบวัดและประเมินผู้เรียนให้มีความหลากหลายตามสภาพจริง ตลอดจนมีการประเมินการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๕) การพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ (๑) การแก้ไขภาวะการถดถอยของความรู้ในวัยเรียน โดยสถานศึกษาพัฒนาแนวปฏิบัติและระบบสนับสนุนที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน และการเรียนรู้ที่บ้านในสถานการณ์ฉุกเฉิน (๒) การพัฒนาระบบแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาครูและผู้ประกอบอาชีพแนะแนวให้สามารถร่วมวางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจ ความถนัด (๓) พัฒนา

สถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยของผู้เรียนทุกคน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ สร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ถึงแนวทางการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขบนหลักของการเคารพ ความหลากหลายทั้งทางความคิด มุมมองของคนระหว่างรุ่น และอัตลักษณ์ส่วนบุคคลเพื่อการวางอนาคตในการพัฒนาประเทศร่วมกัน การส่งเสริมการเรียนรู้วิชาชีวิตในโรงเรียน และมีแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้เรียน โดยเฉพาะจากการถูกระงับโดยวิธีรุนแรงทั้งกายวาจา และการกลั่นแกล้ง (๔) การปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และอยู่บนหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีความครอบคลุมในทุกพื้นที่ (๕) การกระจายอำนาจ ไปสู่สถานศึกษาและเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการจัดการศึกษา โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ที่เอื้อให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารด้านการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร รวมทั้งขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาตามบริบทของโรงเรียนและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาสังคมในการจัดการเรียนรู้ และการร่วมลงทุนเพื่อการศึกษา (๖) การส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษ โดยพัฒนาระบบเสาะหาและกลไกการบริหารจัดการและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษตามแนวคิดพหุปัญญาอย่างเป็นระบบ อาทิ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อฝึกประสบการณ์ทำงานวิจัยในองค์กรชั้นนำ ตลอดจนส่งเสริมการทำงานที่ใช้ความสามารถพิเศษอย่างเต็มศักยภาพ (๗) ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยสถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายและเหมาะสมเฉพาะกลุ่ม ให้เป็นทางเลือกแก่ผู้เรียนเพื่อยุติการออกกลางคัน พัฒนากลไกสนับสนุน และการปรับกฎระเบียบให้เอื้อต่อภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรในการดูแลกลุ่มผู้มีความต้องการพิเศษ อาทิ การวางแผนทางให้เอกชนสามารถจัดตั้งสถานฝึกอบรมหรือมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนาผู้ต้องคำพิพากษา

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๓ พัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษาให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคตและการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยปฏิรูประบบอุดมศึกษา และการจัดสรรทรัพยากรให้เป็นไปตามอุปสงค์ โดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน มีการปรับระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมรับผิดชอบและระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในการแก้ปัญหาภาวะการณ์ถดถอยของการเรียนรู้จากการแพร่ระบาดของ COVID-19 เชื่อมโยงโลกของการเรียนและการทำงานตลอดชีวิต ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคล สร้างและขยายความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่างภาครัฐและเอกชนให้เข้มแข็งและส่งเสริมนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยกลไกนวัตกรรมการศึกษาขั้นสูงเพื่อผลิตกำลังคนตามความต้องการของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาบุคลากร รองรับการพัฒนาที่เข้าใจบริบทสังคมและชุมชนในท้องถิ่น การเชื่อมโยงระบบและกลไกการทำงานวิจัย ของเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศทั้งในต่างประเทศ เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าในระดับโลกทำงานพัฒนาและต่อยอดงานวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานร่วมกับนักวิจัยและผู้ประกอบการสตาร์ทอัพในรูปแบบบริษัทโฮลดิ้งเพื่อการพัฒนาธุรกิจฐานนวัตกรรม รวมถึงผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาทำงานวิจัยร่วมกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตและบริการให้สามารถปรับสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ นวัตกรรม และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๔ พัฒนาวัยแรงงานให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพและเชื่อมโยงกับโลกของการทำงานในอนาคต โดยส่งเสริมและกระจายโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะให้กับแรงงานทุกกลุ่ม ทั้งการเพิ่มพูนและพัฒนาทักษะความรู้ใหม่ เพื่อให้มีทักษะตรงกับงานและอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไป และการพัฒนาทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน โดยให้สถาบันการศึกษาร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และหน่วยงานพัฒนาของรัฐ วางแผนสำรวจข้อมูลและจัดทำหลักสูตรระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานและทักษะที่จำเป็น โดยมี การปรับกฎ ระเบียบให้มีความยืดหยุ่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินการในรูปแบบที่หลากหลายได้ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานในอนาคต และประชาชนควรได้รับเครดิตในทักษะอนาคต เพื่อใช้พัฒนาทักษะในหลักสูตรที่ได้รับการรับรองและสนับสนุนจากภาครัฐ การพัฒนาแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและการเข้าสู่เส้นทางอาชีพเข้าด้วยกันอย่างเบ็ดเสร็จ และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวแก่ผู้ที่ต้องการพัฒนาทักษะสามารถต่อยอดสู่การทำงานและเชื่อมโยงการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีการรับรองมาตรฐาน ปรับรูปแบบการทำงานในการใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความความคล่องตัวในการทำงานได้ทุกที่ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานในทุกองค์กรที่ส่งเสริมให้คนเก่งได้แสดงความสามารถและแข่งขันอย่างเป็นธรรม เพื่อขจัดปัญหาทุจริตคอร์รัปชันและเพิ่มขีดความสามารถขององค์กร

กลยุทธ์ย่อยที่ ๑.๕ พัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลเมืองมีคุณค่าของสังคม โดยพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม ให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญาที่สั่งสมมาตลอดช่วงชีวิตสู่คนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบสานและต่อยอดการพัฒนาสังคมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนต่างวัย และส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย และหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาความรู้ สมรรถนะทางดิจิทัล และทักษะทางธุรกิจ และการใช้ชีวิตที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุแต่ละกลุ่ม พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของผู้สูงอายุแก่คนวัยอื่น ๆ รวมทั้งพัฒนานวัตกรรมรองรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๑ พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนบูรณาการและเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการศึกษาฝึกอบรม และร่วมจัดการเรียนรู้ตามโลกสมัยใหม่ที่ครอบคลุมทั้งความสามารถในงาน ทักษะในการใช้ชีวิต สมรรถนะดิจิทัลเพื่อการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการใช้สิทธิในการเข้าถึงบริการพื้นฐานภาครัฐและสินค้าบริการได้อย่างเท่าทัน การแก้ปัญหา การมีแนวคิดของผู้ประกอบการ รวมถึงความสามารถในการบริหารตัวเอง และการบริหารคนเพื่อนำทักษะของสมาชิกทีมที่หลากหลายมาประสานพลังรวมกัน ในการปฏิบัติงานได้อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจและกลไกการสนับสนุนการฝึกอบรมและร่วมจัดการเรียนรู้ พัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนและพัฒนากำลังคน ทั้งข้อมูลอุปสงค์ อุปทานของแรงงาน และการเชื่อมโยงกับสมรรถนะตลอดห่วงโซ่การผลิตและห่วงโซ่คุณค่าตามรายอุตสาหกรรมของการผลิตและบริการเป้าหมาย รวมถึงการเชื่อมโยงระบบสมรรถนะกับค่าจ้าง กำหนดมาตรการในการผลิตกำลังคนแบบเร่งด่วน โดยจัดการศึกษารูปแบบจำลองในสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ ด้านปัญญาประดิษฐ์ และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๒ เพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาภาคการผลิตเป้าหมาย

โดยสร้างกลไกระดับชาติเพื่อรวบรวมกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง ทั้งคนไทยและคนต่างชาตินำเข้าใน ประเทศไทย และสนับสนุนให้ได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์ให้กับประเทศ ทั้งในภาครัฐและเอกชน มีรูปแบบการทำงานที่เอื้อให้ทำงานข้ามพรมแดนกับสถาบันชั้นนำทั้งภาครัฐ และเอกชนในระดับโลกได้ ควบคู่กับสร้างวัฒนธรรมการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และสภาพแวดล้อม การทำงานที่เอื้อให้กำลังคนคุณภาพทำงานหรือแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่และทำงานอย่างมีความสุข ส่งเสริมการนำเข้าผู้เชี่ยวชาญต่างชาติทักษะสูง โดยกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ต่างชาติให้เข้ามาทำงานด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงการดึงดูดนักศึกษาต่างชาติที่จบการศึกษา ในไทยให้สามารถอยู่ต่อในประเทศเพื่อพัฒนานวัตกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ ๒.๓ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะที่มีความสามารถในการสร้าง

และใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการผลิตและบริการ การจัดการและการตลาด โดยการสร้าง และพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจยุคใหม่ โดยการสร้างความเชื่อใหม่ที่ ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรม ให้ตระหนักรู้ รับผิดชอบต่อสังคม รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปวิเคราะห์และใช้ ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจ และสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ โดยมี รูปแบบการเรียนรู้ที่ง่าย กระชับ และรวดเร็ว ตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างของแต่ละบุคคลผ่านการเรียนรู้ ในระบบและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ด้วยเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นเรื่องง่าย รวมถึงการสร้าง ชุมชนผู้ประกอบการแบ่งปันการเรียนรู้และแรงบันดาลใจเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม ผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อต่อยอดสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรม ในอนาคต โดยการสร้างพื้นที่ให้ผู้ประกอบการได้แข่งขันทดลองความคิด ส่งเสริมการลงทุนสำหรับการสร้าง นวัตกรรม การจับคู่ทางธุรกิจ รวมถึงสนับสนุนด้านเงินทุน

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๑ พัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยส่งเสริม

ให้ภาคส่วนต่าง ๆ สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยกำหนดมาตรการจูงใจที่เหมาะสม เพื่อให้สถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชนโดยเฉพาะผู้ประกอบการ startup สร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสาระที่ ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่ม ครอบคลุมทุกพื้นที่ เข้าถึงได้ง่ายทั้งพื้นที่กายภาพ และพื้นที่เสมือนจริง สร้างสื่อการเรียนรู้ที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยการสร้างสื่อที่ใช้ภาษาถิ่นเพื่อให้ ประชาชนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยกลางเป็นภาษาหลักเข้าถึงได้ สื่อทางเลือกสำหรับผู้พิการทางสายตาและ ผู้พิการทางการได้ยิน รวมถึงสนับสนุนกลุ่มประชากรที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจให้เข้าถึงสื่อในราคา ที่เข้าถึงได้ การพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิตของประเทศให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเชื่อมโยง การเรียนรู้ในทุกระดับและประเภททั้งในระบบสายสามัญ สายอาชีพ การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตั้งแต่มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา และนอกระบบ เพื่อสร้างความคล่องตัว และเปิดทางเลือก ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทุกระดับ กำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยจัดให้มีแหล่งเงินทุนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาทิ การพัฒนาเครดิต การฝึกอบรมสำหรับคนทุกกลุ่ม การจัดสรรสิทธิพิเศษในการเข้ารับบริการฝึกอบรม การเข้าชมแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้เอกชนที่ผลิตนวัตกรรมทางการศึกษา จัดทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ขององค์กร โดยกำหนดเงื่อนไขการใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กลยุทธ์ย่อยที่ ๓.๒ พัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ โดยจัดทำข้อมูลและส่งเสริมการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย ของกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางเส้นทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในอนาคตของตนเอง และสามารถเทียบโอนประสบการณ์ได้ ทั้งนี้ ให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความเข้าใจและมีสมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่มีความต้องการที่ซับซ้อน

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. บัญญัติให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบการวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณ ความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ สมรรถนะ และประสิทธิภาพในการสอน มีกลไกสร้างระบบคุณธรรมการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ การปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายรายได้ โดยวัตถุประสงค์การปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

๑) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance quality of education) ครอบคลุม

๑.๑) ผลลัพธ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ (learning outcomes) ทั้งด้านความรู้ ทักษะเจตคติที่ถูกต้อง และรู้จักดูแลสุขภาพ เพื่อการจัดการในเรื่องการดำรงชีวิตของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ วรรค ๔

๑.๒) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ครุมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

๑.๓) หลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ (educational core processes) ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ถูกต้อง ทันสมัย ทันเวลา และมุ่งเน้นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมทางสังคมที่ถูกต้อง

๑.๔) สถานศึกษาและระบบสนับสนุน (educational institutions and support systems) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการจัดการศึกษา ตลอดจนทรัพยากรด้านการศึกษา ที่มีคุณภาพ ได้แก่ งบประมาณและเทคโนโลยี

๒) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity in education) เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (equity in education) ประกอบด้วย

๒.๑) โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ (equity in access)

๒.๒) โอกาสในการได้รับทางเลือกในการศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาที่เหมาะสมกับ ศักยภาพของผู้เรียน (equity in choosing Appropriate process in education)

๒.๓) โอกาสในการได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะในการประกอบ อาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน (equity in benefiting from aptitude-based quality of education) ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๓) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) หมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มี ศักยภาพสูง มีความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ และการผลิตนักวิจัยและนักเทคโนโลยี ชั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือ และเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่น ๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและ สิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับ ว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่น ๆ

๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัว ในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency, agility and good governance) โดยเฉพาะการส่งเสริมและสร้างสมดุลของความคุ้มค่า ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของประเทศที่มีธรรมาภิบาลจะเอื้อต่อ การบรรลุวัตถุประสงค์ข้อ ๑) – ๓) อย่างครอบคลุมและสมดุล (balanced and inclusive achievement)

ทั้งนี้ การศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ จะครอบคลุม ถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น และเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาข้างต้น จึงได้มีการกำหนดประเด็นการปฏิรูปไว้ ๗ เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ ๑ การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) ประเทศไทยมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็นกลไกสำคัญ ต่อการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

๒) ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนมีความร่วมมือในการจัด การศึกษาอย่างสมดุลและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

๓) คนไทยทุกช่วงวัยสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ตามความต้องการผ่านการจัด การศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็น คนไทยที่มีศักยภาพ ทักษะ และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามความถนัด และสามารถเทียบมาตรฐาน สมรรถนะได้ตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ

๔) การศึกษาไทยมีทิศทางและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และสามารถแข่งขันได้

๕) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระดับสูง เพื่อการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

เรื่องที่ ๒ การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) เด็กปฐมวัย ทั้งเด็กกลุ่มทั่วไป และกลุ่มที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สามารถเข้าถึง และได้รับการดูแลและการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ทัวถึง และเท่าเทียมกัน รวมถึงมีระบบคัดเลือกเด็กเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัย มีระบบฐานข้อมูลที่เอื้อต่อการดูแลที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน และมีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องของ มีกลไกขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นเอกภาพ

๒) พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิด (Mindset) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเตรียมความพร้อมก่อนการตั้งครรรค์ การเลี้ยงดูดูแล และพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรื่องที่ ๓ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) เด็ก เยาวชน และประชาชน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส ทุกคน มีความเสมอภาคในโอกาสพัฒนาตนเองตามศักยภาพและเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมถึงเสริมสร้างพัฒนาครูและสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ตลอดจนวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้จริงเพื่อยกระดับความสามารถของคนไทยได้อย่างยั่งยืน

๒) บุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการ การดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึงเต็มศักยภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรี

๓) โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดกลางที่ต้องการ การยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วน ได้รับการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบ

๔) ครู บุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ที่ใกล้เคียงอื่นที่เหมาะสม โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติงานที่มีความยากลำบาก หรือการปฏิบัติงาน ในพื้นที่ที่เสี่ยงภัยหรือห่างไกล

๕) ครูและผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดกลาง ที่ต้องการการยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างเร่งด่วนสามารถเข้าถึงการสนับสนุน ทางวิชาการได้อย่างเพียงพอ

เรื่องที่ ๔ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพ ครู และอาจารย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) มีแผนการผลิตและพัฒนาครูตามความต้องการของประเทศ (demand-side financing) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดกรองผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม สนับสนุนทุนการศึกษา คัดเลือก สถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพในการผลิตครูเพื่อให้ผู้รับทุนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้ได้ครูที่มีสมรรถนะ ตรงกับความต้องการของประเทศ

๒) ได้ครูสมรรถนะสูงและตรงตามความต้องการของประเทศ ที่จบการศึกษา จากสถาบันที่ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะที่ให้นิสิตนักศึกษาครูมีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณ ของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับประสบการณ์ด้านวิชาชีพครูและการนิเทศ ที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร

๓) ได้ครูอาชีพศึกษาที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูง มีความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

๔) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาความรู้และทักษะ และสมรรถนะ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพด้วยระบบและวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมในการพัฒนาแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึงการปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกล เสี่ยงภัย ยากลำบาก และทุรกันดารให้ได้รับความสะดวกในการพัฒนา

๕) ครู บุคลากรทางการศึกษา มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ได้รับ ค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ ประสิทธิภาพในการสอน และผลลัพธ์ในการพัฒนาผู้เรียน โดยคำนึงถึงผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกล เสี่ยงภัย ยากลำบาก และทุรกันดาร

๖) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณสมบัติ สมรรถนะ และความรู้ความเชี่ยวชาญ ประสพการณ์และจัดหรือสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ สมรรถนะ และ ประสพการณ์ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการพัฒนาผู้ที่มีโอกาสจะได้รับการคัดเลือกหรือ สรรหาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่ไม่ผ่านการประเมิน

๗) ให้ครูสภาเป็นองค์กรวิชาชีพครูที่มีหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

๘) ให้ระบบงานในการบริหารครูและบุคลากรทางการศึกษาภาครัฐ เป็นระบบ ที่มีการดำเนินการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความคล่องตัว มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม เอื้อต่อการบริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระ

เรื่องที่ ๕ การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

๑) การจัดการศึกษาทุกระดับใช้หลักสูตรที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

๒) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นคนดีของสังคม มีวินัย และภูมิใจในชาติ

๓) มีระบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติที่ได้รับการปรับปรุงให้สามารถ ประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างมีสัมฤทธิ์ผล และมีแนวทางในการคัดเลือกผู้เรียนเข้าศึกษาต่อด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา

๔) สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ มีธรรมาภิบาล โดยมีการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบท เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับตามปรัชญาและเป้าหมายของสถานศึกษาและมีระบบ ความรับผิดชอบทางการศึกษา (Educational Accountability) บนพื้นฐานสมรรถนะหลักของผู้เรียน

๕) สถานศึกษาระดับต่าง ๆ มีระบบคุ้มครองด้านความปลอดภัย สุขภาพ และ สวัสดิภาพอย่างเหมาะสม

๖) เพิ่มจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการ ของภาคเอกชนและประเทศ และผู้จบอาชีวศึกษามีงานทำ

๗) ผู้เรียนอาชีวศึกษามีความรู้ ทักษะ เก่งปฏิบัติ มีสมรรถนะเป็นที่ยอมรับ หรือ ผ่านการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกงานในสถานประกอบการ

- ๘) ผู้เรียนที่จบการศึกษาอาชีวศึกษามีความสามารถที่จะเป็นผู้ประกอบการได้เอง
- ๙) บัณฑิตระดับอุดมศึกษามีสมรรถนะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพิ่มการผลิตในสาขาที่ประเทศต้องการ และลดการผลิตในสาขาที่ไม่ตรงกับความต้องการ
- ๑๐) สถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศในอนาคต ทั้งด้านการพัฒนาคน การวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรม ตลอดจนทำให้สถาบันอุดมศึกษาไทยสามารถปรับตัวและแข่งขันได้ในโลก เป็นสถาบันที่สามารถสนับสนุนการพัฒนาชุมชนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๑๑) ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในระดับอุดมศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนในระดับอุดมศึกษา สามารถที่จะเข้าเรียนในสาขาที่ตนถนัดได้อย่างเต็มศักยภาพ
- ๑๒) เพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งบประมาณของรัฐในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ รวมถึงปรับปรุงธรรมาภิบาลในการจัดการระบบอุดมศึกษา และธรรมาภิบาลภายในสถาบันอุดมศึกษา ให้การจัดการมีความรับผิดชอบ ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างเหมาะสม
- ๑๓) มีสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการจัดทำ ส่งเสริม สนับสนุนการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนติดตามผล

เรื่องที่ ๖ การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา มีเป้าหมาย คือ

- ๑) สถานศึกษาของรัฐมีความเป็นอิสระและมีธรรมาภิบาลในการบริหารและจัดการศึกษาครอบคลุมด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคลากร ด้านบริหารงานทั่วไป และมีความรับผิดชอบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา
- ๒) ผู้เรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนและพื้นที่
- ๓) มีการเรียนรู้และขยายผลของนวัตกรรมที่ได้จากพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาสู่การจัดการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ
- ๔) กระทรวงศึกษาธิการมีโครงสร้างที่แบ่งแยกหน้าที่และอำนาจเพื่อรองรับรูปแบบใหม่ที่แยกความรับผิดชอบในด้านนโยบาย (Policy) ด้านกำกับดูแลส่งเสริม (Regulator) ด้านการสนับสนุน (Supporter) และด้านการดำเนินการหรือการปฏิบัติการ (Operator) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจ ธรรมาภิบาล รับผิดชอบต่อการสนับสนุนสถานศึกษาและมีบทบาท หน้าที่และอำนาจสอดคล้องกับบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

เรื่องที่ ๗ การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

- ๑) เพื่อพัฒนาระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform) ในการปรับเปลี่ยนระบบการศึกษา สร้างคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ก้าวกระโดดทันกับพัฒนาการในโลก ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายจำเพาะ ดังนี้

๑.๑) เพื่อใช้ประโยชน์จากแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่และจะมีการสร้างขึ้นต่อไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง ทั้งเป็นที่รวบรวมข้อมูลสื่อการเรียนรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว

๑.๒) เป็นกลไกในการรวบรวม คัดกรอง พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง ตลอดจนมีกลไกในการเข้าถึงและ คัดเลือกสิ่งที่ต้องการได้โดยง่าย

๑.๓) เป็นเวทีที่มีการเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะชุมชน นำไปสู่ การเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาเรียนซึ่งจะลดความเหลื่อมล้ำ และนำแหล่งข้อมูลสื่อการเรียนรู้ใหม่ เข้ามาได้ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันตลอด ตลอดจนเป็นเวทีที่ให้บริการเพื่อการเรียนรู้ (service) ต่าง ๆ

๑.๔) เพื่อเร่งรัดแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างเสริมคุณภาพการศึกษา ทั้งระบบการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล หรือผู้ด้อยโอกาส หรือผู้ที่มีความจำเป็นพิเศษอันเป็นการสร้างพลังให้กับผู้เรียน ครู และโรงเรียน

๑.๕) เพื่อพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถปรับ บทบาทให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (facilitator) โดยเน้นให้ผู้เรียนมีวิธีหาความรู้ในโลกแห่งความรู้ อันมากมายมหาศาลให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัลในศตวรรษที่ ๒๑

๒) มีระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการระบบการศึกษา ครอบคลุม การจัดทำข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา หน่วยงาน และกระบวนการ ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับการศึกษาและทุกระบบการศึกษา

๓) คนไทยมีความฉลาดรู้ มีความเข้าใจ สามารถตัดสินใจและตอบสนองต่อ การใช้สื่อและระบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

การบรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาตามแผนข้างต้น จะแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะ เร่งด่วน (๒) ระยะสั้น หรือภายใน ๓ ปี และ (๓) ระยะกลาง-ระยะยาว หรือภายใน ๕ - ๑๐ ปี ทั้งนี้ ประเด็น ปฏิรูปที่มีลำดับสำคัญสูงสุดและต้องดำเนินการให้บรรลุผลให้ได้ในระยะเร่งด่วน มี ๖ ประเด็น ได้แก่

๑) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับใหม่รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. และการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ

๒) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการ ระดับพื้นที่โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อน เรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการ ของสถานศึกษา

๓) นำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะและรูปแบบการปรับหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ จัดตั้งสถาบัน หลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์กลางความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุง หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ

๔) สร้าง “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ” ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล นำความรู้และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

๕) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงานเพื่อการผลิตและพัฒนาครูสำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศ ในระยะแรกเน้นครูปฐมวัย และครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน

๖) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูปการศึกษาให้เริ่มดำเนินการได้ และมีความต่อเนื่องในระยะยาว

๒.๔ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs ๒๐๓๐) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ คุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้ และวิกฤตทางด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑”

โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ ๓) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ ๒ ด้าน คือ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้

❖ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics)

❖ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding)

ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ ประกอบด้วย

- ๑) ประชากรทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง (Access)
- ๒) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างเท่าเทียม (Equity)
- ๓) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ (Quality)
- ๔) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการลงทุนทางการศึกษาที่คุ้มค่าและบรรลุเป้าหมาย (Efficiency)
- ๕) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy)

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาภายใต้ ๖ ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อให้แผนการศึกษาแห่งชาติบรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายวิสัยทัศน์ และแนวคิดการจัดการศึกษาข้างต้น ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ มีเป้าหมาย ดังนี้

๑.๑ คนทุกช่วงวัยมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๒ คนทุกช่วงวัยในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษได้รับการศึกษาและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๑.๓ คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา การดูแลและป้องกันจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขยกระดับคุณภาพและส่งเสริมโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ ทั้งที่เป็นพื้นที่สูง พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดนและพื้นที่เกาะแก่ง ชายฝั่งทะเล ทั้งกลุ่มชนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มชนชายขอบ และแรงงานต่างด้าว พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการจัดระบบการดูแลและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมและความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ยาเสพติด ภัยพิบัติจากธรรมชาติ ภัยจากโรคอุบัติใหม่ ภัยจากไซเบอร์ เป็นต้น และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และพื้นที่พิเศษ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมาย ดังนี้

๒.๑ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

๒.๒ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

๒.๓ การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่สร้างผลผลิตและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการจัดทำแผนผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีเป้าหมาย ดังนี้

๓.๑ ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๓.๒ คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ

๓.๓ สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน

๓.๔ แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

๓.๕ ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ

๓.๖ ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้มาตรฐานระดับสากล

๓.๗ ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียนและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ สร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และพัฒนาระบบและกลไกการติดตาม การวัด และประเมินผลผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และมีแผนงานและโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

๔.๑ ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

๔.๒ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

๔.๓ ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย พัฒนาระบบข้อมูล

ด้านการศึกษามีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ มีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการจัดทำฐานข้อมูลรายบุคคลทุกช่วงวัย ทั้งด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศแรงงาน และการศึกษา เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
มีเป้าหมาย ดังนี้

๕.๑ คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๕.๒ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

๕.๓ การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ และพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพคนทุกช่วงวัย โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนสีเขียว เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ : การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมาย ดังนี้

๖.๑ โครงสร้าง บทบาทและระบบการบริหารจัดการมีความคล่องตัว ชัดเจน ตรวจสอบได้

๖.๒ ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลกระทบต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

๖.๓ ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและพื้นที่

๖.๔ กฎหมายและรูปแบบการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษารองรับลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สถานศึกษา และความต้องการกำลังแรงงานของประเทศ

๖.๕ ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา คือ ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับระบบการเงินเพื่อการศึกษา พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และมีแผนงานและโครงการสำคัญ เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โครงการพัฒนาระบบจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา และโครงการทดลองนำร่องระบบการจัดสรรเงินผ่านด้านอุปสงค์และอุปทาน เป็นต้น

๒.๕ นโยบายของรัฐบาล (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี)

นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ในส่วนของนโยบายด้านการศึกษา โดยสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้ รัฐบาลจะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษาและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ

รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจ การศึกษา ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ จัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้ ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมงานวิจัยและพัฒนาทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้นแนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประเทศ และการปลูกฝัง ความรักในสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และ การเมืองของโลกสมัยใหม่อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

รัฐบาลจะให้ความสำคัญต่อความมีคุณภาพของครูทั่วประเทศ รวมไปถึงครูแนะแนว เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำด้านเนื้อหาของวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อ การตัดสินใจเลือกเรียนและประกอบอาชีพ รวมไปถึงการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพใจของนักเรียนทุกคน นอกจากนี้ รัฐบาลจะส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพให้มี รายได้จากวิชาที่เรียน โอกาสฝึกงานระหว่างเรียน เพื่อสร้างบุคลากรที่มีทักษะและความสามารถตรงต่อ ความต้องการของการจ้างงาน และที่สำคัญที่สุด รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษาที่เป็นรากฐานสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

โดยที่นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี มีความสอดคล้องกับ บทบัญญัติในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ ยุทธศาสตร์ชาติ ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้มาตรา ๕๒ ในส่วนของการศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา ของประเทศ และการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ มาตรา ๕๔ ในส่วนของการปฏิรูปการศึกษา และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริมให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ รวมทั้งเสริมสร้าง ศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัด เพื่อสร้างอนาคต สร้างรายได้ กระจายอำนาจการศึกษา ให้ผู้เรียน ได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยี การศึกษาสมัยใหม่ จัดทำหลักสูตรและให้คำแนะนำที่เหมาะสมกับความรู้ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริม งานวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านสังคม ด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) และการวิจัยขั้น แนวหน้า (Frontier Research) เพื่อต่อยอดให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยไม่ละเลยการศึกษาประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของประเทศ และการปลูกฝังความรักในสถาบันหลัก ของชาติ เพื่อให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของโลกสมัยใหม่ อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม และมาตรา ๗๑ ในส่วนของการปฏิรูปการศึกษา และสร้างสังคมแห่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำหรับความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาตินั้น จะเป็นในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา และสร้าง สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มุ่งส่งเสริม ให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ การให้ผู้เรียนได้เข้าถึง การเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยี การศึกษาสมัยใหม่ความมีคุณภาพของครูทั่วประเทศ รวมไปถึงครูแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับ คำแนะนำด้านเนื้อหาของวิชาการและการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกเรียนและ ประกอบอาชีพ และการกระจายอำนาจการศึกษาให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง

๒.๖ นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)

พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ และนำเสนอแนวนโยบายในการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีความสุข” การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต โดยสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา ดังนี้

ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

- ๑) ปรับวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
- ๒) ครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น
- ๓) แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๔) จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ (๑ ครู ๑ Tablet)

ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๑) **เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime)** เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (๑ นักเรียน ๑ Tablet)

๑.๑) ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและจัดการศึกษา และการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนรู้หรือฝึกอาชีพ สร้างโอกาสการมีงานทำ ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันแรงงานเข้าสู่ตลาดได้เร็วยิ่งขึ้น

๑.๒) ส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจัง ออกแบบระบบการเรียนการสอนในแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนที่ไหนก็ได้ และร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ รวมทั้งสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น สถานประกอบการ ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน นักศึกษา ให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๑.๓) สนับสนุน จัดหาอุปกรณ์ ในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

๑.๔) สนับสนุนจัดหาแท็บเล็ต (Tablet) ที่มีประสิทธิภาพ สามารถเชื่อมโยงระบบออนไลน์รองรับการใช้งานให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ ๑-๓ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของโลกยุคดิจิทัล

๑.๕) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน (ผู้เป็นเจ้าของสัมปทานสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และภาครัฐ ในการพัฒนาเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่)

๑.๖) พัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ โดยจัดทำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมหลักสูตรการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนการสอน

๑.๗) จัดทำระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าสู่แหล่งความรู้ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ นำแพลตฟอร์มการเรียนรู้แห่งชาติ มาผสมผสานการเรียนการสอนแบบเดิมในห้องเรียนกับการเรียนการสอนออนไลน์ (Hybrid Education) ผู้เรียนจะมีโอกาส

เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ และขยายการเรียนรู้ออนไลน์ไปถึงประชาชนทุกช่วงวัยทั่วประเทศ ให้มีโอกาสทางการศึกษา เข้าถึงเนื้อหาสาระที่มีคุณภาพและมีประโยชน์ อันจะนำไปสู่การเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในภาพรวมของประเทศ

๑.๘) พัฒนาการศึกษาระบบการสะสมหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank System) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและประชาชนได้เรียนและทำงานไปในเวลาเดียวกัน สามารถวางแผนการเรียนรู้ออนไลน์ได้ตามความต้องการของผู้เรียน ตามเวลา สถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพและความสนใจ โดยสามารถนำความรู้หรือความสามารถที่ได้จากทักษะ ประสบการณ์การทำงาน การฝึกอบรม หรือการเรียนรู้ออนไลน์ ทั้งจากสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษา การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเทียบโอนเป็นหน่วยกิตมาสะสมไว้สำหรับเทียบคุณวุฒิหรือความสามารถในการทำงานทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษาได้

๑.๙) ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนสาขาที่เรียนในขณะที่เข้ารับการศึกษาแล้ว เพื่อให้ตรงกับ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน และตรงตามตลาดแรงงานที่ปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคม โดยอิสระ

๒) ๑. ๑) ๑) โรงเรียนคุณภาพ

๒.๑) จัดให้มีการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้นแบบอย่างน้อย ๑ โรงเรียนในแต่ละอำเภอ หรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำร่องการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สื่อ อุปกรณ์ และงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ปัจจุบัน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น บ้าน (ครอบครัว) ผู้นำทางศาสนา และโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

๒.๒) จัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปีงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานและการวางแผนเกิดความต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

๒.๓) จัดสรรครูและบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้เกณฑ์พิเศษหรือมี งบประมาณครูอัตราจ้างเพิ่มเติมในวิชาเอกที่ขาดแคลน

๒.๔) สร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน

๓) ระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิต

๓.๑) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโลก โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกระดับการศึกษาให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต และมีหลักสูตร ที่ตอบสนองต่อความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

๓.๒) จัดให้มีระบบแนะแนวทางสำหรับผู้เรียน (Coaching) ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบแนวทางการเรียนและเป้าหมายชีวิต ที่ตนเองชอบ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดระยะเวลาการเรียน

๓.๓) เน้นนวัตกรรมการเรียนรู้ออนไลน์แบบ STEM Education (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์) ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นทักษะจากการปฏิบัติจริง และเสริม ความสามารถด้าน Soft Skill ควบคู่กับการพัฒนา

๓.๔) ประสานความร่วมมือกับกรมสุขภาพจิตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหา สุขภาพจิตของผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนให้สามารถอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข

๔) การจัดทำระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

๔.๑) ผู้เรียนและประชาชนสามารถนำหน่วยกิตที่สะสมมาใช้สำหรับเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพนำไปใช้ต่อยอดในการเรียนและความก้าวหน้าในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยื่นข้อเสนอขอรับเงินเดือนที่เหมาะสมกับประสบการณ์ที่มี

๔.๒) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษา สามารถขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน และสามารถที่จะขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อยกระดับศักยภาพของตนเอง รวมทั้งการลดระยะเวลาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และเปิดโอกาสทางการศึกษาที่ยืดหยุ่นต่อการประกอบอาชีพ

๕) การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาประหยัดค่าใช้จ่าย

๕.๑) จัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะจากระบบเดียวกันแต่ต่างสถานศึกษาหรือจากระบบหนึ่งไปสู่อีกระบบหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ เพื่อใช้ประโยชน์ในการเข้าศึกษา หรือการรับรองระดับการศึกษาต่างสถานศึกษาหรือต่างระบบได้ หรือไปสะสมเพื่อประโยชน์ในการได้รับการรับรองคุณวุฒิ หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ และผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ สามารถเรียนในระดับที่สูงขึ้นโดยไม่ยึดติดกับระยะเวลาในการศึกษา

๕.๒) จัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยสามารถปรับเปลี่ยนแผนการเรียนในระหว่างเรียนได้ รวมทั้งการแนะแนวเลือกเรียนตามเส้นทางอาชีพ ความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนในอนาคต

๖) มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๖.๑) การจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ต่อเนื่อง) เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ด้วยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องกับภาคประกอบการ องค์กรวิชาชีพ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๖.๒) จัดหาเงินกองทุน เพิ่มนักเรียนสายอาชีวศึกษานำเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยประสานกับกระทรวงแรงงาน เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาที่จบมา มีตลาดรองรับ สามารถประกอบอาชีพได้ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

๖.๓) จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพแก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ และผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพ เพื่อนำไปใช้ประกอบการสมัครงานและการขอขึ้นเงินเดือนและการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเป็นผู้ที่อยู่ในระบบการศึกษาหรือนอกระบบการศึกษาก็ได้

๖.๔) จัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนและประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน และอาจสร้างเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้

๒.๗ พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภาคเศรษฐกิจของประเทศ ในภาพรวม เนื่องจากการอาชีวศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะ เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้ดำเนินการกิจดังกล่าว โดยจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๐ บัญญัติความตอนหนึ่งว่า การอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษา ของรัฐ สถานศึกษา ของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้มีการบัญญัติรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวไว้ในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา ๔ กำหนดความหมายของการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

มาตรา ๖ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษา วิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็น สากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือผู้ประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา ๘ บัญญัติเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยให้ จัดการศึกษาได้ ๓ รูปแบบ ดังต่อไปนี้

๑) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัด และการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไข ของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๓) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่อง

การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา ๙ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ซึ่งให้จัดได้ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้

- ๑) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- ๒) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- ๓) ปริญญาตรีสาขาสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

โดยที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มเติมความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๖ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง

- ๑) การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน
- ๒) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี
- ๓) การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบายการผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา
- ๔) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลายและมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- ๕) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
- ๖) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ๗) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

มาตรา ๑๑ บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน (๔) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการ ตลอดจนหลักเกณฑ์การฝึกงาน และการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ เพื่อขอรับคุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และใน (๖) บัญญัติเกี่ยวกับเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ

มาตรา ๑๓ บัญญัติเกี่ยวกับการรวมตัวของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา โดยที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมกันเป็นสถาบันได้ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้ามีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็นจะแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งส่วนใดมารวมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันก็ได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็น จะจัดตั้งสถาบันเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ให้สถาบันตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ให้สถาบันตามมาตรา ๑๕ เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

มาตรา ๑๗ สถาบันอาจแบ่งส่วนราชการ ดังต่อไปนี้ (๑) สำนักงานผู้อำนวยการสถาบัน (๒) วิทยาลัย (๓) สำนัก (๔) ศูนย์ โดยที่สถาบันอาจให้มีส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัยเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๑๖ เป็นส่วนราชการของสถาบันอีกก็ได้ ฯลฯ

มาตรา ๑๘ การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกสำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัย สำนัก ศูนย์หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานผู้อำนวยการสถาบันวิทยาลัย สำนัก ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ให้ทำเป็นข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๑๙ สถาบันจะรับสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการเข้าสมทบในสถาบันเพื่อประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพได้และมีอำนาจให้ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือปริญญาตรีแก่ผู้ที่ศึกษาจากสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ และสำเร็จการศึกษาตามหลักเกณฑ์ของสถาบันได้การรับเข้าสมทบ และการยกเลิกการเข้าสมทบของสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันและประกาศในราชกิจจานุเบกษา การควบคุมสถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการที่เข้าสมทบในสถาบันให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๐ สถาบันอาจมีรายได้ อาทิ (๑) เงินผลประโยชน์ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของสถาบัน (๒) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน (๓) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนและจากทรัพย์สินของสถาบัน (๔) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ที่ราชพัสดุซึ่งสถาบันปกครอง ดูแลหรือใช้ประโยชน์ (๕) เงินอุดหนุนจากราชการส่วนท้องถิ่นหรือเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศหรือเงินอุดหนุนอื่นที่สถาบันได้รับเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของสถาบัน (๖) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นให้สถาบันมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จาก

ทรัพย์สินของสถาบัน ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้ง การจัดการรายได้จากการให้บริการและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของส่วนราชการในสถาบัน ฯลฯ

มาตรา ๒๑ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือได้มา โดยการซื้อ หรือการแลกเปลี่ยนจากเงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบันตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้ บังคับไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

มาตรา ๒๒ บรรดารายได้และทรัพย์สินของสถาบันจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ตาม วัตถุประสงค์ของสถาบัน เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่สถาบัน จะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศได้ กำหนดไว้และจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข ดังกล่าวสถาบันต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏ จะต้องได้รับอนุมัติจากสภา

มาตรา ๒๓ บัญญัติเกี่ยวกับการให้มีคณะกรรมการสภาสถาบันในสถาบันแต่ละแห่ง จำนวนไม่เกินสิบสี่คน ประกอบด้วย นายกสภาสถาบัน กรรมการสภาสถาบันโดยตำแหน่ง กรรมการสภา สถาบัน กรรมการสภาสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๒๔ บัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่งของนายกสภาสถาบันและกรรมการ สภาสถาบัน

มาตรา ๒๕ บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจของสภาสถาบัน โดยที่สภาสถาบันมีอำนาจและหน้าที่ ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบัน และมีอำนาจและหน้าที่ อาทิ (๑) อนุมัติแผนพัฒนาของสถาบัน เกี่ยวกับการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพของสถาบันให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ (๒) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของสถาบันเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบัน (๓) พิจารณา การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกส่วนราชการภายใน (๔) อนุมัติการรับสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ เข้าสมทบและการยกเลิกการสมทบ (๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาของสถาบันให้ สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด (๖) อนุมัติการให้ปริญญา ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (๗) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในการเข้าร่วมดำเนินการ จัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ฯลฯ

มาตรา ๒๖ การประชุมสภาสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๗ ให้มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบการบริหารงาน ของสถาบัน และให้มีรองผู้อำนวยการสถาบันอย่างน้อยหนึ่งคน กับทั้งอาจมีผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน หนึ่งคนหรือหลายคนก็ได้ ทั้งนี้ ตามจำนวนที่สภาสถาบันกำหนดเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่ ผู้อำนวยการสถาบันมอบหมาย

มาตรา ๒๘ บัญญัติให้สภาสถาบันสรรหาบุคคลเสนอรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบัน โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคณาจารย์และข้าราชการของสถาบัน ให้สภาสถาบัน แต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถาบันและผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน โดยคำแนะนำของผู้อำนวยการสถาบัน จากครูหรือคณาจารย์ผู้มีคุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้เป็นผู้อำนวยการ สถาบัน รองผู้อำนวยการสถาบัน และผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๒๙ บัญญัติเกี่ยวกับวาระการดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถาบันมีวาระการดำรง ตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ ฯลฯ

มาตรา ๓๐ บัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้อำนวยการสถาบันและรองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษา

มาตรา ๓๑ บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้แทนของสถาบันในกิจการทั่วไป และให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศของทางราชการและของสถาบัน จรรยาบรรณวิชาชีพ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน (๒) ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถาบันให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศ ของทางราชการและของสถาบัน (๓) จัดทำแผนการดำเนินงาน แผนพัฒนาของสถาบัน งบประมาณประจำปี และตลอดจนติดตามการประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน เป็นต้น

มาตรา ๓๒ บัญญัติเกี่ยวกับการรักษาราชการแทนในกรณีต่าง ๆ

มาตรา ๓๓ บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษา

มาตรา ๓๔ บัญญัติเกี่ยวกับการเทียบเคียงตำแหน่งของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้อำนวยการหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา ๓๕ บัญญัติเกี่ยวกับการเทียบเคียงตำแหน่งของผู้อำนวยการสถาบันและตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถาบันเป็นตำแหน่งที่เทียบเท่าตำแหน่งอธิการบดีและตำแหน่งรองอธิการบดีในหน่วยงานการศึกษาที่สอนระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา ๓๖ บัญญัติเกี่ยวกับรักษาราชการแทนตำแหน่งอื่น

มาตรา ๓๗ ในวิทยาลัยแต่ละแห่งให้มีคณะกรรมการวิทยาลัยคณะหนึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของวิทยาลัย ประกอบด้วยผู้แทนครูหรือคณาจารย์ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของวิทยาลัยแห่งนั้น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ ผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากกรรมการตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการวิทยาลัยอาจมีผู้แทนสถานประกอบการด้านธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร หรืออุตสาหกรรม ผู้แทนหอการค้าจังหวัด และผู้แทนองค์กรด้านอาชีวศึกษาในพื้นที่ เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นได้

มาตรา ๕๑ ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาสถาบันและสถานประกอบการ

มาตรา ๕๒ สถานประกอบการใดที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้รับการรับรองประโยชน์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ให้ถือว่าไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรูปแบบศูนย์การเรียน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ การยื่นคำขอและการพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการ ให้จัดการสอนตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพหรือจัดการสอนตามหลักสูตรที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินการตามวรรคสามให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด

มาตรา ๕๓ สถานประกอบการหรือภาคเอกชนอาจเข้าร่วมดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัย ห้องทดลองหรือห้องปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันของรัฐหรือเอกชนได้ตามความตกลงของสถานศึกษาหรือสถาบันและ สถานประกอบการนั้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ด้านความร่วมมือในการพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนา เพื่อเสริมสร้างมาตรฐานการอาชีวศึกษาและเพิ่มพูนประสบการณ์ของครูคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาหรือสถาบันให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รายได้และทรัพย์สินที่เกิด จากการดำเนินการของสถานประกอบการตามวรรคหนึ่งให้เป็นรายได้ของสถานศึกษาหรือสถาบันนั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินการของสถานประกอบการหรือภาคเอกชน ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา ๕๔ สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี

(๒) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

มาตรา ๕๕ ครูฝึกในสถานประกอบการตามมาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ต้องมีคุณสมบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาและผ่านการศึกษา หรือฝึกอบรมวิชา การศึกษาด้านอาชีพ

(๒) เป็นผู้ชำนาญการด้านอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพหรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติหรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด

(๓) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษาวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้น ไม่น้อยกว่าห้าปีหรือสำเร็จการศึกษาวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปีหรือผู้ผ่าน การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติและมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขามีผลงานเป็นที่ ยอมรับในสังคมและท้องถิ่นและสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรองการเป็นครูฝึกในสถานประกอบการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีหลักการสำคัญในการสร้างความมั่นคงและสร้างความเข้มแข็งให้ การอาชีวศึกษา และการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา โดยที่มีเป้าหมายสำคัญที่จะยกระดับ คุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาไทย เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาที่มี

คุณภาพ พัฒนาศักยภาพการอาชีวศึกษาในการสร้างความรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๒.๘ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙)

สำหรับยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๙) นั้น สาระสำคัญอยู่ที่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการผลิตและแผนพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ โดยมุ่งปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ ทั้งในด้าน

๑) สารสนเทศสำคัญที่จะเป็นตัวบ่งชี้แนวทางการพัฒนากำลังคนในระดับโลก ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด

๒) ให้ความสำคัญกับครู และผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยมุ่งเพิ่มพูนขีดความสามารถของครูในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการโดยเน้นความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกงาน

๔) เตรียมความพร้อมกำลังคนรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในส่วนของ การตั้งรับและเชิงรุก ได้แก่ การเพิ่มขีดความสามารถทางภาษา และสมรรถนะกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีมาตรฐานในระดับสากล

โดยมีประเด็นนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ดังนี้

นโยบายที่ ๑ : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาภายใต้บริบทความร่วมมือกับสถานประกอบการ ให้ได้ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและฝึกอบรมวิชาชีพกำลังคนอาชีวศึกษาที่อยู่นอกระบบให้เพิ่มขึ้น มียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคม ทั้งในประเทศ ภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และสิ่งสำคัญของการอาชีวศึกษาคือการปรับภาพลักษณ์ ทัศนคติ และสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียน กลุ่มผู้ประกอบการและชุมชน ยุทธศาสตร์ต่อมาคือการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ โดยการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา

ให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตลอดชีวิตให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการและผู้อยู่นอกระบบ ส่งเสริม สนับสนุน อบรมวิชาชีพเพื่อการพัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญอีกประเด็น คือ พัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การพัฒนาหลักสูตรให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นไปตามสมรรถนะของกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาระบบประเมินมาตรฐานวิชาชีพตรงตามคุณวุฒิวิชาชีพ

นโยบายที่ ๒ : พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีเป้าหมายสำคัญ คือ มีปริมาณครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาพอเพียงต่อการจัดการศึกษาระดับ ปวช. ระดับ ปวส. และระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและการฝึกอบรมวิชาชีพ รวมถึงการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ มียุทธศาสตร์ที่สำคัญทั้งยุทธศาสตร์ในการสร้างเสริมปริมาณครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ในการสร้างเสริมสมรรถนะและประสบการณ์เพื่อคุณภาพของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา การส่งเสริมการศึกษาต่อ การฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน

นโยบายที่ ๓ : พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ สถานศึกษาของอาชีวศึกษามีมาตรฐานในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช., ปวส. และปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน โดยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงาน สถานศึกษา สถานประกอบการทั้งภายในและต่างประเทศ โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ ยุทธศาสตร์ในการยกระดับมาตรฐานสถานศึกษาของอาชีวศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช. ปวส.และปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการและเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งเรียนรู้ วิชาชีพและฝึกอบรมวิชาชีพของชุมชน ยุทธศาสตร์ความร่วมมือกับสถานประกอบการในการเปิดสอนระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

นโยบายที่ ๔ : การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ เป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษามีทักษะการบริหารอย่างมีคุณภาพโดยการมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผู้บริหาร

ยุทธศาสตร์ แผน นโยบาย กฎหมาย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่เป็นกลไกสำคัญในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพที่สามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการควบคู่กันไปด้วย

๒.๙ การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้างขวาง

กล่าวคือ หากได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์การภายนอก เป็นต้น

ธรรมาภิบาล (good governance) นับเป็นกระแสที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนให้ความสนใจ และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานขององค์กร ด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักสำนึกรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นความสอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกและความต้องการของสาธารณะชน และสาธารณะชนก็มีความคาดหวังให้ทุกภาคส่วน มีการปฏิบัติอย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงแต่กระแสนิยมเท่านั้น

หลักธรรมาภิบาล หรือ หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายความว่า หลักการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน “ธรรมาภิบาล” ตามในพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีหลักพื้นฐาน ๖ ประการ ดังนี้

๑) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับใช้กฎหมาย การกำหนด กฎ กติกา และการปฏิบัติตามกฏกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของสมาชิก

๒) หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยันอดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

๓) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในชาติ โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

๔) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ ปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวน สาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

๕) หลักสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้น ในการแก้ปัญหา ตลอดจนความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลดี และเสีย จากการกระทำของตนเอง

๖) หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการและการใช้ ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยให้มือองค์กรหรือประชาชนมีความ ประหยัดใช้ ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

๒.๑๐ แนวทางการพัฒนาระบบราชการ ๔.๐ (PMQA 4.0) และ ITA

PMQA (Public sector Management Quality Award) หรือแปลเป็นภาษาไทย ว่ารางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งเป็นกรอบการประเมินองค์กรด้วยตนเองเพื่อยกระดับ

คุณภาพการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นในการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง การบริหารจัดการจัดการที่ดี หรือ ระบบราชการที่ดี เริ่มจากการมองสภาพแวดล้อม ในปัจจุบันที่เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้เกิดการปรับปรุงหรือปฏิรูป จากแนวคิดของการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบราชการ ๔.๐ เพื่อให้รองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐ ตามนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น การพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ จึงมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐสามารถเป็นที่พึ่ง เชื่อถือและไว้วางใจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้กำหนดกลไกการขับเคลื่อนการนำเครื่องมือประเมินสถานการณ์เป็นระบบราชการ ๔.๐ (PMQA 4.0) มาใช้ในการยกระดับการบริหารจัดการองค์การไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำเครื่องมือไปวิเคราะห์องค์การด้วยตนเองเพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงองค์การ และนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนพัฒนาองค์การนำไปสู่การยกระดับองค์การให้เป็นระบบราชการ ๔.๐ โดยมุ่งเน้นให้ปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง ๗ หมวด ซึ่งถ้าเจาะลึก ๆ ระดับการพัฒนาก็มี ๓ ระดับ ได้แก่ Basic Advance และ Significance เพื่อการสร้างความเข้าใจพื้นฐานก็จะเปรียบเทียบเหมือนคนที่ชอบเล่นเกม ชั้นแรกก็เปรียบเหมือนคนที่เล่นเกมเป็น ชั้นต่อไปก็ยกระดับน้อยเปรียบเหมือนคนเล่นเกมที่ติดลำดับ ชั้นสุดท้ายอยู่ในระดับที่เล่นเกมจนได้รางวัล ซึ่งเป้าหมายการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ ก็จะดำเนินการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน (Better Governance, Happier Citizens) สำหรับผู้ที่ไม่ได้มีหน้าที่ต้องคลุกคลีกับการประเมินองค์การ หรือ PMQA ทุกวัน โดยมีเป้าหมาย ดังนี้

๑) ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Government)

เป็นการทำงานที่เปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกันและสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ ตลอดจนเปิดกว้างให้กลไกหรือภาคส่วนอื่น ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม และโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองออกไปให้แก่ภาคส่วนอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทน โดยการจัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงานในแนวระนาบ ในลักษณะของเครือข่าย มากกว่าตามสายการบังคับบัญชาในแนวตั้ง ขณะเดียวกันก็ยังต้องเชื่อมโยงการทำงานภายในภาครัฐด้วยกันเองให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

๒) ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government)

ต้องทำงานในเชิงรุก และมองไปข้างหน้า โดยตั้งคำถามกับตนเองเสมอว่าประชาชนจะได้อะไร มุ่งเน้นแก้ไข ปัญหาความต้องการและตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อขอรับบริการหรือร้องขอความช่วยเหลือจากทางราชการ (Proactive Public Services) รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลของทางราชการ (Big Government Data) และระบบดิจิทัลสมัยใหม่ในการจัดบริการสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Personalized หรือ Tailored Services) พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกโดยมีการเชื่อมโยงกันเองของหน่วยงานราชการเพื่อให้บริการต่าง ๆ สามารถเสร็จสิ้นในจุดเดียว ประชาชนสามารถใช้บริการของทางราชการได้ตลอดเวลาตามความต้องการ และสามารถติดต่อได้หลายช่องทางผสมผสานกัน ทั้งการติดต่อด้วยตนเอง ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ

๓) หน่วยงานของรัฐมีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) คือ กระบวนการทำงานที่ต้องมีเตรียมการไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มและประยุกต์องค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาใช้ในการตอบโต้กับโลก

แห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เพื่อสร้างคุณค่า มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการตอบสนอง กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา ตลอดจนเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงและปรับตัวเข้าสู่สภาพ ความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ รวมทั้งทำให้ข้าราชการมีความผูกพันต่อการปฏิบัติราชการและปฏิบัติ หน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน (ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการทำงานของรัฐบาล ในฐานะเป็นผู้ กำกับดูแล ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติ)

การจะพัฒนาไปสู่ระบบราชการ ๔.๐ จะสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในสังคม ในการทำงานร่วมกัน มองเป้าหมายร่วมกัน มิใช่เฉพาะภาครัฐเพียงส่วนเดียว รวมถึงการคิดค้น และแสวงหาวิธีการหรือแนวทาง (Solutions) ใหม่ ๆ หรือการสร้างนวัตกรรมนั่นเองที่จะมีช่วยให้ สามารถตอบโจทย์ความท้าทายของประเทศหรือตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้เป็น อย่างดี และที่ขาดไม่ได้ก็คือการปรับตัวเข้าสู่การเป็นดิจิทัลของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องได้รับ การปรับเปลี่ยนกระบวนกรทางความคิด (Mindset) ให้ตนเองมีความเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurship) เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน อันจะช่วยทำให้สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) เพื่อสร้าง คุณค่า (Public Value) และประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

ITA (Integrity and Transparency Assessment) หรือการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการ ปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ โดยถือเป็นการประเมินที่ครอบคลุม หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ มีมติเห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทาง และเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด

ประโยชน์ของ ITA ต่อองค์กร เพื่อให้หน่วยงานได้รับทราบระดับคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ทำให้เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลัก คุณธรรมและความโปร่งใสมากขึ้น

นโยบาย ITA ประกอบด้วย

- ๑) การสร้างความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน
- ๒) การส่งเสริมความพร้อมในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่
- ๓) การปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงาน
- ๔) การสร้างวัฒนธรรมคุณธรรมในหน่วยงาน
- ๕) การส่งเสริมคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน

ตัวชี้วัด ITA ประกอบด้วย ๑๐ ตัวชี้วัด ดังนี้

- ๑) ตัวชี้วัดที่ ๑ การปฏิบัติหน้าที่
- ๒) ตัวชี้วัดที่ ๒ การใช้งบประมาณ
- ๓) ตัวชี้วัดที่ ๓ การใช้อำนาจ
- ๔) ตัวชี้วัดที่ ๔ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
- ๕) ตัวชี้วัดที่ ๕ การแก้ไขปัญหาการทุจริต

- ๖) ตัวชี้วัดที่ ๖ คุณภาพการดำเนินงาน
- ๗) ตัวชี้วัดที่ ๗ ประสิทธิภาพการสื่อสาร
- ๘) ตัวชี้วัดที่ ๘ การปรับปรุงระบบการทำงาน
- ๙) ตัวชี้วัดที่ ๙ การเปิดเผยข้อมูล
- ๑๐) ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต

หลักเกณฑ์การประเมิน ITA จำนวน ๓ เครื่องมือ โดยมีผลรวมคะแนน ร้อยละ ๑๐๐ ดังนี้

๑) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment : IIT) เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน เป็นการประเมินระดับการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในที่มีต่อหน่วยงานตนเองโดยวัดการรับรู้ ๕ ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ ๑ – ตัวชี้วัดที่ ๕) โดยมีค่าน้ำหนักร้อยละ ๓๐

๒) แบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment : EIT) เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกคำตอบตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก เป็นการประเมินระดับการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกที่มีต่อหน่วยงานที่ประเมิน โดยวัดการรับรู้ ๓ ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ ๖ – ตัวชี้วัดที่ ๘) โดยมีค่าน้ำหนักร้อยละ ๓๐

๓) แบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment : OIT) เป็นแบบวัดที่ให้ผู้ตอบเลือกตอบมีหรือไม่มีเปิดเผยข้อมูล พร้อมทั้งระบุ URL เพื่อเชื่อมโยงไปสู่แหล่งที่อยู่ของการเปิดเผยข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะของหน่วยงานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงเว็บไซต์หลักของหน่วยงานได้ ประกอบด้วย ๒ ตัวชี้วัด (ตัวชี้วัดที่ ๙ – ตัวชี้วัดที่ ๑๐) โดยมีค่าน้ำหนักร้อยละ ๔๐

บทที่ ๓

ยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา สู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑ หลักการ แนวคิดและความเป็นมาในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา

สถาบันการอาชีวศึกษา จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความที่บัญญัติในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้บัญญัติในสำคัญที่เกี่ยวข้องไว้ในส่วนต่าง ๆ อาทิ

มาตรา ๔ กำหนดความหมายของการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

มาตรา ๖ บัญญัติเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือผู้ประกอบการอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา ๘ บัญญัติเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยให้จัดได้ ๓ รูปแบบ ดังต่อไปนี้

๑) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

๒) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไข ของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

๓) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๑๓ บัญญัติเกี่ยวกับการรวมกันของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาให้กระทำได้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยในการดำเนินการดังกล่าว ถ้ามีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็น จะแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งส่วนใดมารวมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันก็ได้ โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีความเหมาะสมหรือความจำเป็น จะจัดตั้งสถาบันเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ให้สถาบันตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ บัญญัติเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษา โดยกำหนดให้สถาบันการอาชีวศึกษา เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านวิชาชีพและเทคโนโลยี มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการปฏิบัติการสอน การวิจัยการถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทุนบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

สำหรับแนวคิดในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ก็เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้การอาชีวศึกษา โดยหลักการสำคัญของการจัดตั้งสถาบันอาชีวศึกษา คือ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจจากระดับนโยบายไปสู่ระดับปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และยกระดับมาตรฐานการอาชีวศึกษาให้เท่าเทียมกันทั้งในระดับภูมิภาคและท้องถิ่น ตอบสนองความต้องการกำลังคนในการพัฒนาศักยภาพการผลิตของกลุ่มจังหวัด เน้นการใช้ทรัพยากรร่วมกันแบบบูรณาการทั้งครูผู้สอน วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา ห้องปฏิบัติการ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด สร้างความเชื่อมโยงและประสานกับกลุ่มสถานประกอบการในพื้นที่อย่างเป็นระบบ และเน้นความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในรูปแบบทวิภาคีและให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมที่จะสามารถเปิดสอนและจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีทางด้านเทคโนโลยีสายปฏิบัติการได้ หลักการดังกล่าวเป็นการสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้การอาชีวศึกษา โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษาไทย เพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวสำหรับงานที่จะเกิดขึ้นตามบริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดช่วงชีวิต พัฒนาศักยภาพการอาชีวศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ภายใต้บทบัญญัติตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวง ว่าด้วยการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ ๑๙ แห่ง ดังนี้

๑) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๑ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคธัญบุรี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา และวิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

๒) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๒ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ ๒ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี และวิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง

๓) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๓** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬารามณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยการอาชีพนครนายก วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน และวิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว

๔) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๔** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี และวิทยาลัยเทคนิคโพธาราม

๕) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๕** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ และวิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน

๖) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๑** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคนิคสีชล วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคนิคชุมพร และวิทยาลัยเทคนิคพัทลุง

๗) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๒** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคระนอง วิทยาลัยเทคนิคพังงา วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ วิทยาลัยเทคนิคตรัง และวิทยาลัยการอาชีพตรัง

๘) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา และวิทยาลัยเทคนิคสตูล

๙) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสัทธิบ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี) วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี และวิทยาลัยเทคนิคตราด

๑๐) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย วิทยาลัยการอาชีพหนองคาย วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู วิทยาลัยเทคนิคเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี และวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี

๑๑) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร วิทยาลัยเทคนิคนครพนม วิทยาลัยเทคนิคบ้านแพง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินี มุกดาหาร

๑๒) **สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓** ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด และวิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด

๑๓) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคนิคยโสธร และวิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ

๑๔) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปรสิทุโธ วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคคูเมือง วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

๑๕) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๑ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคลำพูน วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง และวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน

๑๖) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๒ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่

๑๗) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๓ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยพัฒนการบึงพระพิษณุโลก วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์

๑๘) สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๔ ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร และวิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี

๑๙) สถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยพัฒนการอินทราชัย วิทยาลัยพัฒนการบางนา วิทยาลัยพัฒนการเขตพูน วิทยาลัยพัฒนการธนบุรี กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง และวิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วย การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ประกอบด้วยส่วนราชการ ดังต่อไปนี้

๑) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ประกอบด้วย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุทัยธานี

๒) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์

๓) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ประกอบด้วย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสิงห์บุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

๔) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ ประกอบด้วย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครศรีธรรมราช วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพังงา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล วิทยาลัยประมงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ และวิทยาลัยประมงติณสูลานนท์

โดยที่สถาบันการอาชีวศึกษา ทั้ง ๒๓ แห่ง ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี (ทล.บ) สายเทคโนโลยีและสายปฏิบัติการมาอย่างต่อเนื่อง ส่วนหนึ่งก็เพื่อเป็นการต่อยอดและเป็นช่องทางให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นได้มีโอกาสในการเรียนการสอน และยังเป็น การป้องกันและจูงใจให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษาเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาอื่นที่เน้นและจัดการเรียน ทางด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันมีการผลิตบุคลากรทางสายสังคมศาสตร์ออกมาค่อนข้างมากและเกิด ปัญหาว่างงานมาอย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาขึ้นมาในพื้นที่ต่าง ๆ และมีการจัด การศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้น วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวมีความแตกต่าง ไปจากการบริบทและปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาโดยทั่วไป วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งและเป้าหมายในการผลิตบุคลากรที่แตกต่างกัน โดยสถาบันการอาชีวศึกษา จะมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรเพื่อการเป็น “นักรบ” ในการปฏิบัติงานทางด้านเทคนิค จึงได้มีการจัดตั้ง สถาบันการอาชีวศึกษาขึ้นมา ทั้งสายอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา สามารถเป็นนักปฏิบัติการทางด้านเทคนิคในสาขางานที่ได้ศึกษามา

ดังนั้น การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวนอกจากจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับ ผู้เรียนสายอาชีวศึกษาให้สามารถเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นได้แล้วนั้น ผู้เรียนยังสามารถ เข้าปฏิบัติงานในสายงานที่ได้ศึกษามาและได้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ไปต่อยอดเพื่อพัฒนาเทคนิค ทักษะ และองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญใน อาชีพให้กับตนเอง อีกทั้งยังเป็นการบูรณาการและเป็นการกระจายการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่ อย่างจำกัด และร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดกับการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้มั่นคงได้อีกด้วยเช่นกัน

๓.๒ กระบวนการและการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา

๓.๒.๑ สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสถานศึกษาในสังกัดที่เป็นสถานศึกษา ของรัฐ จำนวน ๔๓๓ แห่ง ทั่วประเทศ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖) โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษา

มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพทั้งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ (ทล.บ) โดยจัดการเรียนการสอน ๙ ประเภทวิชา มีสาขาวิชาให้เลือกเรียนมากกว่า ๓๕๐ สาขาวิชา ทั้งนี้ด้านการบริหารจัดการ มีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศึกษาประจำภาค ๕ ภาค ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการพัฒนาทางด้านวิชาการและอาชีพศึกษาจังหวัด ๗๗ แห่ง และอาชีพศึกษาภาค ๕ ภาค ทำหน้าที่เชื่อมโยงการบริหารจัดการกลุ่มสถานศึกษาในระดับจังหวัด

ตารางที่ ๓.๑ สถิติข้อมูลจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

ลำดับ	ประเภทสถานศึกษา	จำนวน
๑	วิทยาลัยเทคนิค (Technical College)	๑๕๒
๒	วิทยาลัยการอาชีพ (Industrial and Community Education College)	๑๔๓
๓	วิทยาลัยบริหารธุรกิจและท่องเที่ยว (College of Business Administration and Tourism)	๒
๔	วิทยาลัยพาณิชย์การ (Commercial College)	๕
๕	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม (Arts and Crafts College)	๒
๖	วิทยาลัยสารพัดช่าง (Polytechnic College)	๓๕
๗	วิทยาลัยอาชีวศึกษา (Vocational College)	๔๐
๘	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (College of Agriculture and Technology)	๔๔
๙	กาญจนานิกะวิทยาลัยช่างทองหลวง (Goldsmith College)	๑
๑๐	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ (Ship Building Industrial and Technology College)	๒
๑๑	วิทยาลัยประมง (Fishery College)	๓
๑๒	วิทยาลัยการอาชีวศึกษา (Vocational College)	๑
๑๓	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (Science Based Technology Vocational College)	๑
๑๔	วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมง (College of Agricultural Technology)	๑
๑๕	วิทยาลัยเสริมทักษะ พระภิกษุสามเณร	๑
	รวม	๔๓๓

ที่มา : กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานอาชีวศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา

นอกจากนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ มีการรวมตัวกันจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วย สถาบันการอาชีวศึกษา ๑๙ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ๔ แห่ง โดยที่สถาบันการอาชีวศึกษา ๑๙ แห่ง จัดตั้งขึ้นโดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา ๑๖๑ แห่ง จาก ๑๙ กลุ่มจังหวัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๑ มี ๑๐ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๒ มี ๗ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๓ มี ๑๐ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๔ มี ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๕ มี ๗ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๑ มี ๑๑ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๒ มี ๗ สถานศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓ มี ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ มี ๑๐ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ มี ๔ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓ มี ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔ มี ๗ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ มี ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๑ มี ๗ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๒ มี ๙ แห่ง สถาบัน

การอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๓ มี ๘ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๔ มี ๖ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มี ๑๓ แห่ง สำหรับสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร จำนวน ๔ แห่ง นั้น จัดตั้งขึ้นโดยรวมสถานศึกษาเกษตรและประมงในแต่ละภูมิภาค จำนวน ๔๑ แห่ง ประกอบด้วยสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ๑๐ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๐ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ ๑๒ แห่ง

ประเภทวิชาที่เปิดสอนระดับ ปวช. และ ปวส.

- ๑) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
- ๒) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม/บริหารธุรกิจ
- ๓) ประเภทวิชาศิลปกรรม
- ๔) ประเภทวิชาคหกรรม
- ๕) ประเภทวิชาเกษตรกรรม
- ๖) ประเภทวิชาประมง
- ๗) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ๘) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- ๙) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ประเภทวิชาที่เปิดสอนระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ

- ๑) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
- ๒) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๓) ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
- ๔) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ๕) ประเภทวิชาศิลปกรรม
- ๖) ประเภทวิชาคหกรรม
- ๗) ประเภทวิชาเกษตรกรรม
- ๘) ประเภทวิชาประมง

ระดับหลักสูตรที่เปิดสอน

- ๑) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน
- ๒) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ
- ๓) หลักสูตรประกาศนียบัตรครุเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) เป็นหลักสูตรเทียบเท่าระดับปริญญาตรีที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูวิชาชีพ
- ๔) หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ เป็นหลักสูตรที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เข้าศึกษาต่อเนื่อง และจบการศึกษาภายใน ระยะเวลา ๒ ปี

๕) หลักสูตรพัฒนาอาชีพเฉพาะทาง เป็นหลักสูตรจัดรองรับผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทุกระดับการศึกษา มีระยะเวลาในการเรียน ๖ - ๒๒๕ ชั่วโมง และหลักสูตร ๑๐๘ อาชีพ เปิดการสอนตามวาระโอกาสต่าง ๆ มีระยะเวลาในการเรียน ๑ - ๔ ชั่วโมง

๓.๒.๒ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนแยกจำนวนสถานศึกษารายจังหวัด

สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ที่เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน จำนวน ๔๔๔ แห่ง (ข้อมูลสำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕) ซึ่งอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อความเป็นเอกภาพและจะเป็นประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การจัดการศึกษาที่จะมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการเกิดประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการรวมการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความคล่องตัวยิ่งขึ้นเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านการศึกษา

ตารางที่ ๓.๒ สถิติข้อมูลจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนแยกรายจังหวัด

ลำดับที่	สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด	ชื่อสถานศึกษา	จำนวน (แห่ง)
๑	กรุงเทพมหานคร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๖๓
๒	กาญจนบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๓	กาฬสินธุ์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๒
๔	กำแพงเพชร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๕	ขอนแก่น	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๘
๖	จันทบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๗	ฉะเชิงเทรา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๖
๘	ชลบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒๔
๙	ชัยภูมิ	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๒
๑๐	ชุมพร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๑๑	เชียงราย	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๑๒	เชียงใหม่	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๘
๑๓	ตรัง	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๑๔	ตาก	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๑๕	นครนายก	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๑๖	นครปฐม	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๑๗	นครพนม	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๙
๑๘	นครราชสีมา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๔
๑๙	นครศรีธรรมราช	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๓
๒๐	นครสวรรค์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๒๑	นนทบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๑
๒๒	บึงกาฬ	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๒๓	บุรีรัมย์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕

ลำดับที่	สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด	ชื่อสถานศึกษา	จำนวน (แห่ง)
๒๔	ปทุมธานี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๔
๒๕	ประจวบคีรีขันธ์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๒๖	ปราจีนบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๒๗	ปัตตานี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๒๘	พระนครศรีอยุธยา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๒๙	พะเยา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๓๐	พัทลุง	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๓๑	พิจิตร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๓๒	พิษณุโลก	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๓๓	เพชรบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๓๔	เพชรบูรณ์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๙
๓๕	ภูเก็ต	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๓๖	มหาสารคาม	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๓๗	มุกดาหาร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๔
๓๘	ยโสธร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๗
๓๙	ยะลา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๔๐	ร้อยเอ็ด	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๔
๔๑	ระยอง	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๖
๔๒	ราชบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๔๓	ลพบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๖
๔๔	ลำปาง	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๔๕	ลำพูน	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๓
๔๖	เลย	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๔
๔๗	ศรีสะเกษ	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๐
๔๘	สกลนคร	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒๑
๔๙	สงขลา	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๓
๕๐	สตูล	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๕๑	สมุทรปราการ	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๗
๕๒	สระแก้ว	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๕๓	สระบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๕๔	สิงห์บุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๕๕	สุพรรณบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๒
๕๖	สุราษฎร์ธานี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๔
๕๗	หนองคาย	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๐
๕๘	หนองบัวลำภู	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๕๙	อำนาจเจริญ	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๕
๖๐	อุดรธานี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๙
๖๑	อุดรดิตถ์	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑
๖๒	อุบลราชธานี	วิทยาลัยเทคโนโลยี / วิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๙
	รวม		๔๔๔

ที่มา : สำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖)

ปัจจุบันสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศรวม ๖๒ จังหวัด จำนวน ๔๔๔ แห่ง (ข้อมูลสำนักบริหารการอาชีวศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ณ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๕) ซึ่งหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนก็มีความเหมือนและแตกต่างกันออกไปในแต่ละสาขาวิชาและระดับการศึกษา โดยปัญหาสำคัญในส่วนนี้ คือสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนยังไม่สามารถจัดการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้นและในระดับปริญญาตรีได้เช่นเดียวกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถาบันการอาชีวศึกษา นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญอีกประการ คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนยังไม่ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา เนื่องจากก่อนหน้านี้มีการบริหารจัดการโดยใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนเข้ามาสังกัดภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้กระบวนการบริหารจัดการต่าง ๆ ต้องดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติข้างต้นจนถึงปัจจุบันสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนก็ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ

๓.๓ สถานการณ์และสภาพปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา

๓.๓.๑ สถานการณ์และสภาพปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา

นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นมติใหม่ในการยกระดับและพัฒนาการอาชีวศึกษาไปสู่ความก้าวหน้าอย่างเป็นสากล เนื่องจากเป็นกฎหมายสำคัญที่ว่าด้วยการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาระดับแรกของประเทศไทย มีบทบัญญัติต่าง ๆ ที่อาจถือได้ว่า จะนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับการจัดการอาชีวศึกษาให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการบัญญัติให้มีคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อควบคุมดูแลการจัดการอาชีวศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ การกำหนดให้มีสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาระดับปริญญาและมีฐานะเป็นนิติบุคคล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยมีการจัดการอาชีวศึกษาที่ดำเนินการได้อย่างเป็นเอกภาพ ทั้งในด้านนโยบายและมีการกระจายอำนาจในเรื่องต่าง ๆ ไปสู่ระดับปฏิบัติการ

ภายใต้บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงได้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วย การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยให้ดำเนินการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน ๑๙ แห่ง และการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร จำนวน ๔ แห่ง ซึ่งต่อมาได้มีการเลือกนายกฤษฎาสถาบันการอาชีวศึกษา และผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษา รวมทั้งองค์คณะบุคคลต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องตามบทบัญญัติทั้งในพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ทุกประการ

จนถึงปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาก็ยังมิได้มีการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ส่งผลให้เกิดปัญหาในประเด็นต่าง ๆ ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ และด้านอื่น ๆ ดังนี้

๑) ถึงแม้จะมีการออกกฎกระทรวงเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๒๓ แห่ง แล้วก็ตาม แต่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม และยังไม่ได้ดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปและสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑)

๒) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศใช้และมีผลบังคับใช้มากกว่า ๑๐ ปี แต่การดำเนินการให้มีการออกกฎหมายในลำดับรอง รวมทั้งระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ ต่าง ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ กลับเป็นไปอย่างล่าช้า หลายเรื่อง ที่ต้องเร่งดำเนินการแต่ไม่มีการดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ ส่งผลกระทบสำคัญต่อการดำเนินงาน ของสถาบันอย่างมาก

๓) ระบบการบริหารจัดการงานสารบรรณและงานทะเบียนระหว่างสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษากับสถาบันการอาชีวศึกษา ยังมีการสั่งการในลักษณะเดิม กล่าวคือ เลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะเป็นผู้สั่งการและมอบหมายภาระงานโดยตรงจากส่วนกลางไปยัง สถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ ส่งผลให้สถาบันการอาชีวศึกษา ไม่ทราบหลักการและแนวทางการบริหาร การดำเนินงาน และบทบาทหน้าที่ที่ต้องดำเนินการ อีกทั้งยังไม่ทราบความเคลื่อนไหว การดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัด

๔) บุคลากรส่วนกลางของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและบุคลากรภายใต้ สถาบันการอาชีวศึกษาตั้งแต่ระดับผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ตลอดจนไปถึง สถาบันการอาชีวศึกษาไม่ได้รับการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ไม่มีการสร้างความเข้าใจ ร่วมกันในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องในการรวมสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาเข้าด้วยกันเป็นสถาบัน การอาชีวศึกษา ซึ่งการจัดตั้งสถาบันอาชีวศึกษานั้นจุดประสงค์สำคัญต้องการดำเนินการให้เป็นสถาบัน การอาชีวศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติเท่านั้น และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็สามารถ ทำงานในสถานประกอบการ ได้เลย โดยปัจจุบันยังไม่ได้รับการดูแลอย่างจริงจัง ส่งผลให้เกิดกระแส การต่อต้านและไม่สามารถดำเนินงานในการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

๕) การติดต่อสื่อสารและการประสานงานระหว่างสถาบันการอาชีวศึกษากับสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างล่าช้าไม่ชัดเจน มีขั้นตอนที่เพิ่มขึ้น ขาดผู้รับผิดชอบที่มี ประสิทธิภาพ ถึงแม้ในช่วงปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีการจัดตั้งศูนย์ ประสานงานสถาบันการอาชีวศึกษาไปแล้วก็ตาม แต่กระบวนการและการดำเนินการต่าง ๆ ก็ยังคงมี ความล่าช้าอยู่เช่นเดิม

๖) แม้ปัจจุบันจะมีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางด้านเทคโนโลยี สายปฏิบัติการจากสถาบันการอาชีวศึกษาไปบ้างแล้วก็ตาม แต่การรับรู้ข้อมูลของสถานประกอบการ และสังคมทั่วไปยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารทำความเข้าใจ กับสังคมอย่างต่อเนื่อง

๗) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษายังไม่มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและ แผนการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษา รวมถึงแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจในการบริหาร

จัดการสถาบันการศึกษาที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ ส่งผลให้การบริหารจัดการสถาบันการศึกษาประสบปัญหาอย่างต่อเนื่อง

๘) สถาบันการศึกษาในปัจจุบันไม่มีส่วนร่วมในการจัดตั้งและขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี อีกทั้งในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษามีความล่าช้า ขาดเกณฑ์ในกำหนดการจัดสรรที่มีเหตุผล และความชัดเจน

๙) สถาบันการศึกษา ไม่มีอำนาจและไม่มีส่วนร่วมการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถาบัน ไม่มีส่วนร่วมในการโอนย้ายครูและผู้บริหารในสถานศึกษาอาชีวศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการศึกษา รวมถึงไม่มีอำนาจในการอนุมัติการเดินทางไปราชการของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถอนุมัติและอนุญาตตนเองได้ การย้ายครูผู้สอนของส่วนกลางที่ไม่ประสานและสอบถามความเห็นของสถาบันซึ่งส่งผลกระทบต่อตรงต่อการจัดการศึกษาในระดับปริญญาของสถาบัน

๑๐) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษามีไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะไม่ได้รับการสนับสนุนในการจัดสรรอัตรากำลังและจำนวนบุคลากรจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เนื่องจากการอนุมัติและการดำเนินการดังกล่าวเป็นอำนาจในการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑๑) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนกว่า ๔๔๐ แห่ง ถึงแม้จะเข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนแล้วก็ตาม แต่ยังไม่มีการออกกฎ ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่มีอยู่ และหรืออาจจะมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่กำกับดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนเป็นการเฉพาะ

๑๒) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่มีการสำรวจความพร้อมและความต้องการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนที่ประสงค์เข้าร่วมสังกัดในสถาบันการศึกษา เพื่อความเป็นเอกภาพและเกิดประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรร่วมกันสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาที่จะมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรครูและบุคลากร รวมทั้งทรัพยากรการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการ ในกระทรวงศึกษาธิการเกิดประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

จากสถานการณ์และสภาพปัญหาข้างต้นดังกล่าว เพื่อให้การบริหารจัดการสถาบันการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) ที่บัญญัติให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ไปยังสถาบันการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร และด้านอื่น ๆ อีกทั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ระบบการจัดการศึกษาอาชีวศึกษามีคุณภาพในระดับสากล จึงควรต้องศึกษาและทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลและหาแนวทางในการพัฒนาและยกระดับการขับเคลื่อนสถาบันการศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ต่อไป

๓.๓.๒ สถานการณ์การเข้าถึงกตสถาบันอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

สถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๒๓ แห่ง ที่จัดตั้งขึ้น มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ เข้าร่วมสังกัดเพียง ๒๐๒ แห่งเท่านั้น จากสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมด ๔๓๓ แห่ง ซึ่งหมายความว่า ยังมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐอีกกว่า ๒๓๑ แห่ง ที่ยังไม่เข้าถึงกตสถาบันการอาชีวศึกษา ส่งผลให้การบริหารจัดการและการบริหารงานในเรื่องต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนกว่า ๔๔๐ แห่ง ก็ยังไม่มีส่วนร่วมและยังไม่ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในสถาบันการอาชีวศึกษาอีกเช่นกัน ทั้งนี้ หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนดังกล่าวมีส่วนร่วม เข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษาจะสามารถสร้างความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนการสอน และจัดหลักสูตรการเรียนรู้ได้ในทุกระดับ และทุกหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการทำความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ ๓.๓ สรุปการสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
ภาคกลาง ๑	นนทบุรี	วิทยาลัยเทคนิคนนทบุรี	ไม่มี	วิทยาลัยเทคโนโลยีอัคร-โรบิตี โรงเรียนกองทัพกอบกู้กมลช้างกล ขส.ทบ. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการนนทบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิทย์บริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวานิชบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนพณิชยการธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจ นนทบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาศิลปะพัฒนวิชาการนนทบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์สวัสดิ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการบางบัวทอง วิทยาลัยเทคโนโลยีนนทบุรี
	ปทุมธานี	วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยเทคนิคอัญบุรี วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี	ไม่มี	วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างฝีมือปัญจวิทยา วิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีบุญถาวร วิทยาลัยเทคโนโลยีแหลมทอง
	สระบุรี	วิทยาลัยเทคนิคสระบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี	วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี วิทยาลัยการอาชีพหนองแค วิทยาลัยสารพัดช่างสระบุรี วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง ซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ วิทยาลัยเทคนิคมวกเหล็ก	วิทยาลัยเทคโนโลยีชื่นชมไทย-เยอรมัน สระบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวเกษตรสงเคราะห์สระบุรี
	พระนครศรีอยุธยา	วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	วิทยาลัยสารพัดช่างพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยการอาชีพเสนา วิทยาลัยการอาชีพมหาธาตุ วิทยาลัยเสริมทักษะพระภิกษุสามเณร	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีอยุธยา วิทยาลัยเทคโนโลยีผดุงเสนาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยอยุธยาบริหารธุรกิจ

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคกลาง ๒	ชัยนาท	วิทยาลัยเทคนิคชัยนาท	วิทยาลัยการอาชีพเนินขาม	ไม่มี
	ลพบุรี	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี	วิทยาลัยเทคนิคโคกสำโรง วิทยาลัยการอาชีพชัยบาดาล วิทยาลัยสารพัดช่างลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี แห่งที่ ๒ วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวง	วิทยาลัยเทคโนโลยีเอเชียลพบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการลพบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีละโว้ วิทยาลัยเทคโนโลยีลพบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษาหนองม่วง วิทยาลัยเทคโนโลยีชัยบาดาล
	สิงห์บุรี	วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี แห่งที่ ๒ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสิงห์บุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสิงห์บุรี
	อ่างทอง	วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ	ไม่มี
ภาคกลาง ๓	ฉะเชิงเทรา	วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคจุฬาภรณ์ (ลาดขวาง) วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ฉะเชิงเทรา*	วิทยาลัยเทคนิคพนมสารคาม วิทยาลัยการอาชีพบางปะกง วิทยาลัยสารพัดช่างฉะเชิงเทรา	วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียนไทยบ้านโพธิ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวรการ วิทยาลัยเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคโนโลยีบางปะกงบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์โตโยต้า วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการนวัตกรรม
	สมุทรปราการ	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรปราการ	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก สมุทรปราการ วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์ วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรปราการ	วิทยาลัยเทคโนโลยีสมุทรปราการ (ช.เทค) โรงเรียนเกริกวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ วิทยาลัยเทคโนโลยีเกวลิ้นบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสุวรรณภูมิบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยโกลบอลบริหาร ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทย-ใต้หวัน (บีดีไอ)
	นครนายก	วิทยาลัยเทคนิคนครนายก วิทยาลัยการอาชีพนครนายก	วิทยาลัยการอาชีพพองครักษ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีวีรพัฒน์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการนครนายก วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิริวิวัฒน์
	ปราจีนบุรี	วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคบูรพาปราจีน	วิทยาลัยการอาชีพกบินทร์บุรี วิทยาลัยการอาชีพปราจีนบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยีนครกบินทร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนวิชาการปราจีนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีสายมิตรปราจีนบุรี
	สระแก้ว	วิทยาลัยเทคนิคสระแก้ว	วิทยาลัยเทคนิควังน้ำเย็น	วิทยาลัยเทคโนโลยีสระแก้ว วิทยาลัยเทคโนโลยี ไฮเทค สระแก้ว
	ภาคกลาง ๔	นครปฐม	วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม	วิทยาลัยการอาชีวศึกษานครปฐม วิทยาลัยการอาชีพพุทธมณฑล วิทยาลัยสารพัดช่างนครปฐม วิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า (หลวงพ่อบึงอูปล้อม)
กาญจนบุรี		วิทยาลัยเทคนิคกาญจนบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี	วิทยาลัยการอาชีพแม่น้ำแคว วิทยาลัยการอาชีพพนมทวน วิทยาลัยการอาชีพทองผาภูมิ	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจกาญจนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศบริหารธุรกิจ กาญจนบุรี
สุพรรณบุรี		วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี	วิทยาลัยการอาชีพสองพี่น้อง วิทยาลัยการอาชีพอู่ทอง วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร- แจ่มใส	วิทยาลัยเทคโนโลยีสหวิทยบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอู่ทอง
ราชบุรี		วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี วิทยาลัยเทคนิคโพธาราม	วิทยาลัยการอาชีพบ้านโป่ง วิทยาลัยการอาชีพปากท่อ วิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี	โรงเรียนราชบุรีบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาครุณาราชบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีครุณาโปลิเทคนิค

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคกลาง ๔ (ต่อ)			วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี แห่งที่ ๒	วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก บ้านโป่ง
ภาคกลาง ๕	สมุทรสาคร	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร	วิทยาลัยประมงสมุทรสาคร* วิทยาลัยการอาชีพบ้านแพ้ว	ไม่มี
	สมุทรสงคราม	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	วิทยาลัยสารพัดช่างสมุทรสงคราม วิทยาลัยการอาชีพอัมพวา	ไม่มี
	เพชรบุรี	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี	วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล ๒	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการเพชรบุรี
	ประจวบคีรีขันธ์	วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน	วิทยาลัยการอาชีพปราณบุรี	วิทยาลัยเทคโนโลยีประจวบคีรีขันธ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการหัวหิน
ภาคใต้ ๑	สุราษฎร์ธานี	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี	วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาดิษฐ์ วิทยาลัยการอาชีพไชยา วิทยาลัยการอาชีพเวียงสระ วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยการอาชีพเกาะสมุย	วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิชัยสุวรรณภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโกสุราษฎร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษากานาโพธิคุณ
	นครศรีธรรมราช	วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช วิทยาลัยเทคนิคลิขล วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง วิทยาลัยเทคโนโลยีและ อุตสาหกรรมการต่อเรือ นครศรีธรรมราช วิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรี ธรรมราช วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรี ธรรมราช วิทยาลัยการอาชีพนครศรี ธรรมราช	วิทยาลัยการอาชีพพรหมคีรี วิทยาลัยการอาชีพหัวไทร วิทยาลัยสารพัดช่างนครศรี ธรรมราช	วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสพิซการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการศักดิ์ศิลป์ วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีเจริญมิตรพัฒนการ โรงเรียนพัฒนการทุ่งสง วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ (เอส.เทค.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาปากพอง วิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณอาชีวศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิโรฒศิลป์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการลิขล วิทยาลัยเทคโนโลยีประทีปศาสนโปลีเทค วิทยาลัยเทคโนโลยีรัชต์ภาคย์
	ชุมพร	วิทยาลัยเทคนิคชุมพร	วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุมพร วิทยาลัยการอาชีพท่าแซะ วิทยาลัยการอาชีพหลังสวน วิทยาลัยการอาชีพชุมพร	วิทยาลัยเทคโนโลยีชุมพรบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษารักรธรรม
	พัทลุง	วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง	วิทยาลัยเทคนิคป่าพะยอม วิทยาลัยการอาชีพควนขนุน วิทยาลัยการอาชีพบางแก้ว วิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัทลุงบริหารธุรกิจ
ภาคใต้ ๒	ระนอง	วิทยาลัยเทคนิคระนอง	วิทยาลัยการอาชีพพระบุรี	ไม่มี
	พังงา	วิทยาลัยเทคนิคพังงา	วิทยาลัยการอาชีพตะกั่วป่า วิทยาลัยการอาชีพท้ายเหมือง	ไม่มี
	ภูเก็ต	วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต	วิทยาลัยเทคนิคกลาง วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต	วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจภาคใต้ วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ต
	กระบี่	วิทยาลัยเทคนิคกระบี่	วิทยาลัยการอาชีพคลองท่อม วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก วิทยาลัยสารพัดช่างกระบี่	ไม่มี

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคใต้ ๒ (ต่อ)	ตรัง	วิทยาลัยเทคนิคตรัง วิทยาลัยการอาชีพตรัง	วิทยาลัยการอาชีพกันตัง วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน วิทยาลัยการอาชีพห้วยยอด วิทยาลัยสารพัดช่างตรัง	วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปสเทคนิคตรัง วิทยาลัยอาชีวศึกษาสหตรัง
ภาคใต้ ๓	ปัตตานี	วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี วิทยาลัยการอาชีพปัตตานี วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและ ประมงปัตตานี*	วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก ปัตตานี	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสายบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีพสถานพาณิชย์การ
	ยะลา	วิทยาลัยเทคนิคยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษายะลา	วิทยาลัยการอาชีพเบตง วิทยาลัยการอาชีพรามัน วิทยาลัยการอาชีพนครยะลา	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยะลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาผดุงประชายะลา
	สงขลา	วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา	วิทยาลัยเทคนิคจนะ วิทยาลัยเทคนิคสงขลา วิทยาลัยการอาชีพนาทวี วิทยาลัยการอาชีพสมเด็จพระ พะโคะ วิทยาลัยการอาชีพหลวงประธาน ราชภรณ์กร วิทยาลัยการอาชีพสิงหนคร	วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างกลภาคใต้ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิชาชีพโปสสังขลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา วิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพาณิชย์การ วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาหอโรซอนบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีสันติวิทย์สงขลา วิทยาลัยเทคโนโลยีส่องแสงพาณิชย์การ วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การมุฮัมมาดี
	สตูล	วิทยาลัยเทคนิคสตูล	วิทยาลัยการอาชีพละงู	โรงเรียนสันติพาณิชย์การ วิทยาลัยเทคโนโลยีอ้นตามันอนาโตเลียน
	นราธิวาส	ไม่มี	วิทยาลัยเทคนิคบางรา วิทยาลัยการอาชีพทุ่งโก-ลก	ไม่มี
ภาคตะวันออก	ชลบุรี	วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยี ฐานวิทยาศาสตร์	วิทยาลัยเทคนิคบางแสน วิทยาลัยเทคนิคพัทยา วิทยาลัยการอาชีพพนัสนิคม	วิทยาลัยเทคโนโลยีวิศวกรรมแหลมฉบัง วิทยาลัยเทคโนโลยีบางละมุงอินเตอร์-เทค วิทยาลัยเทคโนโลยีชลพนิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจ กรุงเทพฯชลบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรีบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิศวกรรม บริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การชลบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรพิทยา วิทยาลัยเทคโนโลยีพิทยาพาณิชย์การ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อีเทค) วิทยาลัยเทคโนโลยีอีอีซี เอ็นจิเนีย แหลมฉบัง วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีราชา วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การสัตหีบ วิทยาลัยเทคโนโลยีจอมเทียนบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาคิงส์ตัน พัทยา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีทางทะเลแห่งเอเชีย

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)				วิทยาลัยเทคโนโลยีสว่างบริบูรณ์ พัทยา วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรบางละมุง วิทยาลัยเทคโนโลยีพระมหาไถ่ พัทยา วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยอิตะ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัทยบริหารธุรกิจ
	ระยอง	วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุด วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย	วิทยาลัยการอาชีพแกลง วิทยาลัยเทคนิคนิคมอุตสาหกรรม	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนาเวช วิทยาลัยเทคโนโลยีไออาร์พีซี วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคโนโลยีอักษรบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียนบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีระยองบริหารธุรกิจ
	จันทบุรี	วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี	วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี วิทยาลัยการอาชีพนายายอาม วิทยาลัยการอาชีพสอยดาว	วิทยาลัยเทคโนโลยีตากสินบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีจันทบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอมลสินอุบลรัตน์
	ตราด	วิทยาลัยเทคนิคตราด	วิทยาลัยสารพัดช่างตราด วิทยาลัยการอาชีพปอไร่	ไม่มี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑	หนองคาย	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย วิทยาลัยการอาชีพหนองคาย	ไม่มี	วิทยาเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย ทำบ่อ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียน วิทยาลัยเทคโนโลยีเอเชียหนองคาย วิทยาลัยเทคโนโลยีโพธิ์พิสัย วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย โพธิ์พิสัย วิทยาลัยเทคโนโลยีพระมหาไถ่ หนองคาย ในพระราชูปถัมภ์ฯ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกปัญญา วิทยาลัยเทคโนโลยีวิชาชีพระดับ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคโนโลยีทำบ่อบัณฑิต
	บึงกาฬ	วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	วิทยาลัยเทคนิคเซกา	วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทคอินเตอร์เนชั่นแนล วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย บึงกาฬ วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทค บริหารธุรกิจ ปากคาด วิทยาลัยเทคโนโลยีโพธิ์พิสัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาพรเจริญ
	หนองบัวลำภู	วิทยาลัยเทคนิคหนองบัวลำภู	วิทยาลัยการอาชีพศรีบุญเรือง	วิทยาลัยเทคโนโลยีพิชญบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจศรีบุญเรือง วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย นากลาง วิทยาลัยเทคโนโลยีสงวนบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยี ไทย - ญี่ปุ่น โยบายุก
	เลย	วิทยาลัยเทคนิคเลย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย	วิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง	วิทยาลัยเทคโนโลยีเลยบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหานครเลย วิทยาลัยเทคโนโลยีหลวงปู่ชอฐานสโม วิทยาลัยเทคโนโลยีสิริปัญญาบริหารธุรกิจ
	อุดรธานี	วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก อุดรธานี	วิทยาลัยการอาชีพกุมภวาปี วิทยาลัยการอาชีพบ้านผือ วิทยาลัยการอาชีพหนองหาน วิทยาลัยสารพัดช่างอุดรธานี วิทยาลัยการอาชีพอุดรธานี	วิทยาลัยเทคโนโลยีอีสานเหนือ ๒ กุมภวาปี วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลีเทคนิคอุดรธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีสันตพล โรงเรียนช่างกลอุดรธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีอีสานเหนือ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจอุดรธานี วิทยาลัยเทคโนโลยีรังสีโยภาส

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ (ต่อ)				วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการบ้านดุง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคพิชญบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีภูมิพิชญ วิทยาลัยเทคโนโลยีพิชญบัณฑิต ๒ วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองหาน วิทยาลัยเทคโนโลยีภูมิบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีเลิศสหพันธ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพิชญพิชญ วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านจั่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาไท-เทควังสามหมอ วิทยาลัยเทคโนโลยีโคโทะอุดรธานี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒	สกลนคร	วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร	วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน วิทยาลัยอาชีวศึกษาสกลนคร วิทยาลัยการอาชีพพรรณานิคม	วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สกลนคร วิทยาลัยเทคโนโลยีเทคนิคเอเชีย วิทยาลัยเทคโนโลยีสว่างแดนดิน วิทยาลัยเทคโนโลยีแดนสยาม วิทยาลัยเทคโนโลยีเทคนิคภูพาน วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจพรรณนา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสกลเทคนิค วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทคบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีไฮเทค สกลนคร วิทยาลัยเทคโนโลยีวานรนิวาส วิทยาลัยเทคโนโลยีฟงโคนพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีการโรงแรมและการท่องเที่ยวไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีเทคนิควิชาชีพลูกหลาน วิทยาลัยเทคโนโลยีพุทธรักษา วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการอากาศอำนวย วิทยาลัยเทคโนโลยีภูมิภัทรบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการบ้านม่วง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคธุรกิจสว่างแดนดิน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอากาศอำนวย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสกลนครพัฒนศิลป์ วิทยาลัยเทคโนโลยี เอ - เทค อินเตอร์ เอเชีย วิทยาลัยอาชีวศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรมสกลนคร
	นครพนม	วิทยาลัยเทคนิคนครพนม วิทยาลัยเทคนิคบ้านแพง	วิทยาลัยการอาชีพนาแก วิทยาลัยการอาชีพวัดโสมมังคลาราม	วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีสงคราม โรงเรียนอัสสัมชัญเทคนิคนครพนม วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุนม วิทยาลัยอาชีวศึกษานาแก โรงเรียนอริยะธุรกิจบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านสวนพัฒนา วิทยาลัยเทคโนโลยีอินเตอร์พัฒนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทย-อินโดจีน วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนบัณฑิตบริหารธุรกิจ โพนสวรรค์
	มุกดาหาร	วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร วิทยาลัยการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีวศึกษา	วิทยาลัยการอาชีพนิคมคำสร้อย วิทยาลัยการอาชีพดอนตาล	วิทยาลัยเทคโนโลยีมุกดาหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไหมมุกดาหาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาดงหลวง

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓	กาฬสินธุ์	วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์	วิทยาลัยเทคนิคเขาวง วิทยาลัยการอาชีพคำม่วง วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี วิทยาลัยการอาชีพห้วยผึ้ง วิทยาลัยการอาชีพกาฬสินธุ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสหสัมพันธ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีกมลลาไสย วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยเทคโนโลยี วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทย-เทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีสมเด็จจันทนาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาฬสินธุ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทยเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีณัชชินรินทร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการสามชัย วิทยาลัยเทคโนโลยีไตรชุมพล
	มหาสารคาม	วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษามหาสารคาม	วิทยาลัยการอาชีพมหาสารคาม วิทยาลัยการอาชีพพยัคฆภูมิพิสัย วิทยาลัยเทคนิควาปีปทุม	วิทยาลัยเทคโนโลยีเอเชียแปซิฟิก วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการมหาสารคาม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอเชียอาคเนย์
	ขอนแก่น	วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น	วิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง วิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพพระนวน วิทยาลัยเทคนิคชุมแพ วิทยาลัยการอาชีพบ้านไผ่ วิทยาลัยการอาชีพพล วิทยาลัยการอาชีพหนองสองห้อง วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตร อุตสาหกรรมชั้นสูงขอนแก่น	วิทยาลัยเทคโนโลยีขอนแก่นบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีนครขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการ วิทยาลัยเทคโนโลยีอมตะ วิทยาลัยเทคโนโลยีหนองเรือ ไทย-เยอรมัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาคณาบดขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีชุมแพไทย-เยอรมัน วิทยาลัยเทคโนโลยีพิมพ์ไทย วิทยาลัยเทคโนโลยีพงษ์ภิญโญ วิทยาลัยเทคโนโลยีคุณานันท์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรมขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีสีชมพู วิทยาลัยเทคโนโลยีนครขอนแก่น วิทยาลัยเทคโนโลยีพุทธเกษม วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเวียงพัฒนการ วิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครขอนแก่นเอเชีย
ร้อยเอ็ด	วิทยาลัยเทคนิคร้อยเอ็ด วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด	วิทยาลัยเทคนิคสุวรรณภูมิ วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร วิทยาลัยเทคนิคเกษตรวิสัย	วิทยาลัยเทคโนโลยีพระพรชัยร้อยเอ็ด วิทยาลัยเทคโนโลยีธีรภาดา วิทยาลัยเทคโนโลยีแทนพล วิทยาลัยเทคโนโลยีร้อยเอ็ด วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการพลาญชัย ร้อยเอ็ด วิทยาลัยเทคโนโลยีอินเตอร์เอเชีย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสลภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมรัตน์ วิทยาลัยเทคโนโลยีหนองพอก วิทยาลัยเทคโนโลยีชาลฎณ์เสลภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย สุวรรณภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการโพธิ์ทอง วิทยาลัยเทคโนโลยีโพธิ์ชัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาโพธิ์ทราย	

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔	อุบลราชธานี	วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม	วิทยาลัยเทคนิคเขมรราชู วิทยาลัยเทคนิคตระการพืชผล วิทยาลัยการอาชีพวารินชำราบ วิทยาลัยเทคนิคพิบูลมังสาหาร วิทยาลัยเทคนิคนครอุบลราชธานี	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพลาญชัย วิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย บุณทริก วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย น้ำยืน วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย สิรินคร วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย เขมรราชู วิทยาลัยอาชีวศึกษาสัมมาสิกขาวิชาราม วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเตรียมบัณฑิตบุณทริก วิทยาลัยเทคโนโลยีจากุพันธ์ศึกษาสงเคราะห์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาการจัดการอุตสาหกรรม บริการ วิทยาลัยเทคโนโลยีธัญลักษณ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสมาร์ทเทค วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาวัดสวายน้อย วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการนาจะหลวย วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุดิญาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีคาริสา วิทยาลัยอาชีวศึกษาการท่องเที่ยวและ การโรงแรมอุบลราชธานี
	ศรีสะเกษ	วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ	วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคนิคกันทรลักษณ์ วิทยาลัยเทคนิคกันทรารมย์ วิทยาลัยการอาชีพขุนหาญ วิทยาลัยการอาชีพพุนขันธ์ วิทยาลัยเทคนิคราศีไศล	วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การปรังคภู วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีสะเกษบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุลมนิศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การราศีไศล วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย ขุขันธ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีสะเกษบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุลมนิอุทุมพรพิสัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสัมมาสิกขาศรีระชะอโคก วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีสะเกษ วิทยาลัยเทคโนโลยีหลวงปู่สุรวงษ์วัดไพรพัฒนา
	ยโสธร	วิทยาลัยเทคนิคยโสธร	วิทยาลัยเทคนิคเลิงนกทา	วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีพัฒนาอินเตอร์ วิทยาลัยเทคโนโลยียโสธรอินเตอร์เนชั่นแนล วิทยาลัยเทคโนโลยีมหาชนะชัย วิทยาลัยเทคโนโลยีเอกรรณยโสธร วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลิงนกทา วิทยาลัยอาชีวศึกษายโสธร
	อำนาจเจริญ	วิทยาลัยเทคนิคอำนาจเจริญ	วิทยาลัยเทคนิคหัวตะพาน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคอำนาจเจริญ วิทยาลัยเทคโนโลยีอำนาจเจริญ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกรรณ วิทยาลัยเทคโนโลยีสมาร์ทพลัส วิทยาลัยเทคโนโลยีปทุมราชวงศา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕	นครราชสีมา	วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยเทคนิคหลวงพ่อกุณ ปริสุทโธ วิทยาลัยเทคนิคสุรนารี	วิทยาลัยเทคนิคปักธงชัย วิทยาลัยเทคนิคพิมาย วิทยาลัยเทคนิคบัวใหญ่ วิทยาลัยเทคนิคปากช่อง วิทยาลัยการอาชีพชุมพวง	วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีสายมิตรนครราชสีมา วิทยาลัยเทคโนโลยีบัวใหญ่ วิทยาลัยเทคโนโลยีชนะพลขันธ์ นครราชสีมา วิทยาลัยเทคโนโลยีมารีบริหารธุรกิจ

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕ (ต่อ)			วิทยาลัยสารพัดช่างนครราชสีมา วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวนครราชสีมา	วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุภุมภ์เทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การปากช่อง วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย คง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเซนต์แอนน์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษานครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุลมนิสรุนารี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรน้ำหนึ่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีอินทเขตบัวใหญ่
	ชัยภูมิ	วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเมืองชัยภูมิ วิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ วิทยาลัยการอาชีพบ้านเขื่อนจระเข้	วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเขียว วิทยาลัยเทคโนโลยีชัยภูมิบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจศิรินทร์ วิทยาลัยเทคโนโลยี ไฮเทค ชัยภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีบางกอก วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีภามทานคร วิทยาลัยอาชีวศึกษาชัยภูมิ วิทยาลัยอาชีวศึกษามหานครอาเซียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาไทเฉลิมราชชัยภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครชัยภูมิ วิทยาลัยเทคโนโลยีอีสานบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านแท่น
	บุรีรัมย์	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ วิทยาลัยเทคนิคคูเมือง	วิทยาลัยเทคนิคนางรอง วิทยาลัยการอาชีพประโคนชัย วิทยาลัยการอาชีพบุรีรัมย์ วิทยาลัยการอาชีพสตึก วิทยาลัยการอาชีพโนนดินแดง	วิทยาลัยเทคโนโลยีเบญจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย พุทไธสง วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย ละหานทราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การบุรีรัมย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานาฏศิลป์และการท่องเที่ยวบุรีรัมย์
	สุรินทร์	วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์	วิทยาลัยการอาชีพท่าตูม วิทยาลัยการอาชีพปราสาท วิทยาลัยการอาชีพศีขรภูมิ วิทยาลัยการอาชีพสังขะ วิทยาลัยสารพัดช่างสุรินทร์ วิทยาลัยเทคนิครัตนบุรี	ไม่มี
ภาคเหนือ ๑	เชียงใหม่	วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่	วิทยาลัยเทคนิคสันกำแพง วิทยาลัยเทคนิคสารภี วิทยาลัยการอาชีพจอมทอง วิทยาลัยการอาชีพฝาง วิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่	วิทยาลัยอาชีวศึกษานอร์ทฝาง วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การลานนา วิทยาลัยเทคโนโลยีเมโทร วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชย์การเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคโนโลยีพิงค์พระนคร วิทยาลัยอาชีวศึกษาจันทร์รวี วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ
	ลำพูน	วิทยาลัยเทคนิคลำพูน	วิทยาลัยการอาชีพบ้านโฮ่ง วิทยาลัยการอาชีพป่าซาง	วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ วิทยาลัยเทคโนโลยีชรินรัตน์ลำพูน วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกปัญญาหริภุญชัย
	ลำปาง	วิทยาลัยเทคนิคลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลำปาง	วิทยาลัยเทคนิคนครลำปาง วิทยาลัยการอาชีพเถิน วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง วิทยาลัยการอาชีพแจ้ห่ม วิทยาลัยเทคนิค กฟผ. แม่เมาะ	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเถินเทคโนโลยี

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
ภาคเหนือ ๑ (ต่อ)	แม่ฮ่องสอน	วิทยาลัยการอาชีพพวนมินทราชนิแม่ฮ่องสอน	วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง	ไม่มี
ภาคเหนือ ๒	เชียงราย	วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกเชียงราย	วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า วิทยาลัยการอาชีพเชียงราย วิทยาลัยการอาชีพเวียงเชียงรุ้ง วิทยาลัยเทคนิคเทิง	วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงธนเชียงราย ไทย-เยอรมัน วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการเชียงราย วิทยาลัยอาชีวศึกษาแม่สาย วิทยาลัยเทคโนโลยี ไทย-เอเชีย วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจ ทวี เอสซีอินเตอร์เนชั่นแนล
	พะเยา	วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา	วิทยาลัยเทคนิคเชียงคำ วิทยาลัยเทคนิคดอกคำใต้ วิทยาลัยการอาชีพปง	วิทยาลัยเทคโนโลยีไชยพันธ์พงษ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพะเยา วิทยาลัยเทคโนโลยีประชาชนพัฒน์
	น่าน	วิทยาลัยเทคนิคน่าน	วิทยาลัยเทคนิคปัว วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน วิทยาลัยการอาชีพเวียงสา	ไม่มี
	แพร่	วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่	วิทยาลัยการอาชีพลอง วิทยาลัยการอาชีพสอง วิทยาลัยสารพัดช่างแพร่	ไม่มี
ภาคเหนือ ๓	พิษณุโลก	วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก วิทยาลัยพัฒนการบึงพระพิษณุโลก	วิทยาลัยเทคนิคสองแคว วิทยาลัยการอาชีพนครไทย วิทยาลัยสารพัดช่างพิษณุโลก	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจพิษณุโลก วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการพิษณุโลก
	เพชรบูรณ์	วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์	วิทยาลัยการอาชีพชนแดน วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีไฮเทค เพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคโนโลยี ไฮเทค หนองไผ่ วิทยาลัยเทคโนโลยี ไฮเทค วิเชียรบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีเทพพัฒนการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีเซนต์นีโอ วิทยาลัยเทคโนโลยีป่าสักธารา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบูรณ์
	สุโขทัย	วิทยาลัยเทคนิคสุโขทัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุโขทัย	วิทยาลัยการอาชีพศรีสัชนาลัย วิทยาลัยการอาชีพศรีสำโรง วิทยาลัยสารพัดช่างสุโขทัย	ไม่มี
	อุตรดิตถ์	วิทยาลัยเทคนิคอุตรดิตถ์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุตรดิตถ์	วิทยาลัยการอาชีพพิชัย วิทยาลัยสารพัดช่างอุตรดิตถ์ วิทยาลัยการอาชีพพากท่า	วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตรดิตถ์
ภาคเหนือ ๔	นครสวรรค์	วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์	วิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย วิทยาลัยเทคนิคแม่วงก์ วิทยาลัยการอาชีพตากฟ้า	วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการนครสวรรค์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาปากน้ำโพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาวิทยาลัยนครสวรรค์ วิทยาลัยเทคโนโลยีตากลี
	กำแพงเพชร	วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร	วิทยาลัยสารพัดช่างกำแพงเพชร วิทยาลัยการอาชีพชุมพลบุรี	วิทยาลัยอาชีวศึกษากักตี่พัฒนการและเทคโนโลยี
	พิจิตร	วิทยาลัยเทคนิคพิจิตร	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิจิตร	วิทยาลัยเทคโนโลยีสิริวัฒนาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจพิจิตร
	อุทัยธานี	วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี	วิทยาลัยสารพัดช่างอุทัยธานี	ไม่มี
	ตาก	ไม่มี	วิทยาลัยเทคนิคตาก วิทยาลัยเทคนิคแม่สอด วิทยาลัยการอาชีพบ้านตาก	โรงเรียนไฮเทค-เทคโนโลยี ตาก

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก มหานคร วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคดุสิต วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชาราม วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี วิทยาลัยพัฒนศึกษการอินทราชัย วิทยาลัยพัฒนศึกษการบางนา วิทยาลัยพัฒนศึกษการเขตพูน วิทยาลัยพัฒนศึกษการธนบุรี กาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษก หนองจอก	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ วิทยาลัยบริหารธุรกิจและ การท่องเที่ยวกรุงเทพ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ วิทยาลัยสารพัดช่างพระนคร วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ	วิทยาลัยเทคโนโลยีฐานเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีการบริหารจัดการนานาชาติ รีเจนท์ วิทยาลัยเทคโนโลยีวังเด็กพัฒนาอ่อนนุชบริหาร วิทยาลัยเทคโนโลยีนිරชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีตั้งตรงจิตรบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพระนครพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมล ศรียาน วิทยาลัยอาชีวศึกษาอาชีพศิลป์ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิบูลย์บริหารธุรกิจ งามอินทรา วิทยาลัยเทคโนโลยีช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพ วิทยาลัยเทคโนโลยีสหพาณิชย์บริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงเทพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอเชีย วิทยาลัยเทคโนโลยีสายประสิทธิ์บริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม(สยามเทค) วิทยาลัยอาชีวศึกษากรุงเทพธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสสินทวงศ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการเพชรเกษม วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสาสน์ วิทยาลัยเทคโนโลยีไทยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีพระรามหก วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิควิทยา วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการจ่านอง วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจจ่านอง โรงเรียนอัสสัมชัญพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีกิตติบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีวิมลบริหารธุรกิจ โรงเรียนเทคนิคกรุงเทพพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีวาริชบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตน ราชสุดา สิริโสภาพัฒณวดี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกวิทย์บริหารธุรกิจ โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษาดุสิตพณิชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีดอนบอสโก วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามธุรกิจนพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตน ราชสุดา สิริโสภาพัฒณวดี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ วิทยาลัยเทคโนโลยีพิชญเกษม วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงธน วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการภาษานุสรณ์บางแค วิทยาลัยเทคโนโลยีรัตนโกสินทร์

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนในพื้นที่
กรุงเทพมหานคร (ต่อ)	กรุงเทพมหานคร (ต่อ)			วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีทักษิณาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีมีนบุรีโพลีเทคนิค วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนชยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีปั้นมณฑล วิทยาลัยเทคโนโลยีโพลีกรุงเทพ วิทยาลัยเทคโนโลยียานยนต์ วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษมสันต์บริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบีทีพีผล วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจแฟชั่นนานาชาติ วิทยาลัยอาชีวศึกษามีนบุรีบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจมีนบุรี กรุงเทพฯ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเจริญพัฒนาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีธุรกิจอาหารไทยและนานาชาติ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีเอเชีย วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจยานนาวา วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศบีเคเตอร์

ตารางที่ ๓.๔ สรุปการสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรของสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชน

สถาบันการอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนด้านเกษตรในพื้นที่
เกษตรภาคเหนือ	ตาก	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก	ไม่มี	ไม่มี
	เชียงราย	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงราย	ไม่มี	ไม่มี
	ลำพูน	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน	ไม่มี	ไม่มี
	สุโขทัย	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย	ไม่มี	ไม่มี
	กำแพงเพชร	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร	ไม่มี	ไม่มี
	พิจิตร	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร	ไม่มี	ไม่มี
	เพชรบูรณ์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์	ไม่มี	ไม่มี
	นครสวรรค์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์	ไม่มี	ไม่มี
	อุทัยธานี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุทัยธานี	ไม่มี	ไม่มี
เกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยเอ็ด	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด	ไม่มี	ไม่มี
	อุดรธานี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี	ไม่มี	ไม่มี
	ขอนแก่น	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น	ไม่มี	ไม่มี
	มหาสารคาม	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม	ไม่มี	ไม่มี
	ศรีสะเกษ	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ	ไม่มี	ไม่มี
	ยโสธร	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยียโสธร	ไม่มี	ไม่มี
	อุบลราชธานี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี	ไม่มี	ไม่มี
	นครราชสีมา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา	ไม่มี	ไม่มี
	ชัยภูมิ	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ	ไม่มี	ไม่มี
บุรีรัมย์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์	ไม่มี	ไม่มี	

สถาบันการ อาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่สังกัด สถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนของรัฐที่ไม่สังกัด สถาบันฯ	สถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนด้านเกษตร ในพื้นที่
เกษตร ภาคกลาง	สิงห์บุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสิงห์บุรี	ไม่มี	ไม่มี
	กาญจนบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	ชัยนาท	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยนาท	ไม่มี	ไม่มี
	สุพรรณบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	เพชรบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	ราชบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	ชลบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	สระแก้ว	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว	ไม่มี	ไม่มี
	ลพบุรี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลพบุรี	ไม่มี	ไม่มี
	พระนครศรี อยุธยา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร	ไม่มี	ไม่มี
เกษตร ภาคใต้	นครศรีธรรมราช	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครศรีธรรมราช	ไม่มี	ไม่มี
	ชุมพร	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร วิทยาลัยประมงชุมพรเขตรอุดมศักดิ์	ไม่มี	ไม่มี
	สุราษฎร์ธานี	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุราษฎร์ธานี	ไม่มี	ไม่มี
	ระนอง	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง	ไม่มี	ไม่มี
	พังงา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพังงา	ไม่มี	ไม่มี
	กระบี่	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่	ไม่มี	ไม่มี
	ตรัง	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง	ไม่มี	ไม่มี
	พัทลุง	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพัทลุง	ไม่มี	ไม่มี
	สงขลา	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยประมงติณสูลานนท์	ไม่มี	ไม่มี
	สตูล	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสตูล	ไม่มี	ไม่มี

ตารางที่ ๓.๕ สรุปสถิติข้อมูลสถานศึกษาทั้งที่เข้าสังกัดและไม่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

สถาบัน การอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่สังกัดสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคกลาง ๑	นนทบุรี	๑	๐	๑๒
	ปทุมธานี	๓	๐	๔
	สระบุรี	๒	๕	๒
	พระนครศรีอยุธยา	๔	๔	๕
ภาคกลาง ๒	ชัยนาท	๑	๑	๐
	ลพบุรี	๒	๕	๖
	สิงห์บุรี	๓	๑	๒
	อ่างทอง	๑	๒	๐
ภาคกลาง ๓	ฉะเชิงเทรา	๔	๓	๖
	สมุทรปราการ	๑	๓	๗
	นครนายก	๒	๑	๓
	ปราจีนบุรี	๒	๒	๓
	สระแก้ว	๑	๑	๒
ภาคกลาง ๔	นครปฐม	๒	๔	๕
	กาญจนบุรี	๓	๓	๒
	สุพรรณบุรี	๒	๓	๒
	ราชบุรี	๒	๔	๕

สถาบัน การอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ตั้งกตสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคกลาง ๕	สมุทรสาคร	๑	๒	๐
	สมุทรสงคราม	๑	๒	๐
	เพชรบุรี	๒	๔	๑
	ประจวบคีรีขันธ์	๓	๑	๒
ภาคใต้ ๑	สุราษฎร์ธานี	๒	๕	๔
	นครศรีธรรมราช	๗	๓	๑๓
	ชุมพร	๑	๕	๒
	พัทลุง	๑	๔	๑
ภาคใต้ ๒	ระนอง	๑	๑	๐
	พังงา	๑	๒	๐
	ภูเก็ต	๒	๒	๒
	กระบี่	๑	๓	๐
	ตรัง	๒	๔	๒
ภาคใต้ ๓	ปัตตานี	๔	๒	๒
	ยะลา	๒	๓	๒
	สงขลา	๒	๖	๑๓
	สตูล	๑	๑	๒
	นราธิวาส	๐	๒	๐
ภาคตะวันออก	ชลบุรี	๔	๓	๒๔
	ระยอง	๓	๒	๖
	จันทบุรี	๑	๓	๓
	ตราด	๑	๒	๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑	หนองคาย	๓	๐	๑๐
	บึงกาฬ	๑	๑	๕
	หนองบัวลำภู	๑	๑	๕
	เลย	๒	๒	๔
	อุดรธานี	๓	๕	๑๘
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒	สกลนคร	๑	๓	๒๒
	นครพนม	๒	๒	๙
	มุกดาหาร	๑	๒	๓
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓	กาฬสินธุ์	๑	๕	๑๒
	มหาสารคาม	๒	๓	๓
	ขอนแก่น	๓	๘	๑๘
	ร้อยเอ็ด	๓	๔	๑๔
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔	อุบลราชธานี	๓	๕	๑๙
	ศรีสะเกษ	๒	๖	๑๐
	ยโสธร	๑	๑	๗
	อำนาจเจริญ	๑	๑	๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕	นครราชสีมา	๔	๗	๑๔
	ชัยภูมิ	๑	๓	๑๒
	บุรีรัมย์	๒	๕	๕
	สุรินทร์	๒	๖	๐
ภาคเหนือ ๑	เชียงใหม่	๓	๕	๘
	ลำพูน	๑	๒	๓
	ลำปาง	๒	๕	๑
	แม่ฮ่องสอน	๑	๑	๐

สถาบัน การอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ตั้งกักตักสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
ภาคเหนือ ๒	เชียงราย	๓	๔	๕
	พะเยา	๒	๓	๓
	น่าน	๑	๓	๐
	แพร่	๓	๓	๐
ภาคเหนือ ๓	พิษณุโลก	๓	๓	๒
	เพชรบูรณ์	๑	๓	๙
	สุโขทัย	๒	๓	๐
	อุตรดิตถ์	๒	๓	๑
ภาคเหนือ ๔	นครสวรรค์	๓	๓	๕
	กำแพงเพชร	๑	๒	๑
	พิจิตร	๑	๑	๒
	อุทัยธานี	๑	๑	๐
	ตาก	๐	๓	๑
กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	๑๓	๘	๖๓
เกษตรภาคเหนือ	ตาก	๑	๐	๐
	เชียงราย	๑	๐	๐
	ลำพูน	๑	๐	๐
	สุโขทัย	๑	๐	๐
	กำแพงเพชร	๑	๐	๐
	พิจิตร	๑	๐	๐
	เพชรบูรณ์	๑	๐	๐
	นครสวรรค์	๑	๐	๐
	อุทัยธานี	๑	๐	๐
	เกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ร้อยเอ็ด	๑	๐
อุดรธานี		๑	๐	๐
ขอนแก่น		๑	๐	๐
มหาสารคาม		๑	๐	๐
ศรีสะเกษ		๑	๐	๐
ยโสธร		๑	๐	๐
อุบลราชธานี		๑	๐	๐
นครราชสีมา		๑	๐	๐
ชัยภูมิ		๑	๐	๐
บุรีรัมย์		๑	๐	๐
เกษตรภาคกลาง	สิงห์บุรี	๑	๐	๐
	กาญจนบุรี	๑	๐	๐
	ชัยนาท	๑	๐	๐
	สุพรรณบุรี	๑	๐	๐
	เพชรบุรี	๑	๐	๐
	ราชบุรี	๑	๐	๐
	ชลบุรี	๑	๐	๐
	สระแก้ว	๑	๐	๐
	ลพบุรี	๑	๐	๐
	พระนครศรีอยุธยา	๑	๐	๐
เกษตรภาคใต้	นครศรีธรรมราช	๑	๐	๐
	ชุมพร	๒	๐	๐
	สุราษฎร์ธานี	๑	๐	๐

สถาบัน การอาชีวศึกษา	กลุ่มจังหวัด	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ตั้งกักสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ที่ไม่สังกัดสถาบันฯ	จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในพื้นที่
เกษตรภาคใต้ (ต่อ)	ระนอง	๑	๐	๐
	พังงา	๑	๐	๐
	กระบี่	๑	๐	๐
	พัทลุง	๑	๐	๐
	สงขลา	๒	๐	๐
	สตูล	๑	๐	๐
รวม		๒๐๒	๒๒๙	๔๔๔

๓.๓.๓ บทวิเคราะห์สถานการณ์การเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

จากข้อมูลและรายละเอียดข้างต้น เมื่อวิเคราะห์บริบทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นประกอบกับข้อมูลสถิติของสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งที่เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา และยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแล้วนั้น สามารถสรุปประเด็นการพิจารณาศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้ ดังนี้

๑) สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาจำนวน ๒๐๒ แห่ง มีจำนวนน้อยกว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากถึง ๒๓๑ แห่ง

๒) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรและประมง มีการรวมกลุ่มสถานศึกษาและจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรขึ้นมา โดยอาศัยพื้นที่ของภูมิภาคเป็นที่ตั้ง เนื่องจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาทางด้านเกษตรและประมง ยังมีไม่ครบในทุกจังหวัด ดังนั้น พื้นที่ในการเข้าร่วมเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาจึงต้องใช้เวลาแบ่งภูมิภาคเป็นหลัก แต่ก็ยังมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาอย่างน้อย ๒ แห่งที่ยังไม่เข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ประกอบด้วย วิทยาลัยประมงสมุทรสาคร และวิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตร อุตสาหกรรมชั้นสูงขอนแก่น

๓) เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายภาคแล้วนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษาแยกรายภูมิภาคได้ ดังนี้ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง ๔๔ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ๓๖ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๙ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๓๐ แห่ง ในส่วนของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรนั้น มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าร่วมอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรแยกเป็นภูมิภาค ดังนี้ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ๙ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๐ แห่ง สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลาง ๑๐ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ ๙ แห่ง

๔) วิทยาลัยสารพัดช่างที่จัดการเรียนการสอนอยู่ในทุกจังหวัด ยกเว้นจังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี ซึ่งไม่มีวิทยาลัยสารพัดช่างเปิดทำการเรียนการสอน แต่ส่วนใหญ่แล้ววิทยาลัยสารพัดช่างที่จัดการเรียนการสอนในทุกพื้นที่ดังกล่าวยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษาใด ๆ ในสถาบันการอาชีวศึกษาทั่วประเทศ และนับวันจะมีการเปลี่ยนชื่อวิทยาลัยไปเป็นวิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง

๕) พื้นที่จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดเดียวของประเทศ ซึ่งไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของจังหวัดเข้าร่วมอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาใด ๆ เลย ส่วนพื้นที่จังหวัดตากก็ไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของจังหวัดเข้าร่วมอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาทางด้านอุตสาหกรรมเลย มีเพียงสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรและเทคโนโลยีเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่เข้าร่วมอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ

๖) มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาหลายแห่งที่เข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษา แต่อาจจะไม่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา อาทิ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคโนโลยีเกษตรและประมงปัตตานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพะเยา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว ควรต้องเข้าสังกัดในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร ซึ่งมีที่ตั้งในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการและการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๗) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั้งประเทศมีจำนวน ๔๔๔ แห่ง ซึ่งมีจำนวนมากกว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ใดเข้าอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เนื่องจากไม่มีการออกกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา

๘) มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียวที่จัดการศึกษาทางด้านการเกษตร คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวเกษตรสงเคราะห์สระบุรี จังหวัดสระบุรี โดยสถานศึกษาดังกล่าวควรเข้าอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคกลางเพิ่มเติม

๙) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เมื่อแยกสถานที่ตั้งตามภูมิภาคแล้วนั้น ภาคกลาง ๗๐ แห่ง ภาคใต้ ๔๓ แห่ง ภาคตะวันออก ๓๔ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๙๕ แห่ง ภาคเหนือ ๔๑ แห่ง และกรุงเทพมหานคร ๖๓ แห่ง ซึ่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่กระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ มากที่สุด โดยเฉพาะจังหวัดสกลนคร มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนตั้งและจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ดังกล่าวมากถึง ๒๒ แห่ง ในขณะที่พื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งมีจังหวัดจำนวนน้อยกว่าพื้นที่อื่น แต่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่จัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษาในจังหวัดชลบุรีเพียงจังหวัดเดียวมากถึง ๒๕ แห่ง

๑๐) มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ยังไม่เปลี่ยนค่านำหน้าชื่อสถานศึกษาใหม่เป็นวิทยาลัย แต่ยังคงใช้โรงเรียน คือ โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ช่างกล ขส.ทบ. จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนเกริกวิทยาลัย จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนช่างสำรวจนครปฐมและเทคโนโลยี จังหวัดนครปฐม โรงเรียนราชบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดราชบุรี โรงเรียนพณิชยการทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โรงเรียนสันติพณิชยการ จังหวัดสตูล โรงเรียนช่างกลอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนอัสสัมชัญเทคนิคนครพนม และโรงเรียนอริยะธุรกิจบัณฑิต จังหวัดนครพนม โรงเรียนไฮเทค-เทคโนโลยี ตาก จังหวัดตาก โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย โรงเรียนอัสสัมชัญพาณิชยการ และโรงเรียนเทคนิคกรุงเทพพณิชยการ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเพื่อความเหมาะสมกับบริบทในการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องจึงควรต้องเปลี่ยนค่านำหน้าชื่อสถานศึกษาให้เป็นวิทยาลัยทั้งหมด

๑๑) ในบางจังหวัดไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเปิดดำเนินการ เช่น ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา และจังหวัดกระบี่ ภาคตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดตราด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ ภาคเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดน่าน จังหวัดแพร่ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดอุทัยธานี

๑๒) ในพื้นที่ซึ่งมีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐเปิดทำการเรียนการสอน และไม่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่ไม่สังกัดสถาบันการศึกษา ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดหนองคาย

๑๓) จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมด ๔๓๓ แห่ง จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนที่เปิดดำเนินการในปัจจุบัน ๔๔๔ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๘๗๗ แห่ง ซึ่งจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่และตั้งกระจายเพื่อจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาทั่วประเทศมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐเพียง ๒๐๒ แห่งเท่านั้น ที่เข้าไปมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาที่มีการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นความต้องการของภาคประกอบการได้ ดังนั้น หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐอีก ๒๓๑ แห่ง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนอีก ๔๔๔ แห่ง ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาจะทำให้เกิดการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรบุคคล วัสดุ ครุภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๑๔) สถาบันการศึกษา ที่จัดตั้งและดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน มี ๒ ลักษณะ คือ สถาบันการศึกษาที่รวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ ทั้ง วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยแบ่งตามพื้นที่ จำนวน ๑๙ แห่ง และสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรโดยเฉพาะ ที่มีการแบ่งการจัดตั้งสถาบันการศึกษาตามภูมิภาค อีก จำนวน ๔ แห่ง จะเห็นได้ว่า รูปแบบและลักษณะการจัดตั้งสถาบันการศึกษา สามารถทำได้ทั้ง ๒ กรณี

ทั้งนี้ ข้อพิจารณาข้างต้นจะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการศึกษาวิเคราะห์แนวทางและรูปแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และเอกชนให้มีทิศทางในการบริหารงาน และการขับเคลื่อนการจัดการศึกษา การขยายผลการจัดการศึกษา รวมทั้งการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

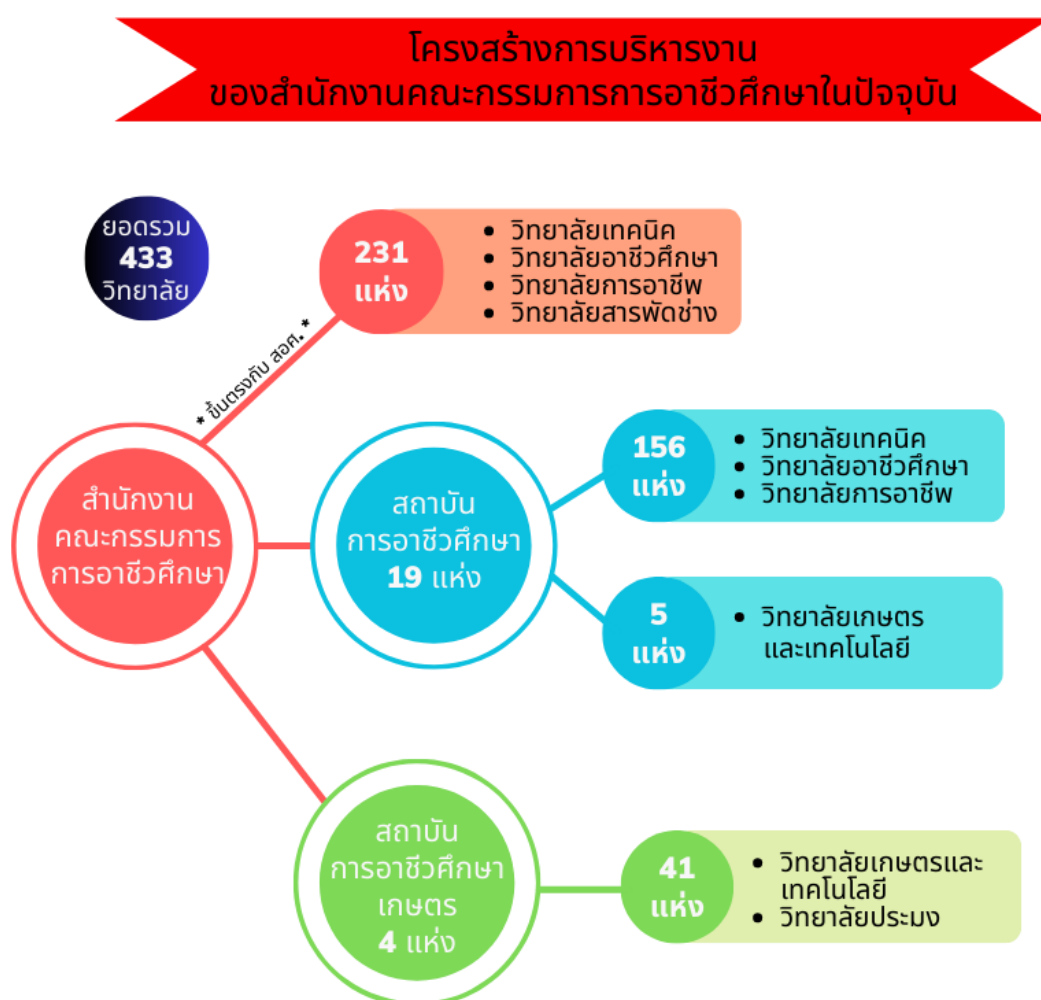
๓.๔ บทวิเคราะห์สถานการณ์และรูปแบบการบริหารจัดการของสถาบันอาชีวศึกษา

จากสถานการณ์ความเป็นมาในการจัดตั้งสถาบันการศึกษา นับตั้งแต่การจัดตั้งและการบริหารจัดการการอาชีวศึกษา ที่ผ่านมามาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๑๐ ปี จะพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมายที่ทำให้สถาบันการศึกษาไม่มีการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าเท่าที่ควรและยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ การกำหนดให้สถาบันการศึกษา ตามมาตรา ๑๓ ที่บัญญัติเกี่ยวกับการรวมตัวของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการศึกษา โดยที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาสามารถรวมกันเป็นสถาบันได้ การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันให้กระทำได้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้ามีความเหมาะสมหรือมีความจำเป็นจะแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาส่วนหนึ่งส่วนใดมารวมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันก็ได้ และมาตรา ๑๔ ที่เกี่ยวเนื่องกันในส่วนของในกรณีที่มี

ความเหมาะสมหรือมีความจำเป็น จะจัดตั้งสถาบันเพื่อดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ได้ทั้งนี้ โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวง โดยในมาตรา ๑๕ นั้น กำหนดให้สถาบันตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ เป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

นอกจากนี้ ในมาตรา ๑๖ ยังบัญญัติให้สถาบันตามมาตรา ๑๕ เป็นสถาบันอุดมศึกษา ด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่ชำนาญการ ปฏิบัติการสอน การวิจัย การถ่ายทอดวิทยาการและเทคโนโลยี ทุนบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรวมทั้งให้บริการวิชาการและวิชาชีพแก่สังคม

โดยที่โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบันนั้นสามารถแสดงได้ดังภาพที่ ๓.๑

ภาพที่ ๓.๑ แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน

จากภาพที่ ๓.๑ เป็นภาพแสดงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน โดยมีการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาศึกษาของรัฐ จำนวนรวม ๔๓๑ แห่ง มีระบบการบริหารงานเป็น ๓ ส่วน แบ่งได้เป็น ๑) สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐจำนวน

๒๒๙ แห่ง ทั้งวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง ที่ระบบการบริหารงานจะขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๒) สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ จำนวน ๑๖๑ วิทยาลัย ประกอบด้วย วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา และวิทยาลัยการอาชีพ จำนวน ๑๕๖ แห่ง รวมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน ๕ วิทยาลัย สังกัดอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษา ที่ตั้งกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาค รวม ๑๙ แห่ง และ ๓) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี และวิทยาลัยประมง รวม ๔๑ วิทยาลัย สังกัดอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ที่ตั้งอยู่ทุกภูมิภาค รวม ๔ แห่ง จากโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในสภาพปัจจุบัน วิเคราะห์ได้ ดังนี้

๑) สถานศึกษา ๒๓๑ แห่ง สังกัดขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาอีก จำนวน ๒๐๒ แห่ง อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน ๑๙ แห่ง จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา มีจำนวนน้อยกว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยที่การบริหารงานตามโครงสร้างดังกล่าวไม่เป็นไปทิศทางเดียวกัน เนื่องจากมีการบริหารจัดการ ๒ รูปแบบในโครงสร้างเดียวกัน ๑ ระบบ และเป็นที่น่าสังเกตว่า วิทยาลัยสารพัดช่างที่จัดการเรียนการสอนในทุกพื้นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษาใดเลย อีกทั้งยังมีการเสนอเพื่อปรับเปลี่ยนชื่อวิทยาลัยไปเป็นวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาบ้างอย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งผลกระทบต่อเจตนารมณ์ในการจัดตั้งสถาบันแต่ละประเภท และสร้างปัญหาในการแย่งจำนวนผู้เรียนกันเอง

๒) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนทางด้านเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน ๕ แห่ง ที่ไม่สังกัดกับสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร แต่อยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งไม่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งสถานศึกษาอาชีวศึกษาดังกล่าว ควรต้องเข้าสังกัดในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตร จำนวน ๔ แห่ง ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีการรวมกลุ่มสถานศึกษาเกษตรในแต่ละภูมิภาคเข้าด้วยกัน

จากโครงสร้างดังกล่าว เมื่อพิจารณาบริบทการบริหารจัดการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการในกระทรวงศึกษาธิการเกิดประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการรวมการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และมีความคล่องตัวยิ่งขึ้น เป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านการศึกษาแล้วนั้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนทั้งประเทศ จำนวน ๔๔๔ แห่ง (ข้อมูลจากสำนักบริหารการอาชีวศึกษา เอกชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖) ซึ่งมีจำนวนมากกว่าสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ยังไม่มีสถานศึกษาใดเข้าอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังไม่มีการออกกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา ดังนั้น การบริหารจัดการภายใต้โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดังกล่าวทั้งในส่วน of สถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ยังคงประสบ

ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ มากมาย ทั้งในเรื่องของการบริหารทั่วไป การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ รวมทั้งการบริหารจัดการงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเรื่องดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องหาแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วน

โดยสรุปสถานการณ์และโครงสร้างการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในปัจจุบันนั้น จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมด ๔๓๓ แห่ง จำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนที่เปิดดำเนินการในปัจจุบัน ๔๔๔ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๘๗๗ แห่ง ซึ่งจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่และตั้งกระจายเพื่อจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาทั่วประเทศมีอยู่เป็นจำนวนมาก ในขณะที่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐเพียง ๒๐๒ แห่งเท่านั้น ที่เข้าไปมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา ทั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ๑๙ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ๔ แห่ง ที่มีการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นความต้องการของภาคประกอบการได้ ดังนั้น หากสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐอีก ๒๓๑ แห่ง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชนอีก ๔๔๔ แห่ง ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วม หรือเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา จะทำให้เกิดการบูรณาการทรัพยากรต่าง ๆ ทั้ง ทรัพยากรบุคคล วัสดุ ครุภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อมาตรฐานและคุณภาพของผู้เรียนหลังสำเร็จการศึกษาตามมา

ทั้งนี้ ข้อสังเกตและพิจารณาข้างต้นนั้น เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญที่จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการศึกษาวิเคราะห์แนวทางและรูปแบบในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ให้มีรูปแบบและทิศทางการบริหารจัดการ และการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการศึกษา การขยายผลการจัดการศึกษา รวมทั้งการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพต่อไป

๓.๕ ยุทธศาสตร์และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา

ภายใต้สถานการณ์และบทวิเคราะห์สภาพปัญหาโครงสร้างการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาข้างต้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ พบว่า ปัญหาที่มีมาและยังไม่ได้รับการแก้ไข คือ ระบบโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่มีทั้งในส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดยตรง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสถาบันการอาชีวศึกษา ลักษณะโครงสร้างการบริหารงานจะเป็น ๒ รูปแบบในระบบเดียวกัน ดังนั้น เรื่องดังกล่าวจึงมีความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบโครงสร้างในการบริหารงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งและทุกพื้นที่จะต้องเข้าอยู่สังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาแห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารงานอันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา

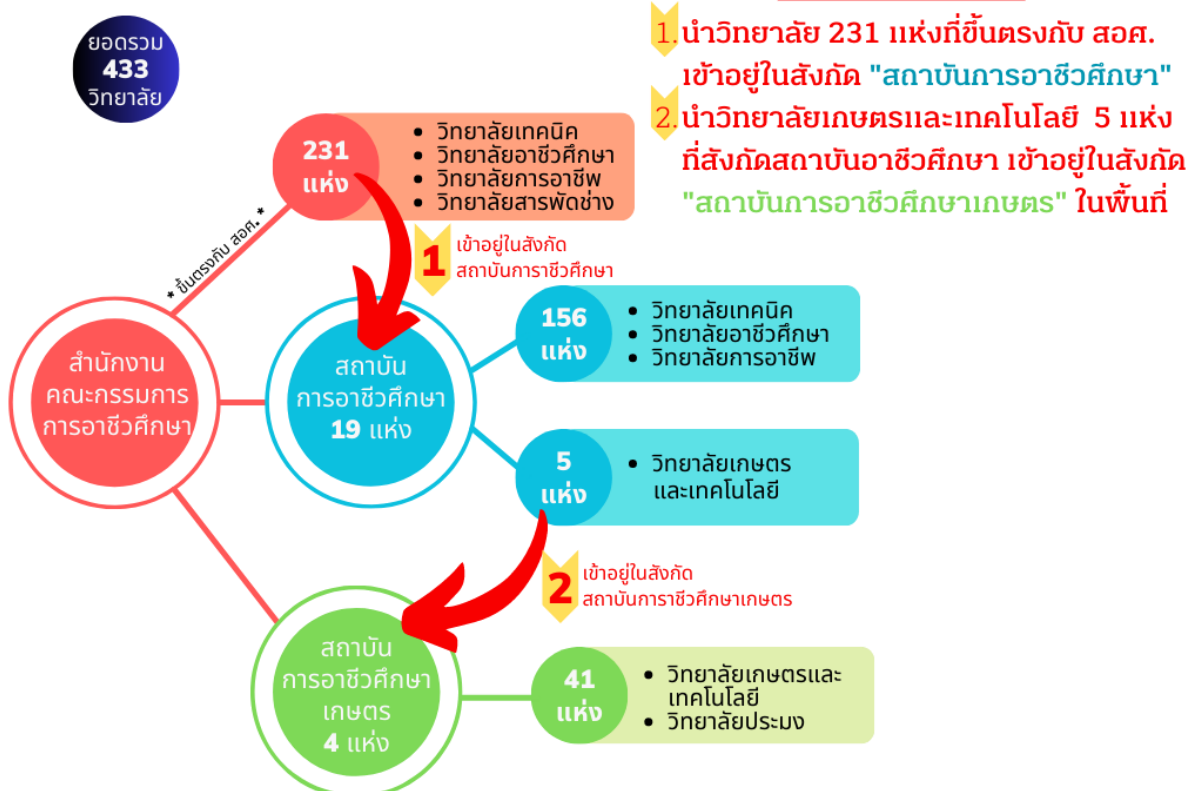
จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น จึงได้มีการออกแบบโครงสร้างการบริหารงาน เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สามารถใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา ให้พัฒนาไปได้ตามเป้าประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา โดยพัฒนาเป็น ๔ รูปแบบ คือ

- ๑) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา
- ๒) การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิม
- ๓) การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่าง
- ๔) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาโดยไม่แยกประเภทของสถานการศึกษา

ทั้งนี้ รูปแบบต่าง ๆ ข้างต้น เป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีทิศทางที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐที่มีอยู่ทั้ง ๔๓๓ แห่ง ถึงแม้ในบางสถานศึกษาอาชีวศึกษาอาจเข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาแล้ว แต่อาจต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างในการบริหารจัดการใหม่เล็กน้อย เพื่อให้กลไกการบริหารจัดการมีความคล่องตัวขึ้น ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน อีกกว่า ๔๔๐ แห่ง ก็ยังไม่มีส่วนร่วมและยังไม่ได้เข้าเป็นส่วนหนึ่งในสถาบันการอาชีวศึกษาอีกเช่นกัน ซึ่งจะต้องมีกลไกเพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่มีความพร้อมได้เข้าไปมีส่วนร่วม เข้าร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการอาชีวศึกษา จะสามารถสร้างความเข้มแข็งในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนการสอน และจัดหลักสูตรการเรียนรู้ได้ในทุกระดับ และทุกหลักสูตรการศึกษา รวมทั้งการทำความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๓.๕.๑ การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

MODEL 1

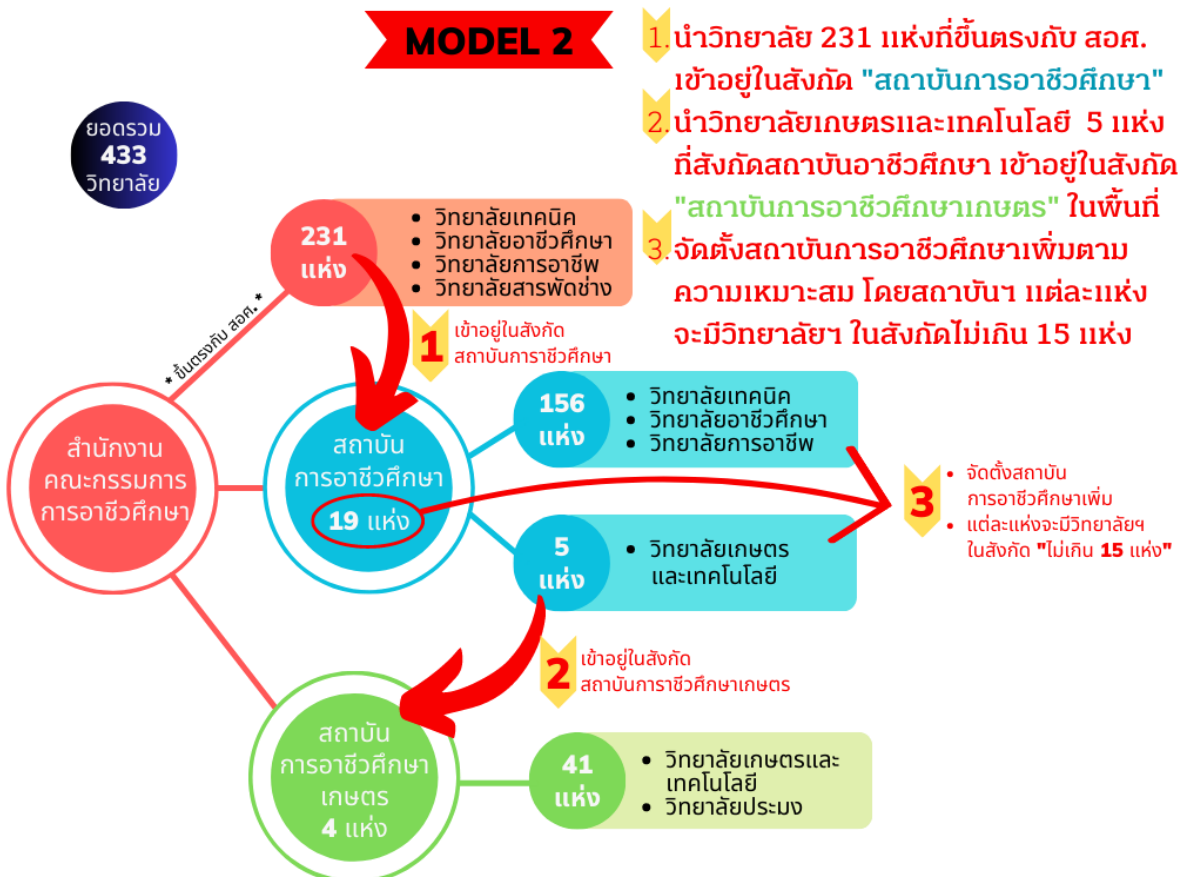

รูปแบบที่ ๑ การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมด จำนวน ๒๓๑ แห่ง ที่ขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ทั้งวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง เข้าไปสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิม จำนวน ๑๙ สถาบันในแต่ละพื้นที่ และให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จำนวน ๕ แห่ง กลับไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ทั้ง ๔ แห่ง ที่มีการจัดตั้งอยู่เดิม

ในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานใหม่ โดยใช้แนวทางตามรูปแบบที่ ๑ นั้น การดำเนินการในส่วนต่าง ๆ จะไม่กระทบกับโครงสร้างของสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิม และสามารถที่จะดำเนินการได้ในทันที มีความสะดวกและรวดเร็ว แต่จะเกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะภาระหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งซึ่งจะต้องรับผิดชอบจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลที่มีปริมาณแตกต่างกันมาก และอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการตามมาได้ ดังนั้น จึงได้มีการวิเคราะห์รูปแบบที่มีการกระจายของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ในรูปแบบที่ ๒ โดยการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มเติมจากเดิม จำนวน ๒๓ แห่ง

๓.๕.๒ การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิมที่มีอยู่

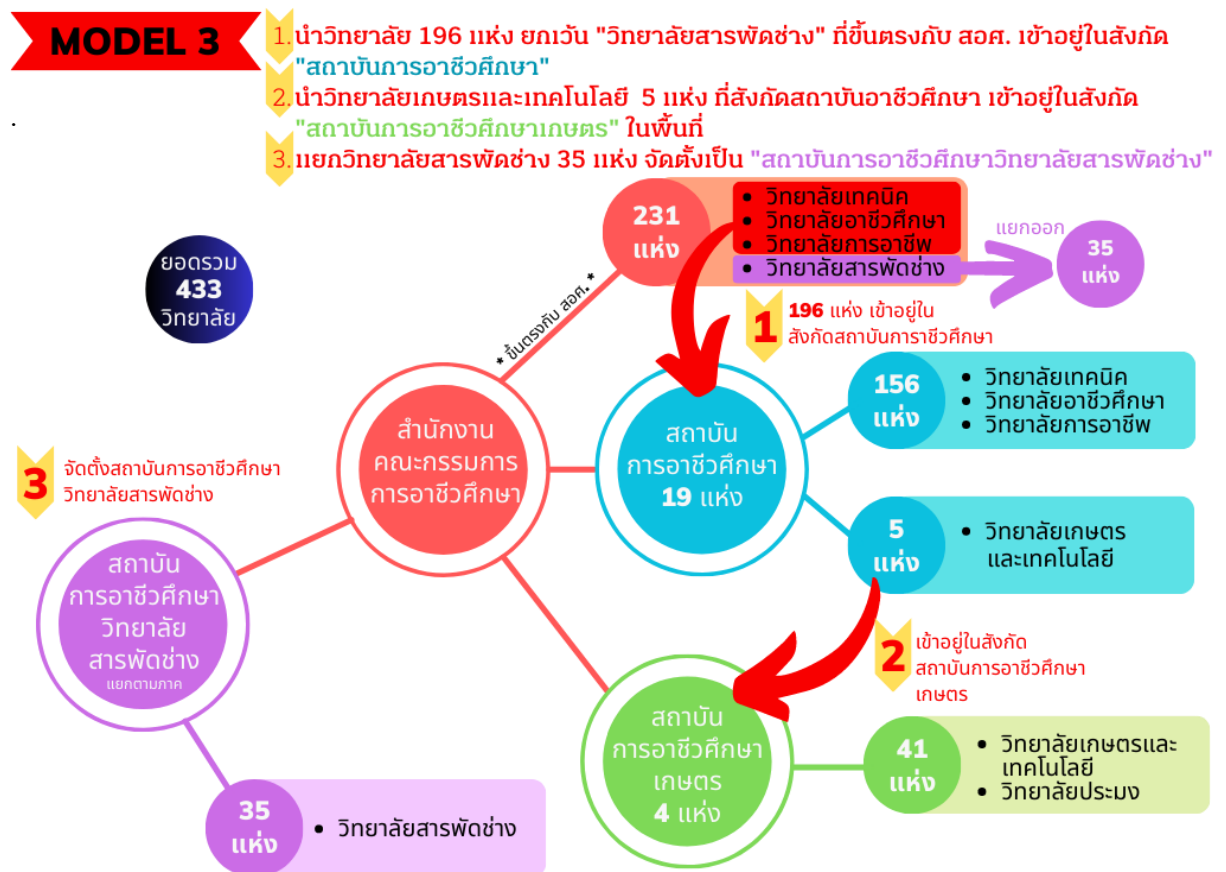
การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่ในแต่ละภูมิภาค โดยกำหนดให้สถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่ง มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดไม่เกิน ๑๕ วิทยาลัย เพื่อให้ภารกิจในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษามีความสมดุลกัน ซึ่งจะเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพตามมา โดยได้มีการวิเคราะห์รูปแบบแนวทางการดำเนินงานได้ดังรูปแบบที่ ๒ ดังภาพ

รูปแบบที่ ๒ เป็นการพัฒนาโครงสร้างการบริหารงานจากรูปแบบที่ ๑ เพื่อแก้ปัญหาจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งอาจจะต้องรับภาระดูแลสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจำนวนที่มีความแตกต่างกันมาก โดยการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่สังกัดขึ้นตรงกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ทั้งวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และวิทยาลัยสารพัดช่าง เข้าไปสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิม จำนวน ๒๓ แห่ง ที่ตั้งอยู่ในแต่ละพื้นที่ และหากสถาบันการอาชีวศึกษาใดมีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัด มากกว่า ๑๕ แห่ง ให้มีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มเติม โดยพิจารณาตามบริบทพื้นที่นั้น ๆ เป็นหลัก จากจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่นั้นอาจจะต้องมีการตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มอีกจำนวน ๖ แห่ง ทำให้มีสถาบันการอาชีวศึกษา เพิ่มจากเดิม จำนวน ๑๙ แห่ง เป็นจำนวน ๒๕ แห่ง โดยให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ๕ แห่ง ไปสังกัดภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ทั้ง ๔ แห่ง ที่มีการจัดตั้งอยู่เดิม ทำให้มีสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน ๒๕ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร จำนวน ๔ แห่ง รวมมีสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๒ ประเภท เป็นจำนวนทั้งสิ้น ๒๙ แห่ง

๓.๕.๓ การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มเติม

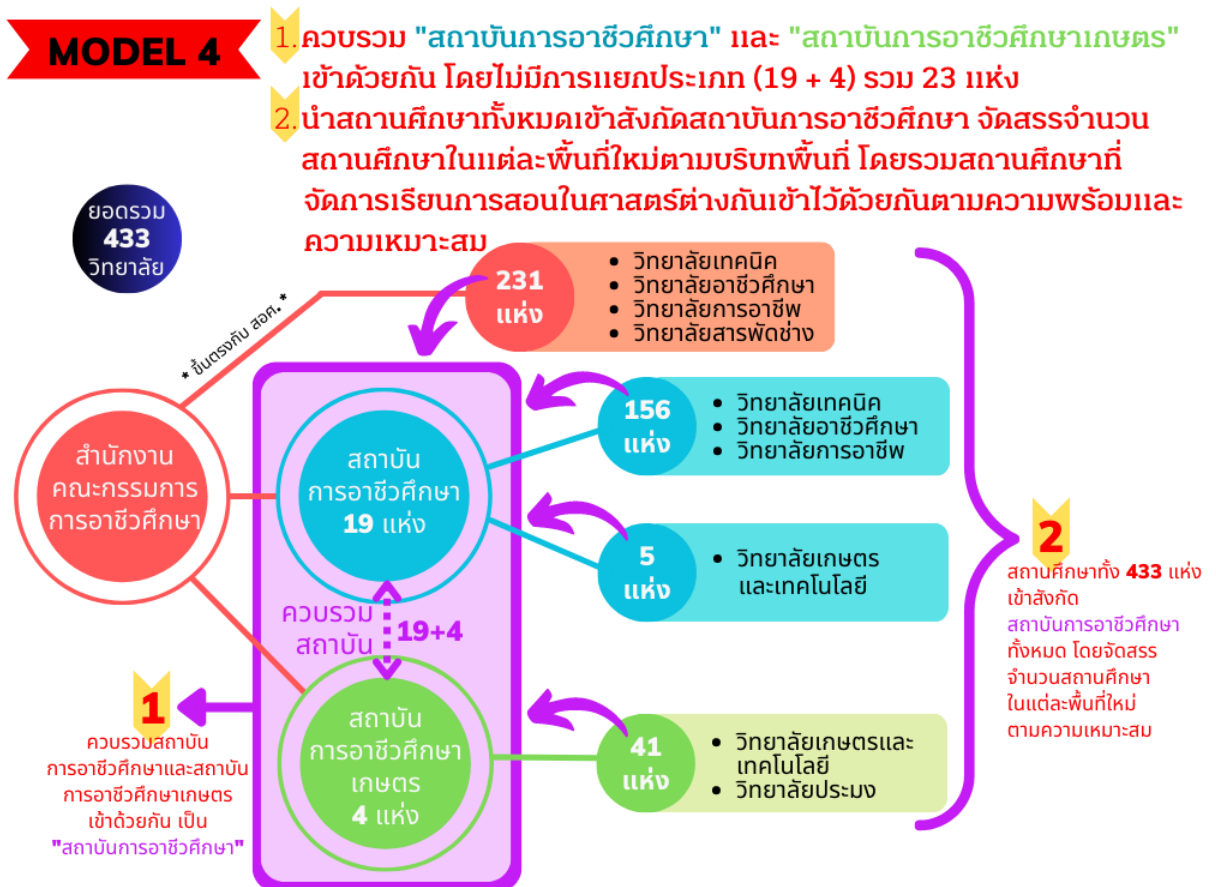
สำหรับโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในรูปแบบที่ ๓ นั้น จากการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้ในการสร้างความเข้มแข็งให้การอาชีวศึกษา ประกอบกับวิทยาลัยสารพัดช่างจะมีบริบทการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากวิทยาลัยประเภทอื่นเล็กน้อย ดังนั้น การแยกวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน ๒๕ แห่ง ออกมาจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นการเฉพาะ จะทำให้ทิศทางการพัฒนาและกลไกการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังแสดงในรูปแบบที่ ๓ ดังนี้

โครงสร้างการบริหารงานตามรูปแบบที่ ๓ นี้ จะมีการแยกวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน ๓๕ แห่ง มาจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกับสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร แต่ยังคงให้ความสำคัญกับการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ไม่เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เข้าไปอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาทั้งหมด โดยอาจจะเลือกใช้ รูปแบบที่ ๑ หรือรูปแบบที่ ๒ ที่สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์

ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คือ การกำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภทต้องเข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษา และให้สถาบันการอาชีวศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรต้องทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายที่จะขับเคลื่อนการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำกับติดตาม และส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือให้สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในนโยบาย

๓.๕.๔ การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิม จำนวน ๒๓ สถาบัน โดยไม่มีการแยกประเภทของสถาบันการศึกษาแบบเดิม ที่ประกอบด้วยสถาบันการอาชีวศึกษา ๑๙ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ๔ แห่ง โดยทำการจัดกลุ่มสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งในแต่ละพื้นที่เข้าไปเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ตามบริบทพื้นที่ โดยรวมเอาสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในศาสตร์ที่หลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน จะทำให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายอาชีพ ดังแสดงตามภาพ

จากโครงสร้างการบริหารงานตามรูปแบบที่ ๔ นี้ จะใช้สถาบันการอาชีวศึกษา ๑๙ แห่ง และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรเดิม ๔ แห่ง รวม ๒๓ แห่ง ปรับเป็น “สถาบันการอาชีวศึกษา” หรือ อาจกำหนดชื่อใหม่ตามที่พิจารณาเห็นสมควร โดยทำการจัดกลุ่มสถานศึกษาที่มีการแบ่งตามพื้นที่ เดิมของแต่ละภาคไว้แล้ว แต่จะมีการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมด จำนวน ๔๓๓ แห่ง เข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาเดิม ทั้ง ๒๓ แห่ง โครงสร้าง รูปแบบที่ ๔ นี้ จะสามารถทำได้ง่าย เพราะมีจำนวนสถาบันการอาชีวศึกษามีจำนวนเท่าเดิม เพียงแต่ทุกสถานศึกษาอาชีวศึกษาต้องสังกัด ในสถาบันฯ จะทำให้เกิดความหลากหลายของแต่ละสถาบันฯ และมีการบริหารงานสถานศึกษาภายใต้ สถาบันฯ แต่ละแห่งอย่างมีเอกภาพในการกำหนดแผนงานและงบประมาณ รวมทั้งการใช้ทรัพยากร ร่วมกันในแต่ละพื้นที่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๓.๕.๕ สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

ในส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของเอกชน มีอยู่เป็นจำนวนกว่า ๔๔๔ แห่ง มีขนาด สถานศึกษา ทั้ง ขนาดเล็ก จำนวนนักศึกษา ไม่เกิน ๑,๐๐๐ คน ขนาดกลาง จำนวนนักศึกษา ๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ คน และขนาดใหญ่ จำนวนนักศึกษา ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ คน ขึ้นไป ซึ่งได้มีคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ฉบับที่ ๘/๒๕๕๙ ที่กำหนดให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ย้ายสังกัดจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (สอศ.) ผ่านมา ๗ ปีแล้ว ที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนย้ายเข้ามาอยู่ในสังกัดของ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) แต่ได้รับการดูแลที่ไม่เท่าเทียมกับสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ ทั้งในเรื่องของสวัสดิการ การอบรมให้ความรู้และการพัฒนาครู อีกทั้งครูอาชีวศึกษา ในสถานศึกษาของรัฐก็ได้รับการอบรมและพัฒนาก่อนครูอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนเสมอ ซึ่งที่ประชุมสมาคมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สวทอ.) เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๕ ได้มีมติของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ร้อยละ ๗๒ ประสงค์ขอย้าย สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนกลับไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เช่นเดิม เพราะจากที่ได้เข้ามาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนไม่ได้รับการสนับสนุนให้กระบวนกรจัดการศึกษาเท่าเทียมกันกับสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐเช่นเดิม โดยที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสามารถที่จะจัดการเรียนการสอน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในรูปแบบ ทวิภาคีตามหลักสูตรได้ โดยไม่ต้องขออนุญาต แต่ช่วงหลังมานี้จะต้องรายงานผลการดำเนินงานต่าง ๆ ในลักษณะที่เหมือนการขออนุญาตจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคี ขณะที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ สามารถจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคีโดยไม่ต้องขออนุญาตใด ๆ

ประเด็นปัญหาสำคัญ ที่ทำให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนต้องการกลับไปอยู่ในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เป็นสรุปผลจากการประชุมสมาคมวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สวทอ.) โดยมีข้อมูลสนับสนุนว่า ปัญหาการดูแล ระดับภูมิภาคที่มีความหลากหลายและไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ของรัฐในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ถูกแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัด และมีหน้าที่ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงานทั้งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน

ซึ่งแต่ละจังหวัดมีหลักเกณฑ์และแนวทางในการติดตามตรวจสอบที่ไม่เหมือนกัน โดยที่สถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนได้รับการปฏิบัติแบบ ๒ มาตรฐาน คือ ได้รับการตรวจสอบที่เข้มงวดมากกว่ารัฐ เช่น เวลาตรวจสอบเงินอุดหนุน จะมีระเบียบและวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐไม่มีระเบียบ หรือแนวปฏิบัติเหมือนที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนต้องปฏิบัติ ทำให้สถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนเกิดคำถามว่าศักดิ์ศรีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนอยู่ตรงไหน ในเมื่อมีเอกสาร และรายละเอียดเหมือนกัน แต่เมื่อถึงเวลาตรวจสอบเงินอุดหนุนรายหัว ประธานกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัด กลับนำครูและบุคลากรมาตรวจสอบสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเป็นจำนวนมาก เมื่อพบเจอ แนวทางการปฏิบัติเช่นนี้เป็นประเด็นที่ทำให้คิดว่าแทนที่สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนเข้ามาอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) แล้วจะได้รับการดูแลที่มีมาตรฐานเท่าเทียมกัน ได้รับการพัฒนาทางด้านวิชาการ และการพัฒนาครูที่เท่าเทียมกัน แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้น สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนกลับไม่ได้รับการดูแล เอาใจใส่เท่าที่ควรจะเป็น และยังคงถูกลดศักดิ์ศรี ของตนไปด้วย และทำให้มองย้อนกลับไปว่าการกลับไปอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เหมือนเดิม อย่างน้อยสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนไม่ได้ อยู่กับคู่แข่ง และไม่ได้ต้องการให้คู่แข่งมาดูแล เมื่อกลับมาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จะไม่มีปัญหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน และจะได้รับการดูแลที่เป็นกลางมากกว่าปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีความเป็นไปได้น้อยมาก ที่จะมีการรวมสถานศึกษา เอกชนเข้ามาสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษา เนื่องจากรูปแบบการบริหารจัดการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนจะมีลักษณะการบริหารจัดการ โดยเฉพาะเรื่องของการบริหารงบประมาณ และ บุคลากรที่แตกต่างจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐ ทำให้ถ้านำสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสถาบันการอาชีวศึกษา จะทำให้สถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งมีขนาดใหญ่ เกินไป จะทำให้การบริหารจัดการทำได้ยาก การกำกับดูแลจะไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน อันจะส่งผล ในเรื่องของคุณภาพทางการศึกษา ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งเป็น หน่วยงานกำกับดูแล ทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำเป็น ที่จะต้องดำเนินการสำรวจความต้องการ ความพร้อม และความเป็นไปได้ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนด รูปแบบในส่วนของสถาบันการอาชีวศึกษาเอกชนเป็นการเฉพาะ เป็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชนจัดตั้ง “สถาบันอาชีวศึกษาเอกชน” ขึ้นได้ โดยอาจจะมีการรวมกันของสถานศึกษา อาชีวศึกษาเอกชน ในแต่ละพื้นที่ หรือ จัดตั้งจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนที่มีความพร้อมก่อน ก็น่าจะมีความเป็นไปได้ที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนได้ในอีกทิศทางหนึ่ง

การจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ยุทธศาสตร์การการขับเคลื่อนสถาบัน การอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้น เป็นการศึกษาและดำเนินการที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยภาครัฐต้องมีขนาด ที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับหรือในการให้บริการ ยึดหลัก ธรรมาภิบาล ซึ่งหากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าสู่ การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่หรืออาจจะตั้งใหม่เพิ่มเติม พร้อมดำเนินการกระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปยังสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาและ

สถาบันการศึกษาให้มีการบริหารจัดการไปในทิศทางเดียวกัน ก็จะสามารถสร้างกลไกและความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ในส่วนของการเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงานของภาครัฐให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้อย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล (นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี) ในประเด็นของกระจายอำนาจการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมต่อผู้เรียนแต่ละวัย และใช้ระบบเทคโนโลยีการศึกษาสมัยใหม่ ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) ในการส่งเสริมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสมรรถนะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และเพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ ด้วยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องกับภาคประกอบการ องค์กรวิชาชีพ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษาสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนั้น หลักการบริหารจัดการหน่วยงานหรือองค์กรที่สำคัญจะต้องนำแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ทั้งในส่วนของหลักนิติธรรม (Rule of Law) โดยที่ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามหลักหรือข้อบัญญัติตามกฎหมาย กฎ กติกาที่มีอยู่อย่างตรงไปตรงมาภายใต้หลักคุณธรรม (Ethics) เน้นความถูกต้องตามระบบการบริหารงานที่โปร่งใส สอดคล้องกับหลักความโปร่งใส (Transparency) ตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ หรือที่เรียกว่า ITA (Integrity and Transparency Assessment) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ในลักษณะการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยเน้นหลักการมีส่วนร่วม (Participation) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเปิดกว้างภายใต้หลักสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) ที่มีการทบทวนปัญหาที่ได้รับการสะท้อนในบริบทและช่องทางต่าง ๆ อย่างการกระตือรือร้น เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลดีผลเสียจากการกระทำของตนเอง พร้อมแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องตามหลัก PMQA ทั้งในส่วนของการเปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Government) ซึ่งเป็นลักษณะของการทำงานที่เปิดเผยโปร่งใสในการทำงาน โดยบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้โดยสะดวก จัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงานในแนวระนาบ ในลักษณะ

ของเครือข่ายมากกว่าตามสายการบังคับบัญชาในแนวดิ่ง ขณะเดียวกันก็ยังคงเชื่อมโยงการทำงานภายในภาครัฐด้วยกันเองให้มีเอกภาพและสอดรับประสานกันไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงการกระจายอำนาจของผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ ตามหลักการกระจายอำนาจที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษามีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเอกภาพ โดยยึดประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้อองค์กรเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government) ที่ต้องทำงานในเชิงรุก มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความต้องการและตอบสนองความต้องการของบุคลากรในหน่วยงานเป็นสำคัญการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการดังกล่าว จะส่งผลสำคัญให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) คือ กระบวนการทำงานที่ต้องมีเตรียมการไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มและประยุกต์องค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาใช้ในการตอบโต้กับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตเพื่อสร้างคุณค่า มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลาและลงตัวตลอดจนเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงและปรับตัวเข้าสู่สภาพความเป็นองค์กรสมัยใหม่ รวมทั้งทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความผูกพันต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน ความเข้มแข็งดังกล่าวจะส่งผลสำคัญต่อผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์ถึงความเชื่อมั่นในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามมา

บทที่ ๔

สรุปผลการพิจารณาศึกษา ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการพิจารณาศึกษา

สถาบันการอาชีวศึกษาตั้งขึ้นตามนัยของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ โดยมีเจตนารมณ์สำคัญเพื่อสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีและสร้างความเข้มแข็งให้กับการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาและเป็นหน่วยปฏิบัติการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่อาชีพ ซึ่งเกิดจากการรวมเอาสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มีความพร้อม ในพื้นที่ใกล้เคียง ๓ - ๔ จังหวัด ยุกระดับและจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ตามคำแนะนำของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยคำนึงถึงการประสานความร่วมมือเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการใช้ทรัพยากร บุคลากร เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่แต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษามีอยู่ร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพร่วมกัน ในขณะที่มาตรา ๑๕ ให้สถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวเป็นนิติบุคคล และเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการแบ่งส่วนราชการของสถาบันการอาชีวศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ภายใต้หลักการข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการได้มีการออกกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการ จำนวน ๑๙ สถาบัน จากนั้นกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกกฎกระทรวง เรื่อง การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา เกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖ ในส่วนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาด้านเกษตรกรรมและเทคโนโลยี โดยให้จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาทางด้านเกษตรกรรม จำนวน ๔ สถาบัน ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการจะมีการออกกฎกระทรวงข้างต้นทั้ง ๒ ฉบับ และมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาไปแล้ว จำนวน ๒๓ แห่งก็ตาม ในขณะที่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดจำนวน ๔๓๓ แห่ง แต่มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าอยู่ในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาดังกล่าวจำนวนเพียง จำนวน ๒๐๒ แห่งเท่านั้น และในจำนวนดังกล่าวก็มีสถานศึกษาอาชีวศึกษาบางแห่งที่เข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาผิดประเภท ส่งผลกระทบต่อบทบาทภารกิจและการขับเคลื่อนนโยบายในการบริหารจัดการต่าง ๆ อาจจะไม่ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการรวมกลุ่มอาชีพเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา ส่วนสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เหลืออีก จำนวน ๒๓๑ แห่ง ยังไม่เข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษาใด ๆ

ภาพรวมโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นไปในลักษณะของการบริหารจัดการ ๒ รูปแบบใน ๑ ระบบ ที่เป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญ ส่งผลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ขาดความเป็นเอกภาพ และไม่ปฏิบัติตามหลักการกระจายอำนาจ

ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กล่าวข้างต้น ทำให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งที่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา และไม่สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ขาดความเข้มแข็งเป็นอย่างมาก ทั้งที่เป้าหมายสำคัญของการรวมสถานศึกษาเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการอาชีวศึกษานั้น คือ การบูรณาการใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอน รวมทั้งทรัพยากรบุคคลร่วมกันสำหรับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกทั้งเมื่อมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในฐานะผู้บริหารองค์กรสูงสุดของหน่วยงานดังกล่าว ยังไม่มีการดำเนินการตามกฎหมาย โดยเฉพาะการมอบอำนาจหรือการกระจายอำนาจในการบริหารงานและการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งทางด้านงบประมาณ บุคลากร และด้านอื่น ๆ ไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการงบประมาณ และบุคลากร

จากสาระสำคัญและรายละเอียดข้างต้น คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลประกอบสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จึงได้จัดทำรูปแบบและยุทธศาสตร์และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสถาบันการอาชีวศึกษา ใน ๔ รูปแบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการอาชีวศึกษาได้มีการบริหารจัดการในเรื่องต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย

๑) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เป็นการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดเข้าอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอาชีวศึกษา และเกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒) การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิม ภายใต้หลักการเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ มีความสมดุลกัน มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

๓) การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มจากเดิม เป็นการแยกวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีปรัชญาการจัดการศึกษาเฉพาะทางหรือหลักสูตรระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ออกมาเป็นอีกหนึ่งสถาบันการอาชีวศึกษา โดยนำวิทยาลัยสารพัดช่างที่มีอยู่ทั่วประเทศจำนวน ๓๕ แห่ง เข้าอยู่ในสังกัด เพื่อให้การบริหารจัดการ กลไกการขับเคลื่อนและการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ที่มีอยู่เดิมจำนวน ๒๓ สถาบัน โดยไม่มีการแยกประเภทของสถานศึกษาแบบเดิม (อาชีวะ + เกษตร) แต่จะมีการจัดสรรจำนวนสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ใหม่ทั้งหมดเพื่อเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ตามบริบทพื้นที่ โดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในศาสตร์ที่ต่างกันเข้าไว้ด้วยกันตามความพร้อมและความเหมาะสม เพื่อให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษามีความหลากหลายในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายศาสตร์ และหลากหลายกลุ่มอาชีพ

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาทั้ง ๔ รูปแบบที่นำเสนอไว้นี้ มีหลักการสำคัญ คือ การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งเข้าไปอยู่ภายใต้สังกัด

ของสถาบันการอาชีวศึกษา และให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษา มีสถานะเป็นนิติบุคคลอย่างแท้จริง ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งจะทำให้สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถขับเคลื่อนกระบวนการบริหารจัดการ ไปได้อย่างเข้มแข็งและมีทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนเช่นเดียวกับสถาบันการศึกษาที่สังกัด ในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ โดยสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการกำหนดนโยบาย ให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในทุกระดับการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการกำกับ ติดตาม เพื่อประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

๔.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ปัจจุบันมีการจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาไปแล้วจำนวน ๒๓ แห่ง ซึ่งเสมือนว่าเป็นการดำเนินการตามหลักการกระจายอำนาจและการสร้างความมั่นคงให้กับระบบการศึกษา อาชีวศึกษาก็ตาม แต่ในบริบทโครงสร้างการบริหารจัดการที่เกิดขึ้นจริงนั้น กลับยังไม่ได้มีการกระจาย อำนาจในการบริหารจัดการไปยังสถาบันการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบและมีความเป็นรูปธรรม ตามมาตรา ๑๐ (๑) ของพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งผลให้เกิดปัญหาและอุปสรรค ต่อการดำเนินการขับเคลื่อนในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างมาก สถาบันการอาชีวศึกษาหากได้รับการกระจาย อำนาจหรือรับมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติแล้วนั้น จะสามารถ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ และจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาและยกระดับการ อาชีวศึกษา อันจะส่งผลต่อการผลิตและพัฒนาากำลังคนที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่อาชีพ และปฏิบัติการเรียนการสอนร่วมกับ สถานประกอบการ เจ้าของอาชีพในพื้นที่อาชีพอย่างแท้จริง ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการ อาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวได้รับการแก้ไขอย่างถูกต้องและเกิดความเป็น รูปธรรมอย่างแท้จริง คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา ในคณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา จึงมี ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อการขับเคลื่อนกระบวนการบริหารงาน ของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๔.๒.๑ ด้านโครงสร้างการบริหารงาน

๑) สถาบันการอาชีวศึกษาสามารถที่จะสร้างคุณภาพการอาชีวศึกษาในระดับ พื้นที่ให้มีมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันในระดับจังหวัดหรือกลุ่มภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงควรกำหนดบทบาทและภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ให้สถาบันการอาชีวศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาในระดับภูมิภาคและระดับจังหวัด เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสายอาชีพในพื้นที่ต่าง ๆ

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา คือความหวังในการยกระดับและพัฒนาการ อาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงควรต้องมีการ จัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในการศึกษาสายวิชาชีพเป็นการเฉพาะ ที่จะสามารถเข้าสู่การแข่งขันกับ สถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนได้ ตลอดจนต้องมีการทำความร่วมมือในการจัดการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีความหลากหลายและเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อแสวงหาความมั่นคง ความเข้มแข็งและความก้าวหน้าให้การอาชีวศึกษา โดยต้องมีแนวทางสร้าง แรงจูงใจรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

๓) การสร้างและยกระดับสถาบันการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็ง จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเยาวชนและสังคมไทยให้เกิดการยอมรับการเรียนสายอาชีพ การเป็นช่างเทคนิค การเป็นช่างฝีมือ การเป็นนักปฏิบัติการหรือนักเทคโนโลยีในระดับปริญญา ซึ่งต้องการนักปฏิบัติการและนักเทคโนโลยีทุกระดับเป็นจำนวนมาก ในโลกของธุรกิจปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งจะเป็นทางเลือกใหม่ที่สำคัญของเยาวชนคนรุ่นใหม่

๔) เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาทั้งระบบ มีความเจริญก้าวหน้าไปในทิศทางเดียวกันอย่างสมบูรณ์ จึงควรต้องนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษา โดยอาจจะใช้แนวทางการดำเนินงานตามรูปแบบต่าง ๆ ทั้ง ๔ รูปแบบที่นำเสนอข้างต้น และรายละเอียดการดำเนินการตามที่ปรากฏ ในบทที่ ๓ และสรุปผลการพิจารณาศึกษาข้างต้น โดยสรุป ดังนี้

๔.๑) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ที่มีอยู่จำนวน ๒๓ แห่ง ตามประเภทและเป็นการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกประเภททั้งหมดเข้าอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษา

๔.๒) การจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่มจากเดิม ภายใต้หลักการเพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาต่าง ๆ มีความสมดุลกัน มีจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

๔.๓) การตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างเพิ่มจากเดิม เป็นการแยกวิทยาลัยสารพัดช่าง จำนวน ๓๕ แห่ง โดยเน้นการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ ออกมาจัดตั้งเป็นอีกหนึ่งสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการ กลไกการขับเคลื่อนและการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔.๔) การนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐทั้งหมดเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาที่มีอยู่เดิมจำนวน ๒๓ สถาบัน โดยไม่มีการแยกประเภทของสถานศึกษาแบบเดิม (อาชีวะ + เกษตร) แต่จะมีการจัดสรรจำนวนสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ใหม่ทั้งหมดเพื่อเข้าสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาตามบริบทพื้นที่ โดยรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในศาสตร์ที่ต่างกัน เข้าไว้ด้วยกันตามความพร้อมและความเหมาะสม เพื่อให้แต่ละสถาบันการอาชีวศึกษามีความหลากหลายในการจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายศาสตร์ และหลากหลายกลุ่มอาชีพ

โครงสร้างการบริหารจัดการที่มีการนำสถานศึกษาอาชีวศึกษาทั้งหมดเข้าสังกัดภายใต้สถาบันการอาชีวศึกษาตามหลักการข้างต้นทั้ง ๔ รูปแบบนั้น เพื่อสร้างความร่วมมือและร่วมกันใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดกับการจัดการศึกษาเพื่อสร้างงานและสร้างอาชีพ และหากปล่อยปละละเลยให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและบริหารจัดการ ๒ รูปแบบใน ๑ ระบบ ซึ่งก็คืออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันการอาชีวศึกษาและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยตรงแล้วนั้น ปัจจุบันก็มีปัญหาในการบริหารจัดการหลายประเด็น และในอนาคตอาจมีปัญหามากขึ้นตามมามากมาย และที่สำคัญจะไม่สามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละสถานศึกษาอาชีวศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

๕) กระบวนการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการรับสมัครผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทางด้านเทคโนโลยีสายปฏิบัติการนั้น เป็นการจัดการศึกษาเฉพาะทางรูปแบบหนึ่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสถาบันการอาชีวศึกษาสามารถ

จัดการเรียนการสอนและสามารถรับผู้เรียนเพิ่มได้ตามความต้องการของตลาดแรงงานและตามความเหมาะสมในสาขาวิชาและหลักสูตรตามที่ภาคประกอบการต้องการ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงมาตรฐานวิชาชีพและคุณภาพของผู้เรียนด้วย

๖) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน มีส่วนสำคัญในการสร้างและเป็นเครือข่ายร่วมกับสถาบันการอาชีวศึกษาในการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษาอย่างมาก ดังนั้นในการยกระดับและพัฒนาการอาชีวศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกันทั้งสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนภายใต้มาตรฐานและคุณภาพระดับเดียวกัน

๔.๒.๒ ด้านการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ

๑) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑) ต้องจัดทำแนวทาง แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาอย่างมีขั้นตอน มีระบบที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาดำเนินการไปได้อย่างมีระบบและมีคุณภาพ

๑.๒) ต้องมอบอำนาจให้นายกสภาสถาบันการอาชีวศึกษาและผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นการเร่งด่วน

๑.๓) ต้องดำเนินการกระจายอำนาจในการบริหารทั้งทางด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และอื่น ๆ เพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษามีอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ชัดเจนที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๔) ในการวางกรอบแนวทาง รูปแบบและขั้นตอนการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๑) ทั้งทางด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น ต้องมีการกำหนดกรอบระยะเวลา (Time Frame) ที่ชัดเจนและต้องกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ด้วย เพื่อให้กระบวนการขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนและมีความต่อเนื่อง

๑.๕) ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้เป็นที่ไปในทิศทางเดียวกันให้กับบุคลากรอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าด้วยกันเป็นสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักและทราบแนวทางในการขับเคลื่อนการอาชีวศึกษาให้มีความเข้มแข็งอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๑.๖) ต้องหาแนวทางและจัดทำความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันการอาชีวศึกษา อาทิ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย รวมทั้งหน่วยงานอื่นในพื้นที่ตั้งของแต่ละสถาบันการอาชีวศึกษา

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑) ดำเนินการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่อยู่ในสังกัด เพื่อขยายผลการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นไปตามความต้องการของภาคประกอบการ

๒.๒) ดำเนินการพิจารณา จัดทำและออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับต่าง ๆ ที่เป็นไปและสอดคล้องตามความต้องการของภาคประกอบการ จัดการเรียนการสอน ในสาขาวิชาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในสาขาวิชาชีพที่เป็นกลุ่มอาชีพใหม่ ๆ

๒.๓) ต้องเร่งหาแนวทางการบูรณาการใช้ทรัพยากรในการจัดการศึกษาร่วมกัน ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัด เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเพิ่มสาขาวิชาหรือประเภทวิชาได้มากขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๓) สถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑) ดำเนินการสำรวจความพร้อมทุกด้านเพื่อเตรียมการในการจัดการศึกษา ในระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีความพร้อม เมื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่ง ของสถาบันการอาชีวศึกษา

๓.๒) ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ต้องเร่งสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น จะทำให้ลด ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อสถานศึกษาอาชีวศึกษาเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา

๓.๓) สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ควรเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษา อาชีวศึกษาของรัฐ และสถาบันการอาชีวศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการจัด การศึกษาร่วมกันในสาขาวิชาและประเภทวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาใหม่ ๆ ที่เป็นความต้องการ ของภาคแรงงานและสอดคล้องกับสถานการณ์แรงงานอาชีพในปัจจุบัน

๔.๒.๓ ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ประกาศและมีผลบังคับใช้ มากกว่า ๑๐ ปี จนถึงปัจจุบันถึงยังไม่มีกรออกกฎหมายลำดับรอง ทั้งกฎ ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม จึงทำให้ผู้บริหารหน่วยงานไม่เร่งดำเนินการออกกฎหมายลำดับรองให้เป็นไปตามบทบัญญัติของ กฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งในการจัดการศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาและ เพื่อให้สถาบันการอาชีวศึกษาขับเคลื่อนกระบวนการต่าง ๆ ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหาร จัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา ดังนี้

๑) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑) ขับเคลื่อนให้สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นนิติบุคคลที่แท้จริงและเป็น ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

๑.๒) ให้สภาสถาบันการอาชีวศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล ในสถาบันการอาชีวศึกษา กำหนดคุณสมบัติของครู อาจารย์ ผู้บริหาร และสายสนับสนุน เพื่อให้ได้ ผู้ปฏิบัติงานตรงกับการจัดการเรียนการสอนสายอาชีพเป็นการเฉพาะ ที่มีความแตกต่างไปจากระบบ การบริหารงานบุคคลของการศึกษา สายสามัญทั่วไป รวมทั้งจัดให้มีการจ้างครู ผู้สอน วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางในรูปแบบใหม่ จ้างเป็นชั่วคราว จ้างเป็นโครงการ จ้างตามความสามารถ ทักษะ

ประสบการณ์ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาขาดแคลนครู มีครูผู้สอนทันต่อความต้องการและทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๑.๓) จัดทำพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาขึ้นใหม่แทนกฎหมายฉบับเดิมที่ใช้มาเป็นระยะเวลานาน ข้อมูลและสาระสำคัญบางส่วนในพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การจัดการอาชีวศึกษาในยุคปัจจุบัน หรืออาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว โดยกำหนดให้มีบทกำหนดโทษกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหากไม่ดำเนินการในส่วนต่าง ๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้างต้น ทั้งสองกรณีดังกล่าวจะสามารถสร้างความเข้มแข็งให้การบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาได้เป็นอย่างดี

๑.๔) ต้องเร่งจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วน โดยอาจจัดทำเป็น กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานได้นำไปใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เมื่อมีการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาทุกแห่งเข้าสังกัดในสถาบันการอาชีวศึกษา

๑.๕) ดำเนินการจัดทำกฎหมายและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชนสามารถเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วม หรือเป็นเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน

๒) สถาบันการอาชีวศึกษา ต้องดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑) สถาบันการอาชีวศึกษาเมื่อมีสถานะเป็นนิติบุคคลจำเป็นต้องมีการกำหนดกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ โดยอาจจะดำเนินการจัดทำเป็นพระราชบัญญัติในการบริหารจัดการสถาบันการอาชีวศึกษาแต่ละแห่งเป็นการเฉพาะ เพื่อความสะดวกรวดเร็วและเป็นประโยชน์กับการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในทุกๆระดับ

๒.๒) สถาบันการอาชีวศึกษาจะต้องดำเนินการจัดทำ กฎ ระเบียบ และข้อบังคับเฉพาะของแต่ละสถาบันฯ เพื่อใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานในการจัดการอาชีวศึกษาให้มีรูปแบบและทิศทางที่ชัดเจนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารทางวิชาการ

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา
สู่สากล (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙), กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๕.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ ๑๒
(พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙), กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ, ๒๕๕๙.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. นโยบายและยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง
ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษา, กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น, ๒๕๕๔.

..... อนาคตภาพของการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน
และทิศทางการพัฒนาประเทศ, นนทบุรี : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๖๑.

ยุทธศาสตร์ นโยบาย แผน และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐. ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก,
ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและ
พัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๙)

แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา. คณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา, สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๐.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา
วันจันทร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ณ อาคารรัฐสภา.

<https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/21750>.

นโยบายการจัดการศึกษา ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ)
<https://moe360.blog/2021/04/16/education-policy/>

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕
และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

บรรณานุกรม (ต่อ)

กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศ (ต่อ)

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๘/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารจัดการรวมสถานศึกษา

อาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน

กฎกระทรวงว่าด้วย การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๕

ลงวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ (กระทรวงศึกษาธิการ)

กฎกระทรวงว่าด้วย การรวมสถานศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อจัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๖

ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ (กระทรวงศึกษาธิการ)

คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ ๔.๐ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)

คู่มือการประเมิน ITA ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(สำนักงาน ป.ป.ช.)

ภาคผนวก

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตร
การเรียนการสอน”

ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาและการบูรณาการหลักสูตร
การเรียนการสอน”
ณ วิทยาลัยพาณิชย์การเซตุน เขตราชฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีพังโคนพาณิชย์การ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีการโรงแรมและการท่องเที่ยวไทย อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ มหาวิทยาลัยนครพนม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ อำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือนครศรีธรรมราช อำเภอปากพนัง
จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา” ณ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคใต้ อำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษา
และการน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการจัดการศึกษา”
ณ วิทยาลัยเทคนิคตรัง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่”
ณ ศูนย์การเรียนรู้ บริษัท สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) (Somboon Learning Academy)
และสถานประกอบการในเครือบริษัทฯ นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ อ่าวพลวงแดง จังหวัดระยอง
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ ศูนย์การเรียนรู้ True Digital Academy โครงการ ทрудิจิทัลพาร์ค ทู ดิจิทัล อคาเดมี แคมปัส
ถนนสุขุมวิท เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวันดี แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

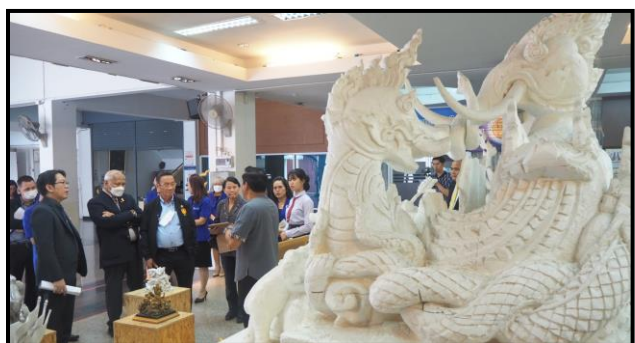
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ บริษัท ภูพานเฮ 2021 (ไทยแลนด์) จำกัด อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาทักษะและการจัดการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา
องค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนา
องค์การนักวิชาชีพ และการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยเทคนิคอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาองค์การนักวิชาชีพ
ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา”
ณ อาคารสำนักงาน บริษัท เลิศวิลัยแอนด์ซันส์ จำกัด เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
และศูนย์บูรณาการระบบอัตโนมัติ ถนนเศรษฐกิจ ๑ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

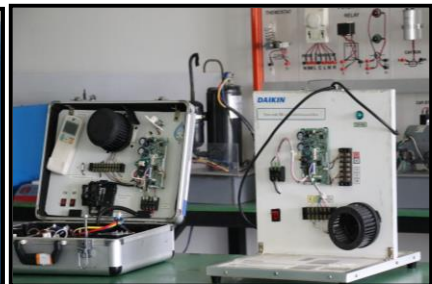
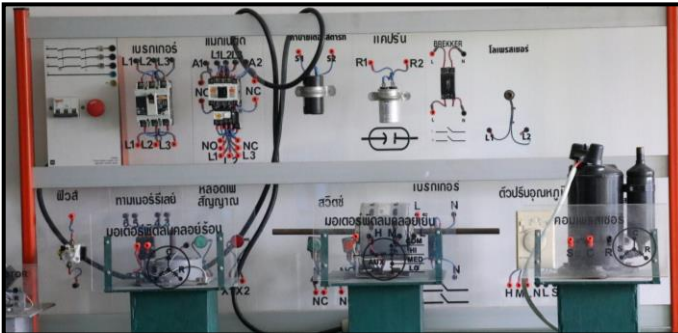
การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพใหม่”
ณ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“การบริหารจัดการสถานศึกษาอาชีวศึกษาภายใต้สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษา”
ณ สถาบันการศึกษาอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

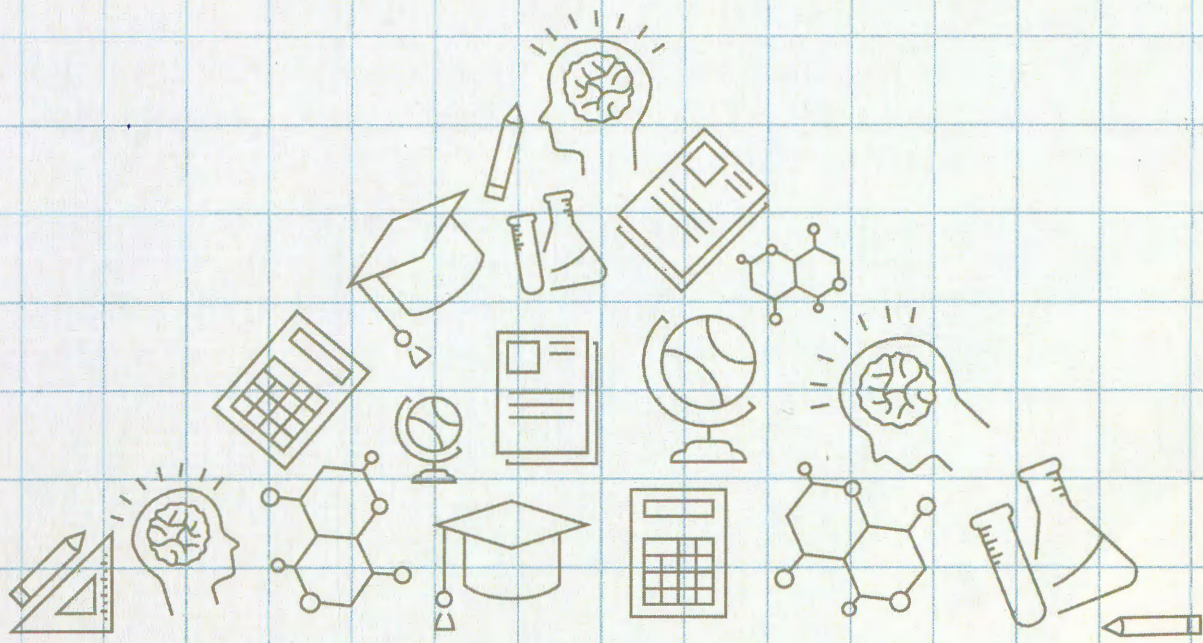

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
“แนวทางการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center)”
ณ วิทยาลัยเทคนิคราชสีหราชราม เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร

การเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การจัดการเรียนการสอนรูปแบบเรียนคู่งาน – งานคู่เรียน”
และ “การจัดหลักสูตรการเรียนรู้อู่สู่อการทำงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล”
ณ สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๓ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๓ ๙๔๖๖,
๐ ๒๘๓๓ ๙๔๓๒, ๐ ๒๘๓๓ ๙๔๓๖

